

Könyvhét

WWW.KONYV7.HU

XIV. ÉVFOLYAM 1-2. SZÁM 2010. JANUÁR

ÁRA 440 FT ELŐFIZETŐKNEK 330 FT

„Amíg az egyik ember megöli a másikat, nem fogadom el, hogy civilizált világ van.”
TORNAI JÓZSEF

„Csak asztalom legyen. Én egy asztalnál már otthon vagyok.”
DARVASI LÁSZLÓ

„Azt is el akarom magyarázni, hogy ébresztő, emberek, ha nem térünk észhez, lemaradunk!”
SIMONYI ANDRÁS

Kertész Ákos
Ágika

Tarján Tamás
Ajándéknak is szép

Fotó: Szabó J. Judit

Hiányzik egy csoport
TÓTH ERZSÉBET

AJÁNDÉKÖTLETEK

Öltöztess sztárokat, tündéreket, balerinákat hercegnőket és mesebeli lovakat!

CSILIVILI LILI

Öltöztetőkönyv-sorozat
kreatív gyerekeknek

A Csilivili Lili-könyvekben található sablonok, matricák és részletes útmutatók segítségével a játékos kedvű, kreatív gyerekek könnyedén lerajzolhatják, kivághatják és egyedivé varázsolhatják az általuk megálmodott figurákat: balerinákat, tündéreket, sztárokat, hercegnőket, mesebeli lovakat. Gyerekek és szülők, barátnők közös kreatív játéka.

2990 Ft/kötet

NAGY MESEKÖNYV

Zdeněk Miler és a kisvakond

104 oldal, ford. Balázs Andrea

A kisvakond kedvenc történeteit most Hana Doskočilová meséli újra a gyerekeknek.
2990 Ft

Marék Veronika

HOL TEREM A SOK GYÜMÖLCS?

Marék Veronika–Görög Júlia
JÁTSSZUNK UTAZÁST!

24 oldal

A hajdan népszerű felelgetős könyvek felújítása a legkisebbekhez szól, bájosan, érzelmesen és okosan, ahogyan csak Marék Veronika tud mesélni.

1790 Ft

A KÖTETEK MEGRENDELHETŐK
A MÓRA KÖNYVKIADÓ WEBÁRUHÁZÁBAN:

www.mora.hu

MÓRA
Könyvkiadó

IMPRESSZUM

Megjelenik havonta
 Ára: 440 Ft
 Előfizetőknek: 330 Ft
 Előfizetési díj: 3960 Ft egy évre

Kiadja:

Kiss József Könyvkiadó,
 Kereskedelmi és Reklám Kft.
 Az 1795-ben alapított Magyar
 Könyvkiadók és Könyvterjesztők
 Egyesülésének a tagja

Szerkesztőség, hirdetésfelvétel,
előfizetés:

1114 Budapest
 Hamzsabégi út 31.
 Telefon/fax: 466-0703,
 telefon: 209-1875,
 209-9140, 209-9141
 e-mail: konyvhét@t-online.hu

Főszerkesztő, felelős kiadó:

Kiss József

Főszerkesztő-helyettes:

Csokonai Áttila

Lapmenedzser:

Könnnyű Judit

Művészeti vezető:

Szabó J. Judit

Marketingvezető:

Jakab Sara

Szerkesztő, tördelés:

Blasits Ildikó

Nyomás:

Pauker Nyomdaipari Kft.

Felelős vezető:

Vertes Gábor ügyvezető igazgató

ISSN 1418-4915

**A hirdetésekben közöltekről
 a kiadó és a szerkesztőség
 nem vállal felelősséget**

Terjeszti:

a Bookline.hu Nyrt.,
 a Lira és Lant Zrt.,
 a Magyar Lapker Rt.,
 a Magyar Posta Rt.
 Hírlap Üzletág, Fok-ta Bt.,
 előfizethető a kiadónál.

**Külföldön előfizethető
 a Hungaropress Sajtóterjesztő
 címen:**

1097 Budapest, Táblás u. 32.

magyar
 nyomdatermék
 NYOMDA ÉS PAPÍRIPARI SZÖVETSÉG

Lapunk megjelenését támogatja:

nka
 Nemzeti Kulturális Alap

maszre
 Magyar Szak- és Szépirodalmi
 Szerzők és Kiadók
 Reprográfiai Egyesület

Magunkat ajánljuk

Karácsonyi ajándék

KÖNYVHÉT, 2010. JANUÁR

Jön a karácsony, felvesszük ünneplő ruhánkat, körülálljuk a karácsonyfát, meggyújtjuk a csillagszórót és a gyertyákat, vagy bekapcsoljuk a díszvilágítást, és ahány ház, annyi szokás, de a végén mindig az ajándékokat bontogatjuk. Adni jobb, mint kapni, de azért karácsonykor mindenki várja az ő személyes, saját, külön neki szóló ajándékát, akármilyen apróság legyen is az. A leginkább személyre szóló ajándék a könyv, hiszen jól kell ahhoz ismereni a megajándékozottat, hogy eltaláljuk, mit olvasna szívesen. Mai napig hiszem, amit ifjúkoromban az állami könyves vállalat hirdetett: a könyv a legszebb ajándék.

E számunk december 10-én kerül olvasóink kezébe, de több éves szokásunk szerint, ez már az új esztendő első Könyvhete, a korai megjelenés indokolja, és lehet-

tővé teszi, hogy januári számunkban még arra buzdítsam olvasóinkat, ajándékozzanak könyvet szeretteiknek, mert tudják: „a könyv a legszebb ajándék”.

Az irodalmunk múltja és jelene iránt érdeklődőket megajándékozhatják a Fiala írók találkozója – Lakitelek, 1979-2009 c. kötet. TÓTH ERZSÉBET, a kötet egyik szerkesztője elmondja, hogyan fogadta az akkori hatalom az akkori fiatal írók elképzelését arról, hogy egy tanácskozáson kellen-e „hányi-vetni meg száz bajunk”. Az interjúból megtudhatjuk, nem túlságosan jól: szükséges volt Illyés Gyula, mint „védjegy”, hiszen hozzá nem mertek nyúlani a hatalom akkori képviselői.

Még távolabbra nyúl vissza a magyar történelemben DARVASI LÁSZLÓ Virágzabálók című regényében. A szerzőt New Yorkban érte el munkatársunk, emiatt megkérdezte tőle azt is, hatott-e rá az Amerika-mítosz, a választ megtudhatják az interjúból, de fény derül a magyar nemzeti mítosz és a regény összefüggéseire is. (Szív Ernő pedig jól van, dolgozik.)

TORNAI JÓZSEF költő új esszéket adott közre A szabadgondolkodó címmel. A vele készített interjúban elmondja, hogyan látja azt a kettősséget, hogy költőként elméleti kérdéseket tárgyal esszéiben. Szigorú hozzánk Törnai József, de nem lehet nem egyetérteni azzal, amit az emberről, társadalomról, civilizációról mond.

VAJDA MIKLÓS Anyakép, amerikai keretben című regényében az édesanyja történetét írta meg. Lapunkban elmondja, hogyan született meg a regény, milyen volt a viszonya édesanyjához és hogyan jelenik meg ez a regényben. A történelemmé vált múlt is felbukkan a könyv végén olvasható dokumentumokban: a szerző édesanyját koncepció per vádlottjaként bebörtönözték, és Bajor Gizi Rákosi Mátyáshoz írt levelekkel próbált közbenjárni az érdekében.

Történelem speciálisan: az irodalomtörténet iránt érdeklődők figyelmére tarthat Cserna-Szabó András Méregzett hajtrák című új kötete. A magyar és a világirodalom története Csehovtól Hamvas Béláig negyvenkét fejezetben. CSERNA-SZABÓ ANDRÁS – mint tőle magától megtudhatjuk – saját viszonyát akarta rendezni a kötet esszéiben elemzett írókkal, és csak úgy melleleg – legalábbis ebben az interjúban – rendezte viszonyát az irodalomkritika tudós képviselőivel is.

Ez is történelem speciálisan: rendkívül aktuális témát dolgozott fel „tankönyvszerű szak-könyvében” DUPCSIK CSABA, leíró címe pontosan jelzi tárgyát. A magyarországi cigányság története – Történelem a cigánykutatások tükrében, 1890–2008. című kötet segít elosztatni a cigányságot körülvevő tévhiteket, és tudományos alapossággal ismerhető meg belőle a magyarországi cigányság és cigánykutatás újabb kori története.

Aktuális a témája RANSCHBURG JENŐ új könyvének is: a Nyugtalan gyerekek a serdülőkorban hiperaktivitásról, agresszióról, bűnözésről szól, és aki szülő, vagy szülő lesz, az egészen biztosan hasznos ajándéknak tekinti a gyermekpszichológia élő klasszikusának ezt a kötetét is.

Mondhatom: mindegyik könyvet, amelyről lapunkban olvashatnak, jó szívvel ajándékozhatják szeretteiknek. **Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog újévet kívánok minden olvasónknak.**

(A Szerk.)

www.konyv7.hu

6

„A pártosodás teljesen eluralta az országot, minden oldal csak a maga holdudvarára figyel, és hiányzik egy csoport, amely az egész nemzetért felelősséget vállalna.” – Tóth Erzsébet

„A házban az egyik társaság spanyolul, a másik kínaiul, a harmadik angolul beszél. És a New York-i utca is ilyen. Évek óta így írok Berlinben is. Csak asztalom legyen. Én egy asztalnál már otthon vagyok.” – Darvasi László

12

„Most rövid bevezetővel csak a dokumentumanyag jelenik meg a könyv végén, közte Bajor Gizi fantasztikus levelei Rákosinak az édesanyám ügyében, és az apparátus, az ÁVH belső jelentései, Rákosi ráfirkantott utasításai.” – Vajda Miklós

20

CÍMLAP

6 **A berlini fal lerombolása 30 éve kezdődött**

Dokumentumkötet az 1979-es lakitelki találkozásról
Beszélgetés Tóth Erzsébettel
(Szénási Zsófia)

KÖNYV

8 **Mit tudunk a világról?**

Tények tárháza. Nagyító alatt az egész világ
(Sz. Zs.)

9 **Puskaporos reklámhadjárat**

S. Nagy Anikó, Babucsné Tóth Orsolya, Szoleczky Emese:
Mindenütt hódít. Reklám a nagy háborúban (1914–1918)
(Jolsvai Júlia)

10 **Mozgó múzeum**

Legát Tibor: Buszos könyv. Széki Dezső fotóival
(Laik Eszter)

12 **Én egy asztalnál már otthon vagyok**

Darvasi László regénye lerombolja a romantikus nemzeti mítoszokat
(Szénási Zsófia)

GYERMEK, IFJÚSÁGI

14 **Karácsonyra és a téli szünidőre**

(Cs. A.)

16 **Az egész világ egy kötetben**

A világmindenség könyve. Képes gyermekenciklopédia
(Cs. A.)

18 **A figyelemzavar nem kórkép, hanem kórkép**

Ranschburg Jenő a serdülőkorról
(Szénási Zsófia)

20 **Anyakép, amerikai keretben**

Interjú Vajda Miklóssal
(Hegedűs Eszter)

22 **„A nyelv és az identitás élesen elválhat egymástól”**

Beszélgetés Dupcsik Csabával
(Jolsvai Júlia)

PANORÁMA

24 **Simándi Irén: Küzdelem a nők parlamenti választójogáért Magyarországon. 1848–1938.**

Erdélyi András: Krízis és katarzis – beszélgetések

Bereczkei Tamás: Az erény természete

Győri Szabó Róbert: A kommunizmus és a zsidóság az 1945 utáni Magyarországon

KÖNYVBÖLCSŐ

27 **Tarján Tamás: Ajándéknak is szép**

MEGJELENT KÖNYVEK 28**2009. november 13 – november 26.**

A forgalomba került könyvek válogatott listája a Könyvtárellátó adatbázisa alapján. A teljes lista és a művek további adatai a Könyvtárellátó honlapján (www.kello.hu) tekinthetők meg.

LAPMARGÓ

Lelki bugyrok krónikája 32

(Murányi Gábor)

Egy parasztíró radikalizmusa 33

Csonka Mihály élete és világképe. (Szerk.: Romsics Ignác)
(Laik Eszter)

KERTÉSZ ÁKOS

Ágika 34**A nyúlön túl 36**

Lewis Carroll: Aliz kalandjai Csodaországban és a tükör másik oldalán
Fordította Varró Zsuzsa, Varró Dániel
(Pompor Zoltán)

Üzenet a palackban 38

Beszélgetés Tornai Józseffel
(Mátraházi Zsuzsa)

Arab-svéd emigránsregény 39

Jonas Hassen Khemiri: Montecore – Egy párját ritkító tigris
Fordította Papolczy Péter
(Pompor Zoltán)

Nemzeti könyvtárunk rejtett kincsei 41

Gyűjtők és gyűjtemények
A Nemzeti Könyvtár gyűjteményes kincsei és történetük
(Jolsvai Júlia)

Az Írástudó Háziember 42

Beszélgetés Cserna-Szabó Andrással

SIKERLISTA 44**Lágy erő és kemény rock 46**

Interjú Simonyi Andrással
Amerikában úgy tartják, hogy ami nem látható a tévében, az nincs is. Szenzációs sztori, hogy éppen a mi nemrégiben hazatért washingtoni nagykövetségünket, Simonyi Andrást ismerhették meg amerikaiak milliói egy showműsorból.
(Szepesi Dóra)

EMBERBEN KÖNYV

Goethe-szobor a könyvtárszobában 49

Beszélgetés a múlttól és a jövőről a Fischer testvérekkel
(Mátraházi Zsuzsa)

KÖNYVIPAR

Húspogácsa a hamburgerben 50

Beszélgetés Kocsis András Sándorral
(K. J.)

KÖNYVHÉT

„Szerintem, ha a cigányok társadalmi értelemben integrálódnak, egy jelentős részük akkor sem fog asszimilálódni, sőt az is lehet, hogy jó néhány családban akkor tör majd felszínre az addig rejtett roma öntudat.”
– Dupcsik Csaba

38

„Számomra botrányos, hogy egy ilyen magasrendű aggyal, a többi emléshöz képest fantasztikus logikával megáldott, sok ezer éves kultúrával rendelkező lény, mint az ember, nem tud megszabadulni az agresszivitástól. Amíg az egyik ember megöli a másikat, nem fogadom el, hogy civilizált világ van.” – Tornai József

▶ A KÖNYVHÉT KAPHATÓ

ANIMA KÖNYVESBOLT Mammút, 1026 Bp., Lövház u. 2–6. LO szint, 13–15.
ANIMA KÖNYVESBOLT MOM PARK, 1126 Bp., Alkotás u. 53. 1. szint 1.8.
ANIMA KÖNYVESBOLT Savoya Park, 1117 Bp., Hunyadi János u. 19.
ARANY JÁNOS KÖNYVESBOLT 1013 Bp., Krisztina krt. 34.
BUDAI LIBRA KÖNYVESBOLT 1122 Bp., Magyar jakobinusok tere 4/b.
FEJTŐ FERENC KÖNYVESBOLT, A KOSSUTH KIADÓ mintaboltja 1043 Bp., Bocskai u. 26.
HELIKON KÖNYVESHÁZ 1064 Bp., Bajcsy-Zsilinszky út 35.
ÍRÓK BOLTJA 1061 Bp., Andrássy út 45.
LIBRA KÖNYVESBOLT 1085 Bp., Kölcsey u. 2.
LITEA KÖNYVESBOLT ÉS TEÁZÓ 1014 Bp., Hess András tér 4.
MILLENNIUM KÖNYVESHÁZ 1066 Bp., Teréz krt. 22.
MŰVÉSZETEK PALOTÁJA, MUSEUM SHOP 1095 Bp., Komor Marcell u. 1.
OLVASÓK BOLTJA Millennium Center üzletközpont, 1052 Bp., Váci utca 19–21.
PONT KÖNYVESBOLT 1051 Bp., Nádor u. 8.
RÁDAY KÖNYVESHÁZ 1092 Bp., Ráday u. 27.
TOLDY FERENC KÖNYVESBOLT, A KOSSUTH KIADÓ mintaboltja 1011 Bp., Fő u. 40.
valamint a

BOOKLINE.HU NYRT. boltjaiban

LÍRA KÖNYV ZRT. boltjaiban

és budapesti valamint vidéki újságárusoknál

bookline

LAPKER

Lira e Lant

A berlini fal lerombolása 30 éve kezdődött

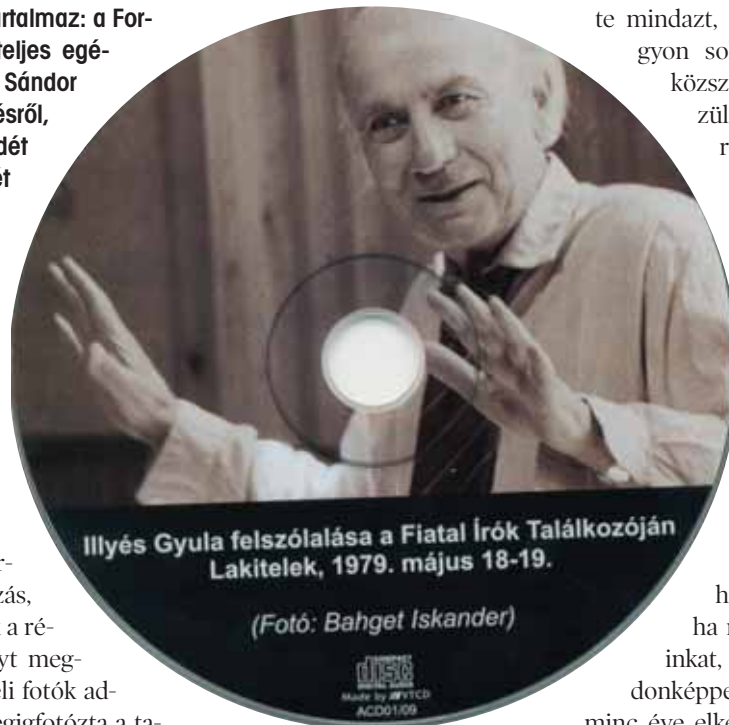

Dokumentumkötet az 1979-es lakitelki találkozóról

Ez volt az első. Jelen volt a nagy öreg, **Illyés Gyula**, és számos, azóta szép karriert befutó fiatal értelmiségi. A téma a nemzeti öntudat, a nemzet eszméje. A kérdések és a rájuk adott válaszok ma is aktuálisak, talán aktuálisabbak, mint annak idején. A találkozó felidézése alkalmat adott a továbbgondolásra és a jövőbeni eszmecserére. A kötet egyik szerkesztője a friss Ratkó József-díjas **Tóth Erzsébet** költő, publicista, aki alaptagja volt a találkozóknak.

– A kötet egyrészt régi dokumentumokat tartalmaz: a **Forrás** 1979 szeptemberi számát, amelyet teljes egészében a találkozónak szenteltek, **Lezsák Sándor** kézzel írt jegyzeteit, céduláit az ügyintézésről, besúgói jelentéseket. **Illyés Gyula** beszédét CD-n, valamint a kötet legnagyobb részét kitevő visszaemlékezéseket, esszéket arról, hogy a résztvevők hogyan gondolnak a 30 évvel ezelőtti eseményekre, és mit jelent számukra ma mindez.

– Volt egy társaság harminc évvel ezelőtt, akikkel elkezdtük a Fial Irók Körén belül a beszélgetést. Nemsokára jött a rendszerváltás, sokféle szóródtunk, volt, aki politikai karriert futott be, volt aki irodalmi, volt, aki tudományost. Sokáig nem találkoztunk egymással. A lakitelki filmszemlén merült fel **Lezsák Sándor**-ban, hogy harminc éve volt az első találkozás, és erről meg kéne emlékeznünk. Elővettük a régi, 1979-es **Forrást**, amely ezt az eseményt megörökítette. Az új kiadvány alapját a korabeli fotók adták, mert **Bahget Iskander** annak idején végigfotózta a találkozót. A kor és a találkozó hangulatát, akkori énünket kiválóan visszaadja a felvételei. **Iskander** mindent megőrzött. Elkezdtem összeszedni a társaságot, ami korántsem volt könnyű feladat. Valóságos nyomozást kellett folytatni – mint egy érettségi találkozónál – hogy felkutassuk a résztvevőket. Nehéz volt rávenni az embereket, hogy megírják akkori élményeiket, le kellett győzniük szorongásaikat. Sokan eltávolodtak akkori eszméiktől és magától a politikától. Én magam is teljesen hátat fordítottam egy időben a politikának, és szinte **Lezsák Sándor** maradt egyedül, aki képvisel-

te mindazt, ami ott elhangzott. Nagyon sokan nem vállalnak ma közszereplést az akkoriak közül. Volt, aki pártfunkcionárius, volt, vagy besúgó, és ebből az okból nem akart nyilatkozni, de volt olyan is, aki a múltját felvállalva bátran írt a kötetbe akkori érzéseiről. Nem a régi sérelmeket akartuk felhánytorgatni, hanem újra beszélgetni az akkori felvételekről. Most van a berlini fal lerombolásának huszadik évfordulója, de ha megnézzük akkori írásainkat, azt mondhatjuk, tulajdonképpen a folyamat már harminc éve elkezdődött. Akkoriban nagyon harcos, bevállalós társaság voltunk. A

hatalom nem bírta a tabusértést, rögtön retorziót alkalmazott. Mi már akkor demokráciáról, szólásszabadságról, nemzeti önismeretről beszélünk. A nemzeti önismeret kérdése központi kérdés volt a találkozón, bár akkor mi magunk sem sejtettük, mennyire fontos és aktuális kérdés ez, ami harminc év múlva és éppoly megkerülhetetlen, mint 1979-ben volt. Minden egyén a nemzetben éli meg a maga sorsát **Káintól Attilán** át a mai napig. Már akkor is volt vita köztünk, hogy melyik az első: a nemzetközpontú értéktudat,

vagy az értékközpontú nemzetűdat. Ez a mai napig kérdés. A szocializmusban nem lehetett nemzetről beszélni, csak internacionalizmusról. Illyés Gyula személye védőernyőt nyújtott a találkozóknak, hiszen hozzá nem mertek nyúlani a hatalom képviselői. Az akkor erőszakosan elfojtott nemzeti sérelmek a rendszer-váltás után felszínre törtek, gondoljunk csak a körülöttünk zajló háborúkra, az itthoni cigánykérdésekre, vagy a szomszédos országokban a magyarverésekre.

– **A nemzeti önvizsgálat a kötet írásában ma is előkelő helyet kap.**

– Saját sorsunkon – sikereinken és kudarcainkon – keresztül kirajzolódnak az elmúlt harminc év eseményei. Van, aki nagyon személyes írást adott közre, van, aki inkább tudományos publikációt. Hihetetlen szomorú az élénk táruló kép: mindenki azt mondja, hogy a helyzet csak romlott, a 30 évet elvesztegettük. A globalizáció kártékony hatásai ellen a gazdaságilag és lélektanilag felfegyverkezett országok jobban tudnak védekezni, mint mi. A pártosodás teljesen eluralta az országot, minden oldal csak a maga holdudvarára figyel, és hiányzik egy csoport, mely az egész nemzetért felelősséget vállalna. Sokan tartanak attól, hogy elmondják, mit gondolnak a politikáról, hogy kire szavaznak, egyesek nagyon is vehemensen és másokat megbántva védelmezik nézeteiket. Mi senkit nem befolyásoltunk, mit írjon, mégis ez lett a végeredmény. A könyvnek mégsem csak pesszimista kicsengése van, elkezdődhet ennek nyomán egy beszélgetés, hogy mi lesz, mi legyen holnap. Ez a könyv azt fogalmazza meg, hogy lépni kell; nem lehet egyszerűen becsukni, és nem továbbgondolni, a tisztánlátást, az elszámolást segíti elő. Idézni szeretnék Illyés Gyulától egy passzust: „Valóságosan a jelent a múlt kétségbeesettjei viszik előre. A múltat is teremteni kell. Egy korszak attól lesz múlt, hogy megírják... s valamirevaló múlt megteremtéséhez néha nagyobb erő kell, mint a jövődőléshez: mindent pontosan a helyére kell tenni. A rosszul elrendezett, a rosszul megírt múlt föltámad, visszajár, állandóan zavarja az embert. A megíratlan idő egyszerűen el se megy: ködszerűen üli meg a tájat és az elmét. Barbár, mint a teremtés előtti sötétség.” Egyébként Illyés Gyulára szinte az összes írás nagy szeretettel és tisztelettel emlékezik, ugyanolyan etalon maradt, mint annak idején volt. Pedig sokan próbálják kikezdeni őt is.

– **A résztvevők hány százaléka vállalta a közreműködést?**

– Többen meghaltak már, de az élők közül is kevesen vállalták. Legalább százötvenen voltunk annak idején, persze a megyei emberekkel és besúgókkal együtt, ebben a kötetben harminc írás

szerepel, vagyis az egyötöde. A névsor így is imponáló: Görömbei András, Márkus Béla, Bíró Zoltán, Fekete Gyula, Kulin Ferenc, Mózsi Ferenc, Szilágyi Ákos, Buda Ferenc, Kiss Gy. Csaba, Alexa Károly, Pálfy G. István, Lezsák Sándor, Nem annyira irodalmárok, mint inkább társadalomtudósok és esztéták. Én magamban kevésbé tudom elválasztani a kétféle tevékenységet. Májusban egy konferenciát is rendeztünk a témáról, tulajdonképpen ez volt a könyv bemutatója. Tervezzük, hogy további konferenciákat szervezünk, leülünk beszélgetni egymással.

Szénási Zsófia

Előjegyezhető
újdonságok

20%
kedvezmény!

20-75%

Akciók 20-75% kedvezménnyel

36 féle

36 antikvárium teljes kínálata

Könyvszerda

Szerdánként 1-1 kiadó könyveire -25-50%

500.000 féle

Óriási idegen nyelvű könyvválaszték

Ingyenes

Ingyenes házhoz szállítás 10.000 Ft felett

Mit tudunk a világról?

Miért alakultak ki a lábak? **Milyen** volt a mogul birodalom? **Hogyan** működik a testünk? **Milyen** népes Ausztrália? **Hogyan** fényképezzünk? **Mi** a szénciklus és a nitrogénciklus?

Mai, internethez szokott világunkban egy adott témáról hihetetlen mennyiségű és minőségű adat áll rendelkezésünkre alig néhány másodperc alatt. Ehhez vagyunk szokva mi, a szülői nemzedék, és ebben szocializálódnak gyerekeink is. Gyakran készpénznek vesszük, amit a neten találunk, és kétség nélkül, tényként fogadjuk el, amire rálelünk. Pedig a gigantikus intenetes adatmennyiségnek igen nagy a hibaszázaléka, számos téves, szándékosan vagy akaratlanul félretájékoztató információval találkozunk. Ezért is utaltam a minőségre az elején. Fontos, hogy ki tudjuk szűrni a valós tényeket. Ebben az információs kavalkádban segít eligazodni a Reader's Digest Kiadó impozáns méretű, a kiadótól már megszokott minőségű, színes fényképekkel, ábrákkal és térképekkel illusztrált, papír formátumú kalauza. A Tények tárházát családi kézikönyvnek szánták, amely több mint hatszáz oldalon kilenc résztémában közöl több mint félmillió, ellenőrzött, valós adatot, információt. Mint hirdetik: ez a könyv a világgal kapcsolatban leggyakrabban feltett kérdésekre adott válaszok gyűjteménye, amelyben tízből kilenceszer megtaláljuk, amit keresünk. A világegyetem és bolygónk című fejezet az Univerzum fejlődésével, valamint a Föld és felszíni formáinak kialakulásával foglalkozik a bolygóktól a Föld geológiájáig, az óceánoktól a természeti katasztrófákig. Az Élet a Földön című rész a növény- és állatvilág fejlődését, az evolúciót és az élővilág fajainak változatosságát szemlélteti, a növény- és áll-

sait tárgyalja a kezdetektől napjainkig. A Nép- és nemzetek című rész bolygónk jelenlegi geopolitikai helyzetét tárgyalja, megtalálhatók benne a világ összes országának legfontosabb adatai térképekkel, zászlókkal, valamint néhány nemzetközi szervezet leírása. A Világgazdaság fejezete a világ természeti erőforrásait, pénzügyeit, kereskedelmét, mezőgazdaságát, közlekedését és távközlését vizsgálja. A Kultúra és szórakozás az emberi szellem legnagyobb teljesítményeit gyűjti egybe a vallás, filozófia, pszichológia, irodalom, képzőművészet, zene, film, média és sport területén. A Tudományok és talányok fejezet a reáلتudományok aktuális eredményeit fogja csokorba a geometriától a vegyészeten át az orvoslásig. A Kisenciklopédia hasznos információkat, statisztikákat, táblázatokat közöl. Az egyes fejezetekre átlag 60 oldal jut, ennél lényegesen több csak a kultúrát és a népeket tárgyaló fejezetekre, ezekre százon felüli. A több mint ezer fénykép, ábra, grafikon és időrendi táblázat, valamint a kiemelésekkel és uta-

KÖNYVRŐL

TÉNYEK TÁRHÁZA
Nagyító alatt az egész világ
Reader's Digest Kiadó
640 oldal, 9990 Ft

lásokkal ellátott kézikönyv nagy vonalakban minden témát felölel. A figyelemfelkeltő nyomdai szerkesztés, tördelés jól áttekinthető, és felhasználóbarát formában segíti a tájékozódást. A könyv nemcsak az iskolások minden korosztályának hasznos olvasmány, de a felnőttek is bizonyára sok új információra találnak benne.

Sz. Zs.

Puskaporos reklámhadjárat

Sajátos hordozókon jelentek meg akkoriban a reklámok: reklámbélyegeken, érmeiken, számológépeken, használati tárgyakon. Természetesen a hirdetések alkalmazkodtak a körülményekhez: a háborús igényeknek megfelelő termékeket kínáltak. Jellegzetes terméke volt az adott időszaknak a Lysoform nevű fertőtlenítőszer, melyet számtalan furmányos eszközzel igyekeztek rátküldni a vevőkre. A vízzel hígítható szer a fronton és a hátszágban egyaránt nélkülözhetetlen – erre úton-útfélen igyekeztek felhívni a figyelmet, egyrészt a hangzatos szlogen segítségével: „Tudja Ön már, hogy mi a Lysoform?“, melyet egy jellegzetes férfifejjel együtt szerepeltettek a plakátokon, számológépeken, de még fogkefétartókon is. Egy későbbi plakáton Bortnyik Sándor a férfit katonaruhába bújtatta, és a szövegből az is kiderült, hogy már tudja, mi az a Lysoform. A sors furcsa fintora, hogy a szer gyártója és forgalmazója Murányi Iván vegyész-mérnök (az első plakátokon még ő volt látható) a háború alatt vérmérgezésben halt meg. Más termékekhez hasonlóan a Lysoformot is árulták olyan kiszerezésben, melyre csak rá kellett írni a címet, és rögtön lehetett küldeni a harctéren küzdő férjnek, kedvesnek vagy barátjának. A Lysoform reklámhadjáratának fontos elemei voltak a már említett számológépek, melyeken a fronton, hátszágban, kórházakban

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum jóvoltából közelebbről is megismerkedhetünk az első világháborús hétköznappal. Méghozzá a korabeli reklámok segítségével.

készült fényképek voltak láthatóak, és csak annyi utalt rá, hogy reklámmal állunk szemben, hogy alul szerepelt a Lysoform logója.

Szintén népszerűségnek örvendett a sósborszesz – használták külsőleg, belsőleg egyaránt. Elsőként Bráznay Kálmán fűszerkereskedő készítette el, finomszeszbe növényi keveréket és aromákat keverve, majd felhígítva sós vízzel, illetve mentolt is adva hozzá. A világháború idején a Diana márka lett a legismertebb és legkedveltebb, elsősorban fertőtlenítésre ajánlották. Ebben az esetben is ahol lehetett, felhívták a figyelmet rá, hogy küldjenek hozzártatózóiknak sósborszeszt, mert ha nem, számtalan veszélynek teszik ki a harctéren küzdőket, és ha bármi bajuk esik, az itthon maradottakat terheli a felelősség.

A világháború alatt nyolc alkalommal bocsátottak ki hadikölcsön-kötvényt, és ezeket reklámozván erős nyomást gyakoroltak a lakosságra: „Mondd, mennyit jegyeztél a hadikölcsönre fölösleges pénzből és megmondom, szereted-e hazádat.” A lakosság eleinte lelkesen jegyezte a hadikölcsönöket, aztán kedvét szegte, hogy az első öt alkalommal elnyelte az infláció és már nemigen volt megtakarítása sem. Így aztán a háború vége felé az állam kénytelen volt a fronton harcolókat is hadikölcsönjegyzésre ösztönözni.

Egészen furcsa vállalkozásokra is sor került a háború során, így például egy komplett lövészárkot állítottak fel a Pasaréten. Ott mindenki megnézhetette, hogyan is élnek a katonák a távoli frontokon. Minden jellemző védéptípus felépítettek, drótsövényeket, aknákat, tüzérségi fedezéket, géppuskafészket, földalatti tisztai és legénységi lakásokat. A belépődíjából származó összeget az úgynevezett Augustza Alap által alapított Nemzet Házára fordították. A Gyorssegély Augustza Alapot a háború elején hozták létre, és ez volt az egyik legsikeresebb és legeredményesebb jótékonyági szervezet, mely nevét József főherceg hitveséről kapta. A Nemzet Háza, a rokkant katonák otthona viszont csak terv maradt, meg-

valósítására soha nem került sor. Pedig a világháború évei alatt még úgynevezett Augustza Hajót is üzemeltettek, mellyel minden nap lehetett hajózáni a Dunán, a kellemes zenét hallgatva és a Gerbaud süteményét majszolgtatva az embert jó érzéssel töltötte el, hogy

hajózási közben jótékonykodik is: hozzáad egy téglát a leendő Nemzet Házához.

Máshol is rendeztek hasonló hadikiállításokat, bemutatták a katonák által a frontról hozott tárgyakat, az ellenségtől zsákmányolt eszközöket, fegyvereket. Rendeztek kiállítást a hadikölcsönplakátokból, hadifényképekből és a fronton harcolók műveiből is.

Érdekes módon, alighogy kitört a háború, máris jelentek meg könyvek, melyek az addigi eseményeket tárgyalták, ilyen volt például A nagy háború írásban és képben című munka első része, melynek további füzetei folyamatosan jelentek meg. Megjelentettek háborús naptárakat, almanachokat, zsebkönyveket, imakönyveket is. Fotópályázatokot írtak ki, a beküldött képeket pedig az újságok lapjain közölték.

A kötet elvileg kétnyelvű: angol és magyar, de a főszöveget csak magyarul olvashatjuk, és csak egy rövid kivonatot olvashatunk belőle a végén angolul. Csupán a képaláírásokat olvashatjuk mindkét nyelven. A könyv szerzőinek neve csupán a 3. oldalon olvasható, alig találtam rájuk, talán egy szerző ennél nagyobb megbecsülést érdemelne, még akkor is, ha a kiadó a múzeum és értelemszerűen az intézmény anyagából készült a válogatás.

Jó érzés kézben tartani a kötetet, érdekes silabizálni a korabeli hirdetéseket, plakátokat, vicces, hogy akkor is voltak sajtóhibák (de még mennyire). De lehetett volna jóval bővebb a válogatás, biztos vagyok benne, hogy legalábbis sajtóhirdetésből jóval több áll rendelkezésre, mint amennyi megjelent a könyv lapjain. Emellett a szöveg helyenként inkoherens, a kötet alaposabb szerkesztést érdemelt volna.

Jolsvai Júlia

KÖNYVRŐL

S. Nagy Anikó, Babucsné
Tóth Orsolya, Szoleczky Emese:
MINDENÜTT HÓDÍT
Reklám a nagy háborúban
(1914–1918)
Magyar
Kereskedelmi
és Vendéglátóipari
Múzeum,
104 oldal, 2800 Ft

Mozgó múzeum

Sehogyssem akartam úgy kezdeni ezt a kis könyvajánlót, hogy „akinek tetszett a Közlekedik a főváros című album, az biztosan szeretni fogja a Buszos könyvet is”, de mégiscsak így kezdem, mert egyrészt ez a buszos könyv (így, kis b-vel, valahogy még bensőségebb is a téma szerelmeseinek) csakugyan unokaöccse, fiókája a közlekedős „nagyobbnak”; másrészt egészen biztos, hogy mindenki kedvelni fogja, aki él és persze: mozog. Mert ki ne szeretné viszontlátni gyermekkorra pöfögőszörgős-szuszogós járgányait, a nagy hűtőrácsos-kerekklámpás Ikarusokat, vagy a háborút átvészelő orrmotoros-kétajtóst, vagy a már-már modernnek mondható harmonikajátós kockatestűt?

Legát Tibor lesz az idegenvezetőnk, felszállás, kedves utasok, akarom mondani: olvasók, ipar-

kodjanak, kérem, ha nem akarnak lemaradni, és nyújták oda jegyeiket a kalauznak, fagyaltot, zsíros, csöpögő ételt pedig odalent hagyni szíveskedjenek. 1949-től indulunk, megtekinthetik majd menet közben a hazai buszgyártás és városi közlekedés legfontosabb állomásait, míg eljutunk 1981-ig, a szocialista termelés utolsó évtizedének kezdetéig.

Fent említett Legát Tibor inkább csak a könyvei lapján idegenvezetősködik, azt azonban kiválóan teszi – valójában újságíró, és a közlekedés szerelmese. Ez a gazdagon illusztrált kötet, amelyet nyugodtan nevezhetünk albumnak, egy Széki Dezső nevű buszvezető fotóalbumának anyagára épül, aki kezdő fotós és kezdő sofőr volt az ötvenes években. S ahogy Legát Tibor megjegyzi a köszönetnyilvánításban, Széki Dezső valószínűleg maga sem sejtette, hogy fotói egyszer milyen értékes és szórakoztató dokumentumok lesznek az utókor számára.

A szerző a már említett korszakhatárokon belül három kronológiai egységre osztja

busztörténeti munkáját: 1956-ig, majd az '57 és '67 közötti évtizedet tekinti át, végül a (kötetbéli) végállomást kijelölő '81-es pontig. E felosztást egyrészt a történelmi események, másrészt az azok hatására kialakuló termelési, közlekedési szervezési változások indukálják. (Hogy teljes legyen a kép, a bevezető egyébként visszanyúl egészen a lóvasútakig, kompakt kis áttekintést kapunk tehát közlekedés- azaz busztörténetből.)

E kötetet kézbe véve, azt hiszem, nincs emberfia, aki ne a képeket nézegetné első körben, a gyerekek lelkesültségével falva ezeket a ma már muzeális dokumentumokat. Talán valami atavisztikus ösztönt mozgósítanak bennünk a buszok, hiába, gyerekek maradunk örökké. Új rendszámtábla a buszokon 1958-ban, kárlevéltári jegyzőkönyv, a BSZKRT centenáriumi béreltszelvényei 1949-ből, Rákosi Mátyás-portré a MÁVAG-buszon, Ikarus 556-os egy '63-as Nemzetközi Vásáron,

váltás az ülőkalauzrendszerre, és még sorolhatnánk... És akkor le merem fogadni, hogy a képnézegetés után brigádnapló-részleteket fog olvasgatni a kedves olvasó, kíváncsian, mint a lopva szemégető nebulók, holott nincsenek ezek az idézetek elrejtve: még ki is emelték őket pirossal a fotók mellé. Hát ezeken aztán lehet ma szórakozni (kivéve, aki netán még maga is kényszerült ilyesmitet körmölni.) Például, hogy Nagy József, 19 éves szerelőtanonc a jól látható tiltás ellenére, miszerint illetéktelen személyeknek tilos

a buszok vezetőfülkéjébe ülni, úgy gondolta, gyakorolja kicsit magát, és az egyik szerelésre váró járművet nekivezette egyenest a buszgarázs kerítésének. Ezzel a kerítéssel 1343, a buszon pedig 5500 forint kárt okozott. Vagy megtudhatjuk, milyen fejtörést okozott egy okvetetlenkedő sofőrnek, hogy a 64-es busz tetejére fel lehetett pakolni a kofák áruját, de a 63-asra már nem – s vajon miért van ez így? És mivel úgy látszik, a virtuskodás a gőz kieresztésének gyakori módja volt akkoriban, brahiból ő is nekivezette az Ikarust egy lámpaoszlopnak. S hogy fokozzuk az abszurditást, kiderül egy brigádnapló-bejegyzésből: a koszorútartó kampókat képesek voltak olyan járatokra felszerelni, amik a temető környékére sem mennek, miközben a temetői járatokon meg gurulnak szerteszét a koszorúk. Bizony nem lenne annak a halottnak a helyében, aki ezt kapja – jegyzi meg a méltatlankodó sofőr.

De nem kevésbé izgalmasak a történeti részek sem. A Fővárosi Autóbuszüzem dolgozóinak mondhatni ellenzéki fellépése, az 1962-es turistákkal telt, városnéző „suhánó csoda” szociálpszichológiai hatása a pestiekre, a BKV toborzókampánya a 70-es években olyan lenyomatai egy-egy korszaknak, mint a pecsét a régi béreltigazolványon.

A minap egy rozszant belvárosi buszjáraton zötykölődve svéd turistákkal elegyedtem szóba. Mondják, nem tudtak hol jegyet venni: a megállóban vagy nincs automata, vagy ha akad valahol, hát az biztosan rossz. Na ja, mit lehet erre mondani, jegyezzék föl a brigádnaplóban. Aztán még annyit kérdeztek, hogy ezek a buszok ilyen múzeumjáratok nálunk? Micsoda? – kérdeztem vissza értetlenül. Merthogy ilyen jópofa, öreg járgányok, mondják, amiket ők még nem is láttak sehol. Hát igen, mosolyogtam szerényen, nálunk még ilyen is van: mozgó múzeum.

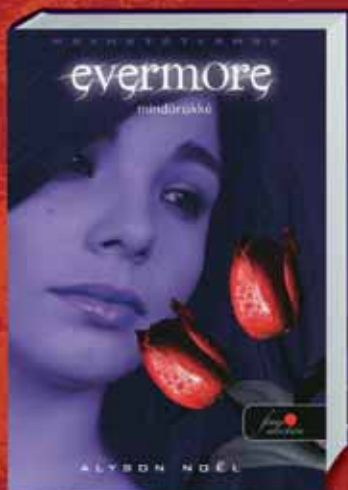
De ha önök többre és jobbra vágnak, mint a svéd turisták, azt javaslom, ne hagyják ki az új Legát-albumot.

Laik Eszter

KÖNYVHÉT

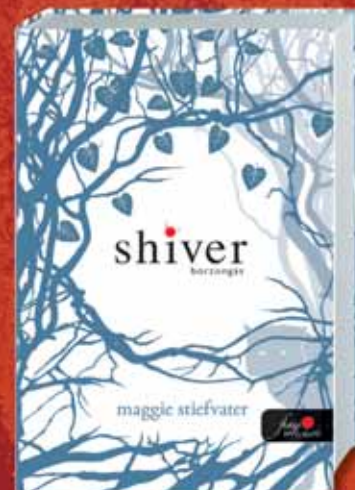
Twilighter-válogatott

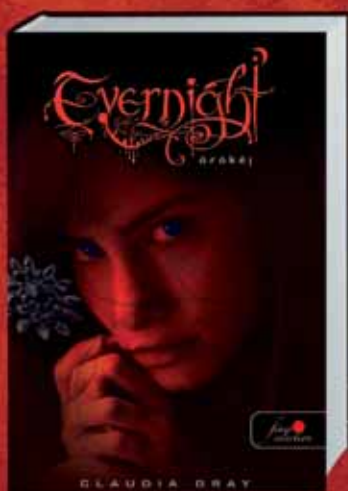
Alyson Noël: evermore - mindörökké
2 999.-

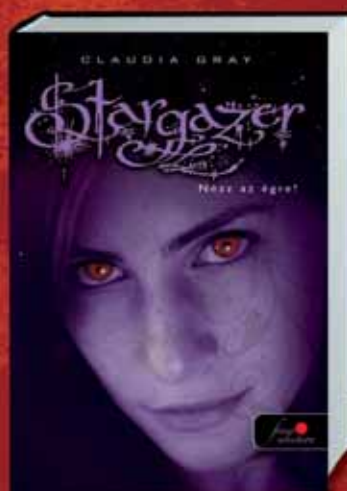
Alyson Noël: blue moon - kék hold
2 999.-

Maggie Stiefvater: shiver - borzongás
2 999.-

Claudia Gray: Evernight - örökéj
2 999.-

Claudia Gray: Stargazer - Nézz az égre!
2 999.-

Polly Shulman: Rajongás
2 999.-

Steph
Stephenie Meyer ajánlásával

Suzanne Selfors: Mentsük meg Júliát
2 999.-

Libba Bray: Lázadó angyalok
2 999.-

Cassandra Clare: Csontváros
2 999.-

Steph
Stephenie Meyer ajánlásával

Ovlass neked válogatott könyveket a **Breaking Dawn** megjelenéséig!
Vedd meg és twilight-relikviát kapsz ajándékba! – Twilight 4ever

Én egy asztalnál már otthon vagyok

Darvasi László regénye lerombolja a romantikus nemzeti mítoszokat

Az ítések igazi nagyregénynek nevezték **Darvasi László** Virágzabálók című könyvét, amelyben a történelem alulnézetből ábrázolódik és írói technikájában a mágikus realizmushoz közelít. A nemrég Rotary-díjjal jutalmazott szerzőt New Yorkban értem utol egy netes beszélgetésre.

– Ha már New Yorkban készült az interjú, hadd kérdezzem, mit csinál ott? És vajon megcsapta-e az Amerika-mítosz szele, ami köztudottan jelen van a magyar értelmiségben?

– A feleségem vesz részt a Columbia egyetem PhD-programjában, és ha így vesszük, családlátogatáson vagyok. De különben szorgosan dolgozom, mert olyan ez, mintha holmi ösztöndíjat kaptam volna. Van egy kiváló asztalom, a gép a kezem ügyében. Harmadik éve csináljuk így. Szív Ernőnek sok berlini füzet mellett van is egy amerikai füzet, megannyi tárcával, amerikai történettel a múltból, a jelenből. De azt kell mondanom, hogy nekem Amerika és benne New York nem mítosz. Hétköznapi valóság, amelyet szoknom kell – nem nehéz –, amellyel ismerkednem kell, és ez sem olyan

nehéz. New York olyan realitás, amelyet nem lehet elhinni. New York csoda, folyamatos, szünni nem akaró csoda. Képzelenség.

– Mit jelent egy idegen nyelvi közegben magyarul alkotni valamit? Persze tudom, hogy cikket, tárcákat ír folyamatosan, de ez mégis más.

– Nekem nem más. Az én írói nyelvem nem az utca, a sürgölődő-forgolódó ember, vagy fiatalok alternatív nyelve, nem egy rontott, beszélt nyelv, hanem egy erősen stilizált hangzásvilágú megformáltság. Voltaképpen mindegy, hol vagyok, ha írhatok. A házban az egyik társaság spanyolul, a másik kínaiul, a harmadik angolul beszél. És a New York-i utca is ilyen. Évek óta így írok Berlinben is. Csak asztalom legyen. Én egy asztalnál már otthon vagyok.

– A Virágzabálók „terepe” Szeged, a Tisza és a város története a reformkor és a nagy árvíz között. Olvastam, hogy számos dokumentumot áttanulmányozott a korszakról, de csalódni fog az, aki helytörténeti elemeket keres benne.

– Majd húsz évet éltem Szegeden. Ismerni vélem a város lelkét, természetét, hajlamait. Valószínűleg a legizgalmasabb vidéki magyar város, bár Horváth Viktor, akinek a török tárgyú kiváló Pécs-regényét most olvasom, biztosan vitatkozna velem. Igen, Szegednek van folyója, és ez nemcsak a mindennapi életben, hanem az élet mélyebb rétegeiben is sokat jelentett. A 19. század-

ban a Tisza otthonosan járt-kelt a város különböző részeiben. A főszereplőim élete, sorsa éppúgy kapcsolódott, folyt egymásba, mint ahogy a folyó kötötte össze a városrészeket, a Palánkot, Alsó- és Felsővárost, a környező falvakat, például Tápét.

– Fordulatos korszakba helyezte szereplőit, ahol a multikulturalitás, a soknemzetiségű lakosság egymás mellett élése – hol békésen, hol kevésbé – tablószerűen jelenik meg, és számos áthallása lehetséges a 21. század elején is.

– Ha áthallásosnak akar tűnni a szöveg, tessék a történelmet kérdezni. A dolog egyszerűen így volt, a reformkor idején a városiasságért, az ipar és kereskedelem virágzásáért számos más náció volt a felelős. Szegeden kiszorulóban voltak az örmények, de erős volt a szerb, a délszláv jelenlét, éppen emancipálódtak a zsidók, a németek pedig hagyományosan erős befolyással bírtak. Jó, erre én még behoztam a képbe egy cigány törzset is.

– Álmodat, meséket, legendákat, mítoszokat olvasunk itt a nemzetiségekről, elsősorban a cigányokról.

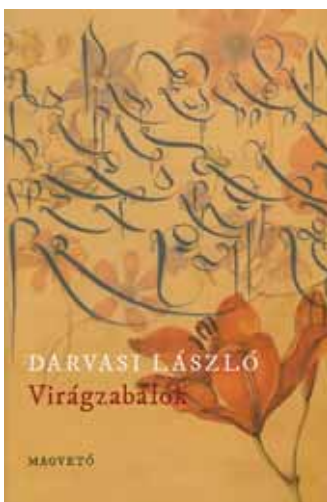
– Hat éve kezdtem ezt a regényt. A cigányok történetét már régóta tervezgettem, és

INTERJÚ KÖNYV

semmilyen aktuális késztetés nem fűtött. De úgy akartam megírni az életüket, a meséjüket, ahogyan a forradalmat vagy a harcokat is, hogy lebontom, legalábbis kikezdem a nemzeti mítosz romantikus allűrjeit és jellemvonásait. Csúnya szó, de azt akartam, hogy minden látomásosság, meseszerűség, legenda ellenére kompatibilis legyen akár a mával, akár a realitás időtlenségével az, amit írok cigányról, magyarról, szerbről vagy zsidóról.

– **Klára és a három testvér, Imre, Ádám, Péter szemszögéből, mintegy történelmi alulnézetből látjuk a 19. század fontos eseményeit, ezzel új Kossuth-kép és nemzeti**

mítosz táru elénk, amely a hétköznapi ember szemüvegén keresztül látatja az eseményeket.

– Jó, a mi képünk negyvennyolcra az, hogy Petőfi szaval a Nemzeti Múzeum lépcsőjén, és esik. Táncsics-kiszabadítás. A mi képünk a Baradlay testvérek romantikus, szomorú hősiessége. A nagyidai cigányok kiábrándult számvetése már kevésbé a hagyomány része. Aradon már jókat lehet búsongani, a nagy nemzeti gyászokban igazán otthonosak vagyunk. Tudunk pogromokról, lincselésekről, vérengzésekről negyvennyolcban? Kevés, pedig akadtak. A mai közéletet feszítő ellenétek kutyafenét se jelentenek azokhoz

az indulatokhoz képest, melyek a forradalom eseményeit is mozgatták. Az én figuráim meglehetősen tartózkodóan, ha tetszik, kissé távolról figyelik az történéseket, s egyszerre azt veszik észre, hogy az ő életüket is darálni kezdi a történelem.

– **Honnan a botanikai érdeklődés, amely áthatja és igazgatja a regény történetészméjét?**

– A cím fordított a virágok, egyáltalán, a természeti metaforák felé. De a virág mint motívum már az első novelláimban ott van, A veinhageni rózsabokrok című történetre gondolok. És jó tíz éve volt egy regénytervem, ebből lett aztán a Virágzabálók, amely egy tájkritikusról szólt volna. Különben az élete végén, a száműzetésben Kossuth is nagy természetjáró lett.

– **Lassan fél év telt el a regény megjelenése óta. Sikerét nemcsak a pozitív kritikák jelzik, hanem a Rotary-díj is.**

– A Rotary-díj szakmai elismerés, tehát nagyon fontos, örültem neki nagyon. Érdekes, hogy a Virágzabálókat az olvasók önkéntelenül is összehasonlítják egy korábbi nagyregényemmel, a Könnyutatványosok legendájával. Én regényírás közben nem törődöm az olvasóval; a regénnyel törődöm. Aztán hogy sikeres lesz, vagy az lehet, nagy öröm. A kritika mindenesetre erős érdeklődéssel fogadta. És ez jó. Nagyon jó.

– **Mindig többféle műfajban dolgozik egyidejűleg: cikket, mesét, drámát és regényt ír. Most is ez történik? És Szív Ernő hogy van?**

– Igen, pontosan. Készülnek novellák, egy dráma, lesz egy Popeye-darab kecskeméti színháznak, és Szív Ernő is munkálkodik. Ha jól emlékszem, a csodákról írt a legutóbb, arra kapott fölkérést. Valami ilyesmit írt meg, hogy ő a kis csodákat szereti. Az olyan csodákat, melyek már nem is látszanak, de persze mégis észre lehet őket venni.

Szénási Zsófia

Róma

A Magyarok nyomában külföldön sorozat Róma-kötete Sárközy Péter irodalomtörténész munkája, aki 30 év óta tanít és él Rómában, mint a római La Sapienza Tudományegyetem magyar nyelv és irodalom tanszékének tanársegítője.

Az örök város, Róma magyar emlékeit mutatja be – bőséges képmelléklettel – a kulturális múltunk iránt érdeklődő olvasóknak.

ISBN 978-963-9655-14-0, 360 oldal, 2600 Ft

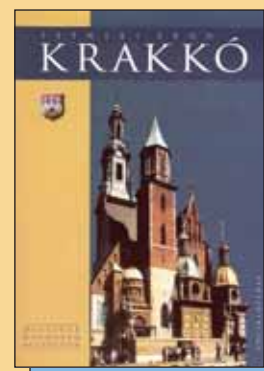
Olasz-magyar – Magyar-olasz régészeti kifejezések szótára

Összeállította: Tulok Magda és Makky János – Elisabetta Starnini közreműködésével

A szótár időhatárai az őskor korai szakaszaitól a késő középkorig terjednek. A már megjelent angol és német változat anyaga mellett jelentősen bővült a Mediterráneumra és a Római Birodalomra vonatkozó régészeti kifejezésekkel.

ISBN 978-963-9655-14-0

548 oldal, 5000 Ft

Krakkó

A Magyarok nyomában külföldön nagy sikerű sorozat Krakkó kötete ismét megjelent. Petneki Áron művelődéstörténész összefoglalta a város történetét, közli Krakkó magyar vonatkozásainak kronológiáját, bemutatja az emlékhelyeket, felidéz a hozzájuk kapcsolódó legendákat és történeteket.

ISBN 978-963-8477-47-7, 248 oldal, 1800 Ft

Bethlen Farkas: Erdély története

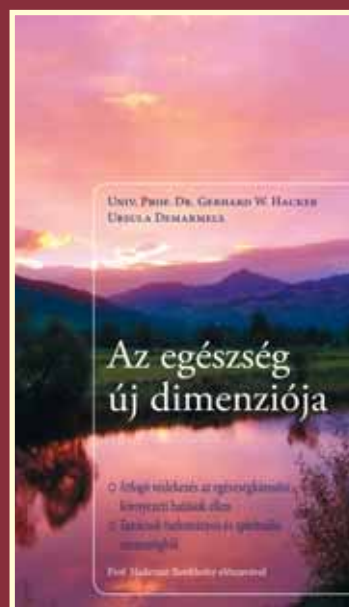
E hatalmas Erdély-történelmi munka a mohácsi csata és a Bethlen Gábor uralkodása közé eső időszak egyik legfontosabb történelmi jellegű szövege. A XVIII. században megjelent latin nyelvű mű teljes magyar fordítását az Enciklopédia Kiadó teszi közzé 2000-től. Az 5. kötet az 1597-től terjedő időszakot tárgyalja.

Fordította: Kasza Péter, szerkesztette: Kruppa Tamás, lektorálta: Jankovics József
ISBN 978-963-9655-13-3, 3000 Ft

A könyvek megrendelhetők az ENCIKLOPÉDIA KIADÓ raktárából

1118 Budapest, Szüret u. 23. • Telefon/fax: 385-2120
info@artportal.hu • enciklopedia@nextra.hu
www.enciklopediakiado.hu

AZ ALMANDIN BOOKS KIADÓ KARÁCSONYI AJÁNLATA

Univ. Prof. Dr. Gerhard W. Hacker – Ursula Demarmels:
AZ EGÉSZSÉG ÚJ DIMENZIÓJA

Ez a hasznos, az egészség szempontjából számos új információt tartalmazó könyv megmutatja, mit tehet az ember, hogy megvédje magát azokatól a veszélyes, emberre, állatra, természetire egyaránt káros hatást kifejtő jelenségekkel, technikai vívmányokkal szemben, mint pl. a mobiltelefon, a mikrohullám, a finompor, a geopatikus zónák, nem is beszélve az élelmiszerekben lévő mérgező anyagokról. A szerzők útmutatást, megoldási javaslatokat adnak egyrészt természettudományos szemszögből, másrészt spirituális oldalról megközelítve a témát.

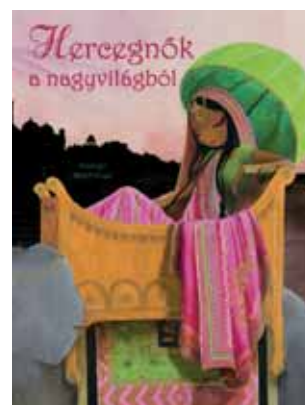
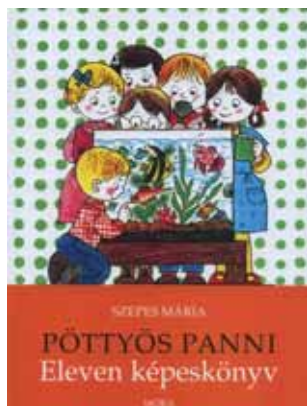
216 oldal, 135x215 mm,
keménytábla + védőborító
Ár: 3000 Ft
Megrendelhető:
megrendeles@almandin.hu
www.almandin.hu

Karácsonyra és a téli szünidőre

Többféle műfajban a kisebbeknek

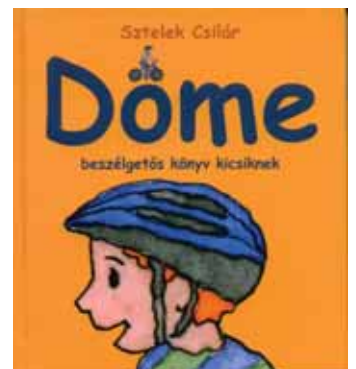
„...mi a legjobb Karácsonykor? Hát persze – a meglepetés!” Vakond igazi karácsonyt akar rendezni, főleg barátjának, a kiségernek. Kerít fenyőfát, szépen feldíszíti, tetszik is a nyuszinak, a mókusnak, a verébnek. De valaki titokban és kárörvendően lesi a szorgoskodót. Varjú néne másképpen képzei el a meglepetést. Felkapja, és eltűnik a fával. Vakond ugyan tettenéri a tolvajt, de az már minden ehetőt elfogyasztott, és ripityára törte csőrével a fenyőt. Mindenáron meg kell menteni a karácsonyt! Vajon mi a megoldás? Megtudjuk *A vakond és a karácsony* c. Zdeněk Miler–Hana Doskočilová-kötetből. A vakond különleges szerepben bukkan fel a *Nagy mesekönyv*ben, itt ugyanis ő mesél, elmondja legkedvesebb történeteit – nagyobb része próza, vers öt van benne – Festő bátyónak, az őt kitaláló Z. Milernek. Ebből a könyvből kiderül, hogy rajzolója először filmen formázta meg népszerűvé vált mesehősét. Aki aztán a négy év múlva, 1960-ban kiadott, *A vakond nadrágja* c. kötet után, számos képeskönyvben folytatta karrierjét. (Fordította: Balázs Andrea.)

A karácsony nemcsak családi ünnep, hanem a szeretetet mindenek elé helyező Jézus születésének évfordulója. Erről az ünnepről (és Isten fiáról) szó esik abban a könyvben, amelyben a főszereplő kisfiú így lelkendezik: „Én a karácsonyt szeretem a legjobban /.../, akkor rengeteg ajándékot kapunk.” Sztelek Csilár *Döme* c. kötete alcíme szerint beszélgetőskönyv kicsiknek. Ez azt jelenti, hogy elolvasva szülőnek és gyereknek beszélgetnie kell azokról a dolgokról, amelyekről ebben a szerző által színes képekkel gazdagon illusztrált könyvben szó esik. A tíz történet a család egyszerű, mindennapi életébe nyújt betekintést. D. az óvodában, D. kórházba kerül, D. megtudja, hogy hamarosan kistestvére születik, szülei örökbe fogadnak egy roma kisfiút, új lakásba költöznek, D. megismerkedik (majd összebarátkozik) egy szellemi fogyatékos kislánnyal. Ilyen szituációkat lehet feldolgozni a gyermek és felnőtt olvasónak közösen. Nem is szólva a halál kérdéséről, az isteni gondviselésről. Minden fejezet végén a cselekmény-

szöntik az Üdvözítőt a pásztorok. József pedig hálás Kiscsacsinak és az anyjának. (Illusztrálta: Dorothee Möller. Fordította: Zámboné Tóth Erzsébet.)

Sajnos gyakran hallani, hogy itt vagy ott kigyulladt a karácsonyfa. Komolyabb esetben akár a tűzoltókat kell segítségül hívni. Rainer Crummenerl *Tűzoltók* c. könyve az ő feladataikkal ismerteti meg bennünket. Ezeknek a jól felkészült és sokoldalúan képzett, bátor, önfeláldozó embereknek nem csak tüzesetknél kell helytállniuk. Balesetekhez, állatok mentéséhez, árvízi mentéshez is hív(hat)ják a tűzoltókat, akik a nap 24 órájában szolgálatban vannak. Szó esik a műszaki fel-

szereplésükről, de arról is, kiből és hogyan lesz, lehet tűzoltó. A szerző leírja, hogyan folyik a mentés vízen, földön és levegőben. A könyv elején történeti visszatekintést kapunk, a végén pedig mellékletként tanácsokat

nek megfelelő imádság olvasható, és a szerző utal a kapcsolódó bibliai igeversekre.

József, a derék ács és ifjú, áldott állapotban lévő felesége kénytelen útra kelni. Mária egy szamar hátán ülve teszi meg az utat Betlehemig. Velük tart a nemrég született Kiscsacsi, aki boldog, amikor anyja helyett ő kénytelen vinni a fiatalasszonyt, aki hamarosan megszüli – egy istállóban, mert másutt nem kaptak szállást – Jézust. A négyéves kortól ajánlott kötet – Peter Spangenberg *Kiscsacsi útja a jászolig* – a címszereplő kalandjai alapján meséli el a karácsonyi történetet, amelyben fényesen ragyog az utat mutató csillag, elhozzák ajándékaikat a napkeleti bölcsek, s kö-

ahoz, mit tegyünk, ha tüzet észlelünk, pl. hogyan használjuk a poroltót, hogyan lehet tűzjelzővel riadóztatni a tűzoltóságot, hogyan viselkedjünk tűz esetén. (Fordította: Francz Magdolna.)

Szepes Mária *Pöttös Panni*-sorozatából most az *Eleven képeskönyv* jelent meg, ebben nincs szó a közelgő ünnepről, de mert nagycsoportos óvodásoknak és kisiskolásoknak ajánlott, itt kell szót ejteni róla. A cselekmény a tízrészes mesefüzérben akár valóban megtörtént eseményeket, mindenesetre nem csak elképzelt eseteket-epizódokat örökít meg. Ezeket nem sorolom fel mind, hiszen Panniék óvodájában zajlik az élet: lezaj-

lott a rajzverseny díjkiosztása, elkészült az ezermester Rónai bácsi keze munkája nyomán egy hat keréken gördülő famozdony. Az öreg tervei alapján és irányításával gyönyörű sziklakertet varázsolnak a lakótelepre. Ugyanakkor az óvodában élősarkot alakítanak ki. Amikor Eszti néni közli velük, hogy másnap érdekes látogatóik érkeznek egy „másik óvodából”, a gyerekek kíváncsisága nem ismer határt. Aztán kiderül, díszhalóvodások „jönnek”, természetesen akvárium-ban. Majd kellemetlen hírt közöl Pannival a nagymamája: a zenélő, színes szökőkutat valakik tönkretették. Rónai bácsi sejtí, kik a tetesek... Az eleven képeskönyv pedig nem más, mint diafilm, amely messzi tengerekről, delfinekről és cápákról mesél az óvodásoknak. (Illusztrálta: Gyórfy Anna.)

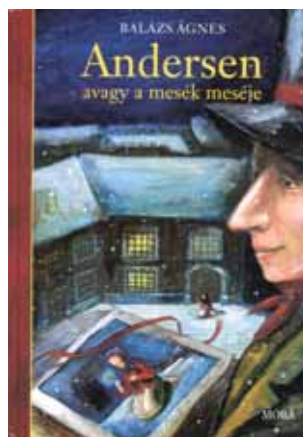
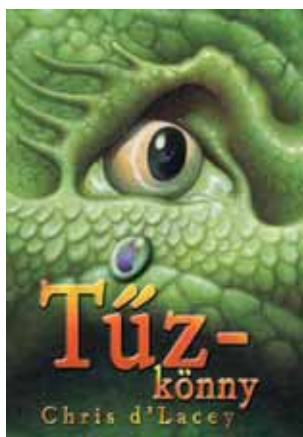
A *Hercegnők a nagyvilágból* c. gyönyörűen illusztrált albumot elsősorban bizonyára a lányok vennék kézbe egy valódi óvodában, de a fiúkat is érdekeltetik ezek a világ minden tájáról összeválogatott legendák. A világ legkülönbözőbb helyeiről „összegyűlt” hercegnők csodálatos utazásra, távoli tájakra invitálják a kis olvasókat *Katell Goyer* rövid meséi és *Misstigri* pompázatos színes grafikái segítségével. A tizennégy egzotikus szépség között van ismerős: Seherazádé, az Ezeregyéjszaka mesélő és életmentő hercegnője. De képviseltette van a távoli Grönland, Tahiti és a messzi Japán, India, Kína. Rosette francia, Sorenza olasz, Oihana spanyol, Nayeli inka, Rehani afrikai, Neferure egyiptomi, Natasa orosz hercegnő. A képek kiemelik jellegzetes vonásaikat, megmutatják tipikus öltözéküket, és markáns környezetbe helyezik őket. (Fordító: *Burján Monika*.)

Szécsi Margit humoros, ritmusos, rimes verses meséje, az *Eszem a gesztenyét*, kisgyerekeknek szóló (játék)krimi (krimiparódia). Miközben Fülöp fellép a cirkuszban, a vagányok elrabolják a családját... Ha megfordítjuk a kötetet, *Nagy László* népmesei ihletésű, versben írt meséjét olvashatjuk a beszélő kismalacról, aki mindent megeszik, de csak nem nő, nem hízik, ahogy a szegényembernek ígérte. Miután levágják, a gömböcse még mohóbbnak bizonyul, mint a *Csodamalac* volt... (Illusztrálta: *Nagy András*.)

Regények nagyobbaknak

A főiskolai hallgató, David albérletet keres. Megakad a szeme egy furcsa hirdetésen: a szokásos feltételek mellett a főbérlet kiköti, hogy a beköltözőnek „szeretni kell a macskákat, a gyerekeket és a sárkányokat”. Az ifjú elfoglalja a szobát, s megkedveli Mrs. Pennykettle-t meg annak 11 éves kislányát, Suzyt,

de hamar rájön: anya és lánya titkolnak valamit. Később már úgy érzi, mintha bolondokházában élne. (Talán nem véletlenül ez a lakcímük: Hóbortos köz 42.) Az anya kézműves, agyagsárkányokat készít fazekasműhelyében. De ezekkel a sárkányokkal nem stimel valami, töpreng a fiú. Lucy pedig egy mokus sorsáért aggódik. Miután szomszédjuk kivágta a közelben álló tölgyfát, a mokusok messzire költöztek. A varjú megsebesítette Gesztenyét meg kell menteni, ebben segít David, ám mesét is követel tőle a kislány, és David belekezd a történetbe. *Chris d' Lacey Tűzkönny* c. regényét *Tótiusz András* fordításában élvezhetik a 12 éven felüliek.

Egy fiú még 14 évesen elindult a szülővárosából Koppenhágába, hogy mint drámaíró szerencsét próbáljon – színpadi sikerről álmodik, miközben egy alagsori szobácskában nyomorog. Egy részeges, közönséges alaktól bérlí ezt a helyiséget Hans Christian Andersen, ahová egy napon bekopog a házigazda árván maradt kis unokahúga, akivel a nagybácsi durván bánik. A fiatalember összebarátkozik Gerdával, először is enni ad neki, kevés pénzből ruhát, cipőt vesz – és gyakran mesél a kislánynak. Közben küzd darabja bemutatásáért. Viszont nem küzd eléggé elszántan a szerelméért, a szép, tehetséges Lináért, akinek darabot ír, mert a lány színésznő akar lenni... *Balázs Ágnes Andersen, avagy a mesék meséje* c. regényében valós elemekből és a legismertebb mesékből komponálta ezt az elbűvölő történetet, amelyben megelevenednek a nagy mesélő (mert elbeszélő volt, s bár dolgozott színházban, nem színpadi szerzőként) figurái. Viszont színésznő eredetileg a könyv szerzője, akinek e romantikus története itthon és külföldön is sikert aratott színpadi műként. Sőt, balettváltozata is van. (*Szegedi Katalin* finom, mesés-valós színes grafikái díszítik a kötetet.)

A végén pedig egy vidám, de ugyanakkor izgalma és helyenként érzelmes ifjúsági regény, írója *Nógrádi Gábor*, akinek új könyve

a PetePite párja. Abban apa és fia, ebben anya és lánya cserélnek személyiséget. Itt a tudós nagypapa előbb a macskán és a kutyán hajtja végre a személyiségátalakítást. Bobi menekül a fára a cirmos elől! Ennek a metamorfózisnak – a mesélő, azaz a tízesztendő Meszi (Emese) szerint „személyiségmetaizé-nek” – szemtanúja a folyton árgus szemekkel leskelődő szomszédasszony. Rózi néni úgy elképed, hogy még a rendőrséget is kihívja. Pedig akkorra már anyán és lányán is végrehajtotta a kísérletét Tata. Csak fél óra az egész, ígéri. Csakhogy közben kis baleset történik: kiborul a metamorfolaj. Anélkül pedig nem megy a visszaváltozás. Így aztán

Meszi és anyukája hosszabb ideig kénytelen a másik szerepét játszani. Csakhogy ettől otthon, a suliban (Meszi ötödikes, édesanyja ugyanabban az iskolában tanár) és a hétfő délutáni focimeccsen feje tetejére áll a világ. Különösen azért, mert Meszi szülei elváltak, anyjának udvarol egy bizonyos Emil, apja új társa pedig gyermeket vár. A két mit sem sejtő férfi fel-felbukkanása örületbe kergeti Tata kísérleti alanyait; illetve viszont. *Az anyu én vagyok!* bizonyára tovább szaporítja az író rajongóinak számát.

Cs. A.

Balázs Ágnes: *Andersen, avagy a mesék meséje*. Móra, 203 old., 3390 Ft; Crummenerl, Rainer: *Tűzoltók*. Tessloff és Babilon, 48 old., 2570 Ft; D' Lacey, Chris: *Tűzkönny*. Könyvmolyképző, 264 old., 2999 Ft; Goyer, Katell: *Hercegnők a nagyvilágból*. Könyvmolyképző, 28 old., 3390 Ft; Miler, Zdeněk – Novotný, J. A. – Doskočilová, Hana: *A vakond és a karácsony*. Móra, 35 old., 2390 Ft; Nógrádi Gábor: *Az anyu én vagyok!* Móra, 187 old., 2190 Ft; Nagy mesekönyv. Móra, 100 old., 2990 Ft; Spangenberg, Peter: *Kiscsacsi útja a jászolig*. Kálvin, 63 old., 1700 Ft; Szepes Mária: *Eleven képeskönyv*. Móra, 49 old., 2490 Ft; *Szécsi Margit: Eszem a gesztenyét* – Nagy László: *Csodamalac*. Holnap Kiadó, 64 old., 1900 Ft; *Sztelek Csilár: Döme*. Kálvin Kiadó, 179 old., 1700 Ft

Az egész világ egy kötetben

A korszerű műveltség megalapozója, a tudás megszerzéséhez vezető kalauz ez a képes gyermekenciklopédia, amelyet már a 8 éveseknek érdemes kézbe adni, mert jól olvasható, s a sokféle tény, adatot tartalmazó leírásokat színes fotók, ábrák egészítik ki. Az egész világról átfogó képet adó tömör ismeretterjesztő szövegeket egészen

biztosan használhatják 14 éves korukig, segítséget ad(hat) akár házi feladatok megírásához is. A kötet tartalma és kivitele mindenképpen alkalmas érdeklődésük felkeltésére.

Ez az enciklopédia nyolc nagyobb témakört fog át. Ezek, azaz a fejezetcímek: A világ-egyetem, Bolygónk, a Föld, Az élő bolygó, Az emberi test, Országok és népek, Világtörténelem, Művészet és kultúra, Tudomány és technika.

Üssük fel találomra a könyvet, nézzünk egy oldalpárt, hogyan épül fel például a Híres zeneszerzők c. rész. A cikk ún. leadjében meghatározza a klasszikus zenét: „...általános értelemben véve a komolyzenével azonos, vagyis magasabb szintű műértést igénylő zene. Szabályai a 16. század közepétől a 19. század elejéig alakultak ki. Magát a kifejezést, amely a zene aranykorára utal, a 19. század elejétől használják.” Ezután rövid szakaszok megismertetik a gyerekeket Vivaldival, Bachhal, Händellel, Mozarttal, Beethovenel, Wagnerrel és Csajkovszkijjal. Bach portréja alatt pluszban érdekes információ olvasható. Beethoven képe alatt ugyanúgy. Mozart szobrának fotója mellett szintén található két figyelemkeltő mondat. A Hattyúk tava minden idők legnépszerűbb és legtöbbször előadott balettja – áll egy színházi felvétel reprodukciója mellett. Az angol operettet itt szövegben és képben a kizárólag vígoperákat író, sikeres William S. Gilbert és Arthur

Sullivan képviseli. Jó tudni címszó alatt olvashatjuk a legfontosabb tudnivalókat. Aztán keretben a szimfonikus zenekarról kapunk pontos, rövid információt. S minden oldalpárhoz tartozik utalás a témához csatlakozó oldalpárokról, itt konkrétan a Reneszánusra, A muzsika hangjai-ra, a Színpad és színházra valamint a Hangra.

De jó, ha továbblapozunk, mert így kiderül, A világmindenség könyve foglalkozik a 20. századi irányzatokkal (gospel, rhythm and blues, dzsessz) divatokkal (rock'n'roll, metál, pop, folk, country), a ma könnyűzenéjével (soul, trance, techno, house). A képek Tina Turnert, Madonnát és Elvist mutatják.

A világegyetem keletkezésétől eljut az olvasó a modern világ jelenségeihez, átlépve egészen az új évezredbe. De előtte már minden lényegeset megtudtunk a galaxisokról, a Napról és a Naprendszeréről, a Holdról és az űrutazásról. Tovább lapozgatva az élet kezdetéről, a növényi életről, a rovarokról, hüllőkről, kétélűtűekről, halakról, madarokról tájékozódhatunk. A kötet leghosszabb fejezetének élén áll, amit az emlősökről és a főemlősökről tudni kell. Az emberi test bemutatása a külső testrészekkel indul, folytatódik a csontok és izmok, az emésztés és kiválasztás, a szív működés, az agy és az érzékszervek, a szaporodás és születés ismertetésével, és a betegségekkel zárul.

A hét földrész jellemzése úgy történik, hogy a tájakról, a népességről, a növény- és állatvilágról ad adatokat és lenyűgöző illusztrációkat. A világtörténelem „vázlata” a másik terjedelmesebb fejezet. A két legrégebbi, a mezopotámiai és az egyiptomi civilizációtól kezdve az ókori Indián és Kínán, Görögországon, Rómán, a középkori Európán,

Ázsián át jutunk el időben a reneszánszig, a felfedezések koráig, az ipari forradalmakig. De igazi társadalmi-politikai forradalmakról és háborúkról is szó esik, egészen a számítógépes forradalomig ebben a részben. A művészetek és a kultúra fejezet gazdagabb, mint amilyennek címe ígéri: a sportról és a vallásokról is itt olvashatunk. Miből van az anyag, amelynek két megjelenési formája az élő és az élettelen? Atomokból. Az atomok három fő része az elektron, a neutron és a proton. „A 20. század második felében a tudósok felfedezték a kvarkokat és a gluonokat. Ezek a tovább nem bontható atomi részecskék.” Honnan jön a fény? Mík a hang jellemzői? Ezekre a kérdésekre is választ kapunk. Az elektromosság az energia leggyakrabban használt formája. A hő az energia egyik formája. A Földön majdnem minden anyagnak van mágneses ereje. Az erő a testek mozgásához szükséges hatás.

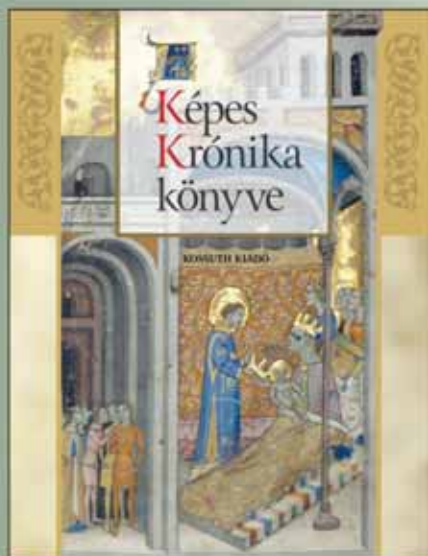
Majd a távközléssel, a műholdakkal való megismerkedés után a szárazföldi, vízi és légi közlekedéssel fejezzük be világ körüli utunkat. A kötet pedig hasznos név- és tárgymutatóval zárul.

Cs. A.

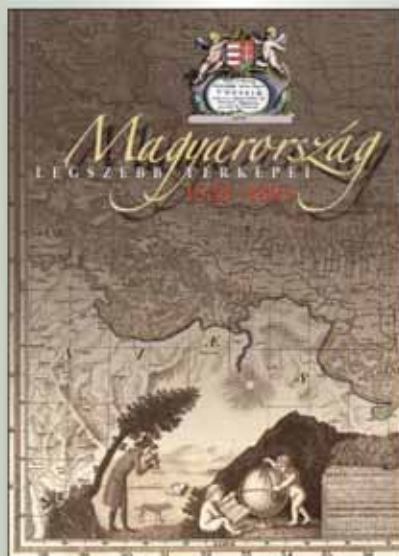
A KOSSUTH ÉS A VENTUS LIBRO KIADÓ ÚJDONSÁGAI

A KÉPES KRÓNIKA KÖNYVE

A Képes Krónika a magyarok régi tetteiről szól, „eredetükről és gyarapodásukról, győzelmeikről és bátorságukról”. Albumunk a leginkább elfogadott történeti és művészet-történeti állításokat köti össze, és megmutatja a képek azon részleteit is, amelyek szabad szemmel nem láthatók az eredetiben.

212 oldal · 8990 Ft · Angol nyelven is!

MAGYARORSZÁG LEGSZEBB TÉRKÉPEI 1528-TÓL 1895-IG

Közel négy évszázadon átívelő időutazás 200 csodálatos térkép segítségével. A térképleírásokat, térképeket és térképrészleteket a valamennyi térképet teljességében bemutató CD-ROM is kíséri.

200 oldal · 7990 Ft
Angol nyelven is!

MAGYAR ELSŐK 2. ÚJABB 50 EMLÉKEZÉSRE MÉLTÓ TÖRTÉNET

A nagy sikerű első kötet után most ismét ötven történetet mesélünk el arról, mit tettek eleink a hazáért és a haladásért, mit tettek a magyar tudomány, gazdaság és művészet felvirágzásáért.

212 oldal · 7500 Ft

ELEKTRONIKUS KÖNYV

82 900 Ft

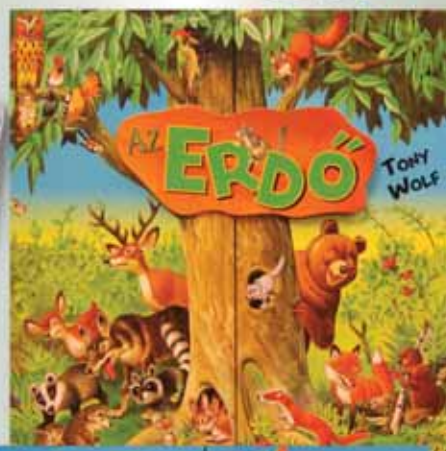
Az elektronikus könyv a hagyományos olvasást a legmodernebb technika előnyeivel egyesíti.

- Kisméretű, könnyű.
- Tükröződésmentes, háttérvilágítás nélküli kijelző.
- Egyszeri feltöltéssel több mint 7000 oldalt tud megjeleníteni.
- Akár 1000 könyv is tárolható a készüléken.
- Egyszerű olvasás: egy gombnyomással lapozhat.
- Az internetről több millió e-könyv letölthető.
- Olvasás közben MP3 lejátszóként is használható.

Ajándék tartalom!

A készüléken 10 könyv és 2 hangskönyv teljes anyaga szerepel!

Az újdonságról honlapunkon tájékozódhat:
www.kossuth.hu

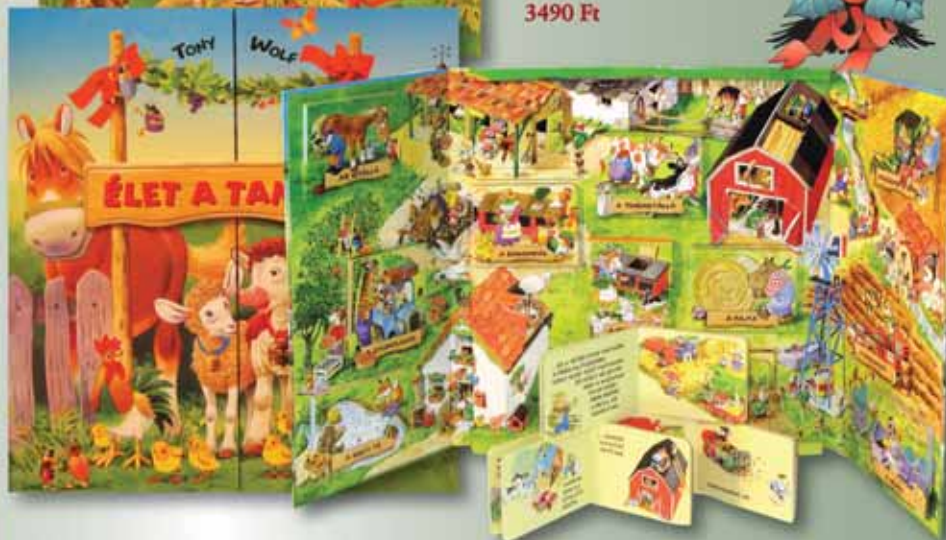
12 KIS KÖNYVECSKÉT TARTALMAZÓ SZÍNES ALBUMOK

AZ ERDŐ

ÉLET A TANYÁN

A könyvecskékből megismerheted az erdő életét, a favágók, a vadászok munkáját, az erdő fáit, madarait és más lakóit, illetve megtudhatod, hogyan zajlik az élet az istállóban, a tyúkólban, a veteményeskertben, a nyusziketrecekben és más érdekes helyeken.

Albumonként
3490 Ft

A figyelemzavar nem kórkép, hanem korkép Ranschburg Jenő a serdülőkorról

Az utóbbi tizenkét esztendőben az év közbeni tanítás után minden nyarat könyvírással töltötte. Nemrég megjelent egy három részesre tervezett könyvsorozat első kötete a serdülőkor problémáiról, a közeljövőben jelenik meg a második kötet, és nyárra befejezi a harmadikat. Tervei szerint ez lesz élete utolsó könyve.

– **Az elmúlt évek iskolai agresszióval kapcsolatos esetei készíteték a könyv megírására?**

– 1998-ban megjelent egy könyvem „Pszichológiai rendellenességek gyermekkorban” címmel, és azóta sokfelől ösztönöztek, hogy írjak hasonlót a serdülőkorról is... Eddig sem időm, sem merszem nem volt hozzá, ám az elmúlt években oly mértékben növekedett a gyermek- és serdülőkorral összefüggő konfliktusok száma, hogy úgy éreztem, nem halogathatom tovább a dolgot. Először egy kötetre gondoltam, eredetileg így is állapodtunk meg a Saxum kiadóval – írás közben azonban a téma „túlfolyt a határon”.

– **Miért kellett hozzá bátorság?**

– Szakmai szempontból összetettebb és nehezebb feladat a serdülőkorról írni, mint a gyermekkorról. A téma azonban nem kevésbé fontos.

– **Milyen problémakörökkel foglalkoznak az egyes kötetek?**

– Hagyományosan két nagy csoportra osztják a serdülőkor pszichológiai nehézségeit: externalizáló és internalizáló problémákra.

Az első esetben a konfliktusok a külvilággal szembeni viselkedésben mutatkoznak meg, a gyerek ilyenkor magatartásával mintha „visszaütne” az őt érő provokációkért – ilyen jellegű gond például az agresszió, a hiperaktivitás, vagy a bűnözés. Erről a problémakörrel szól az első kötet. A második esetben, tehát az internalizáló problémák esetében, az érintett személy inkább saját maga ellen fordul: önmarcangolással reagál a külvilágból érkező negatív ingerekre, depresszív lesz, kábítószer- vagy más

függőség keríti hatalmába – ez lesz a második kötet témája. Végül egy teljes kötetet szenteltek a serdülőkori szexualitás kérdésének, ebben a kötetben a partnerkapcsolatok, a nemi identitás, valamint a nemi élet konfliktusai kapnak majd helyet.

– **Milyen útmutatót tud javasolni az első kötetben bemutatott gondok esetében? A hiperaktivitás, vagy az iskolai agresszió például mind a tanárokat, mind a szülőket és diákokat komoly nehézségek elé állítja...**

– Érdekes, hogy a hiperaktivitás alapeseteinek tökéletes példái Milne Micimackójának szereplői. Első pillanatára meglepőnek tűnik, hogy Tigris, Micimackó, Malacka, Nyuszi, sőt még Füles is hiperaktív. Ez a nézet tulajdonképpen a köznyelvben hiperaktivitásnak nevezett probléma kiterjesztése. A szakirodalomban már régen nem ezzel a névvel illetik a jelenséget, hiszen annak valójában nem a túlmozgásosság a legfőbb jellemzője, hanem a figyelemzavar. A figyelem zavarának különböző jellegzetes formái pedig nagyon is jelen vannak a Micimackó szereplőinél. Az a benyomásom, hogy a figyelemzavar

már nem is kórkép, hanem korkép, hiszen a mai gyerekek 60-70 százalékát be lehet sorolni a fenti típusokba.

Az „Iskolai agresszió” alfejezetben megpróbáltam csoportosítani az agresszió fajtáit. A rangsorképző viselkedés – főleg fiúk esetében – például evolúciós jelenség: a fiúk ütközés útján ismerkednek a világgal, megpróbálják magukat elhelyezni benne, és az így kialakult énképet viszik magukkal tovább. A reaktív agresszió már nem szerencsés: az ilyen gyerekek ugyan nem kezdeményezik a konfliktust, de hajlamosak arra, hogy mindenféle ingert szándékos sérelemnek éljenek meg, és agresszióval reagáljanak rá. Rendszerint népszerűtlene a csoportban, és veszélyeztetettek, mert antiszociális irányba fejlődhetnek. Őket mogorváknak szoktam nevezni. A harmadik eset a kötekedő agresszió, ez a legfontosabb kategória az iskolai agresszió szempontjából. Az ilyen gyerek kezdeményez: agresszív viselkedésével le akarja nyűgözni a környezetét, a népszerűsége hajtja és lelkiileg megalázza társait. Lásan el is jutottunk a bűnözéshez és az antiszociális személyiséghez. A szakma csak 18 éves korban beszél antiszociális személyiségről, holott pontosan látjuk, hogy akár már óvodás korban jelen lehetnek ennek a személyiségtípusnak a csírái.

– **A probléma megoldásához nyilván elsősorban a pedagógusoknak kellene megfelelő képzést kapniuk.**

– Évek óta deklarálom, hogy mivel ismerjük a tüneteket, még kisgyerekkorban kéne élni

a prevenció legklasszikusabb formáival. A mostani pedagógiai gyakorlat a fejlesztő pedagógusokra hárít minden problémát, holott a pedagógus előtt egy gyerek áll, a maga teljességében – nem lehet őt szétszedni, nem mondhatjuk, hogy a „normál” pedagógia csak eddig foglalkozik vele, innentől majd a fejlesztő, vagy a logopédus.

Ebből a megközelítésből csak baj származik.

– **A második kötet a befelé forduló gyerekekkel foglalkozik. Gondolom, ebben a problémakörben is sok a változás, például a depresszió megítélésében...**

– A szakma régebben nem fogadta el, hogy egy gyerek is lehet depressziós. Pedig lehet, bár nem egészen úgy, mint a felnőtt: nem biztos, hogy levert, magába roskadt és letargikus, sőt, általában inkább irritábilis, ingerlékeny és agresszív. Az okokról is sokat írtam, valamint a szülői és pedagógusi teendőkről. Ez utóbbi rendkívül fontos, mert a depresszió végkifejlete gyakran katasztrofális.

– **Mennyire van jelen a szakirodalomban a serdülőkor mint téma?**

– Én magam jórészt külföldi szakirodalmakból tájékozódtam, jegyzéket is mellékeltem minden fejezethez. Nálunk ritka a közérthető stílusú írás a témában, pedig én komolyan hiszem, hogy szakmánk legelmélyültebb következtetései is megfogalmazhatóak úgy, hogy ne csak a stílus elit értse meg azokat. A serdülőkorról jóval kevesebb ismeretterjesztő, eligazító könyv szól, mint például a baba-gondozásról és -nevelésről.

Szénási Zsófia

Julia Navarro: Ártatlanok vére

Julia Navarro (Madrid, 1953) újságíró, pályája során a sajtó számos területén dolgozott. Eddig több esszét és tanulmánykötetet jelentetett meg, az igazi sikert azonban a 2004-ben kiadott A Szent Lepel titkos szövetsége című regény hozta meg neki, amely eddig félmillió példányban kelt el és több mint húsz nyelvre lefordították (magyar nyelven 2006-ban jelent meg). Második regénye az Agyagbiblia (ez is olvasható magyarul) szintén példátlan sikert aratott nemcsak a spanyol, hanem a nemzetközi könyvpiacra is. Az Ártatlanok vére című új regénye a korábbi kettőhöz hasonlóan izgalmas történelmi thriller, Navarro különleges, egyéni meseszövéseinek és stílusának jellegzetességeivel. A történet a katárok 13. századi elpusztításával kezdődik, és ennek történelmi nyomai mozgatják a szövevényes cselekményt, keresztül évszázadokon át napjainkig, amikor az Európai Unió Terrorizmuselleni Korrodinációs Központja veszi fel a küzdelmet a terroristákkal, együttműködve a Vatikán „titkosszolgálatával”.

(Részlet a regényből)

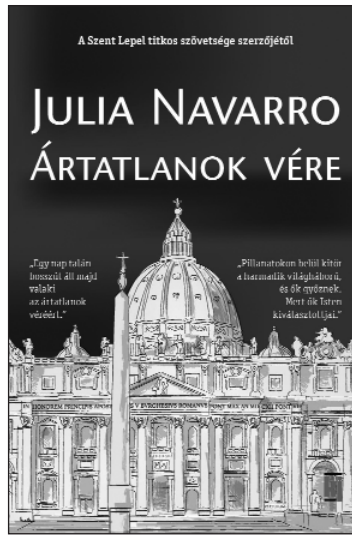
Raymond megvető tekintettel pillantott rá. A férfi csak egy bérnyilkos volt, egy azok közül, akik a Jugoszlávnak és Karakoznak dolgoztak. A kiejtéséből rájött, hogy Dél-Franciaországból származik. Kereskedő, aki a halállal üzletel.

- Lehet, hogy beszélnem kell a főnökével.
- Nos, tudja, hogyan érheti el; de eszébe ne jusson az otthoni számán keresni, az a telefon nem biztonságos; ne kövessen el újabb hibát. Ami a pénzt illeti...
- A szokásos csatornán keresztül küldöm.
- Felmentek az árak, tudja; a megbízatás bonyolultabb volt, mint gondoltuk.
- Először ellenőrizzük az áru minőségét, és utána majd beszélünk az árbeli differenciáról. Most, ha megengedi, látogatót várok.
- A lányt? Nincs Párizsban.
- Maga honnan tudja?
- Mi gondoskodunk a párizsi biztonságáról, nehogy valami hibát kövessen el. Holnapig nem léphet kapcsolatba önnel. Csinos, noha ez a sötét haj nem áll túl jól neki.
- Ha megbocsát, most el kell intéznem egy telefont. Vizontlátásra. Amikor egyedül maradt, megkönnyebbülten felsóhajtott. Taszította, hogy bérnyilkosokkal kell tárgyalnia. Elővette a calvadost, és töltött magának egy tekintélyes adagot. Tíz nap, mondta; tíz napon belül beteljesül a bosszúja; legalábbis Bashir biztosította róla.

Ebéd után Salim al-Bashir úgy döntött, hogy sétál egyet Párizsban. Minden másik városnál jobban szerette, és arra gondolt, vajon milyen lesz, ha már egészen a muzulmánok hatalmába kerül.

A séta segítségére volt, hogy rendezze a gondolatait, és bizonyossága volt rá, hogy újra átgondolja a három terrortámadás részleteit. Mindenekelőtt Hakimban bízott. Tudta, hogy ő szemrebbetés nélkül feláldozza magát. Egy jeruzsálemi terrortámadás, az óvárosban, a Szent Sír Templomában, bizony megrázza majd a világot.

A Kör továbbra is áthatolhatatlan volt, és az izraeli akció valóságos csemegének ígérkezett. A kulcs abban rejlett, hogy a tett órájában függetlenül cselekedjenek; hogy minden egyes kommandó autonóm módon működjenek. Tudta, hogy más szervezetek segítségére is számíthatnak, akik az elfoglalt földeken tevékenykedtek, a Kör azonban jobbnak látta, ha a maga erejében bízik. Hakim a tu-

risták százainak szeme láttára robbantja majd fel magát, akik közül sokan vele együtt halnak, és elpusztítja az a szent helyet, ahol a Kereszt maradványait őrzik.

A római Jeruzsálemi Szent Kereszt templom felrobbantása miatt sem fáj a feje. A nőre gondolt, akivel az elmúlt években intim viszonyt folytatott, aki mindent látott és hallott az Európai Unió Terrorizmuselleni Központjában. Tudta, hogy előbb-utóbb leleplezik, miután ő maga mondta, hogy az utóbbi hetekben gőzerővel folyik a nyomozás a frankfurti merénylet kapcsán. Hans Wein, az igazgató, és Lorenzo Panetta, a helyettese továbbra is számítanak a kol-

légák segítségére, de nem osztják meg senkivel a begyűjtött információt. Salim biztos volt benne, hogy nem jutottak előbbre, ugyanakkor Wein hermetikus elzárkózása arra utalt, hogy valami mégiscsak gyanús neki.

Még nem döntötte el, hogy kérje-e meg egyenesen, robbantsa fel magát, vagy csapja-e be; noha ez utóbbi megoldás egy kicsit problematikus volna, ugyanis a garantált sikerhez fel kellene csatolnia a robbanószeres övet. Végig akarta gondolni, vajon mit mondjon majd neki, noha nem kételkedett benne, hogy a nő bármit megtesz érte. Talán, gondolta, az volna a legjobb, ha átadna neki egy robbanószerrel teli táskát, és megkérné, hogy helyezze el a kápolnában, ahol a relikviákat őrzik. Természetesen, mielőtt a nő elhelyezné a táskát, és kimenekülne, ő, Salim, gondoskodna róla, hogy mindent időben felrobbantson, a nőt is meg az Igaz Kereszt darabjait, a töviskoszorút, és a többi relikviát.

Mohamed Amirt meg a barátját, Alit illetően Omar biztosította, hogy elég felkészültek, és bízhat bennük. Ha meg kell halniuk, hát meghalnak.

Bashir úgy vélte, elengedhetetlen, hogy mindannyian meghaljanak. Ez garantálta, hogy ne hagyjanak nyomokat.

Kétségkívül Santo Toribiót, a cantabriai hegyekben meghúzódó kolostort volt a legkönnyebb megtámadni. Egyáltalán nem állt semmiféle védelem alatt, mintha a Lignum Crucist őrző szerzetesek úgy gondolnák, hogy senki és semmi nem tehet kárt a szentélyben.

Előre ízelgetni kezdte a három merénylet gondolatát, amely felrázza majd az egész világot. A robbantások után a Nyugatnak nem lesz más választása, mint hogy beismerje, elveszítette a háborút, és a legjelesebb vezetőik sem képesek tovább homokba dugni a fejüket. A testvér-országok számára sem lesz hátraarc, és a legengedékenyebbek sem mennek majd semmire a nyugati barátaikkal, hiába üzletelnek némelyekkel, és beszélnek másokkal a különböző civilizációk szövetségéről. Pillanatokon belül kitör a harmadik világháború, és ők győznek.

Mert ők Isten kiválasztottjai

Kiss József Könyvkiadó, 512 oldal, 3290 Ft

www.konyv7.hu

Anyakép, amerikai keretben

Műfordító, szerkesztő, esszéista, író. Sok fordítása jelent meg az angol, amerikai és német művekből. Több mint nyolcvan színművet is fordított, nem egyet ma is játszanak országszerte. Antológiákat szerkesztett magyarul az angol, angolul a magyar irodalomból. Déry-díjas, a The Hungarian Quarterly főszerkesztőjeként a Ma-

gyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntették ki. Fulbright-ösztöndíjas volt a Yale Egyetemen, osztrák–magyar kultúrhistoriát és műfordítást oktatott egy másik amerikai egyetemen. Bár egész életét a könyvek és kéziratok világában élte le, **Vajda Miklós** első saját könyve mégis csak 78 éves korában jelent meg: Anyakép, amerikai keretben.

Kőből legyen annak a szíve, akit ez a memoár-esszé nem rendít meg. Korrajz is egyben, meg persze önéletrajz is, de középpontjában az édesanya, Csernovics Judit figurája és kettejük kapcsolata áll. Nem volt éppen unalmas az élete: nagypolgári család, a keresztanya Bajor Gizi, aki a rajongásig szerette, s a háború alatt és után nehéz helyzetekben többször mentőangyalaként szerepelt. Ragyogó stílus; a könyvnek egyetlen laza mondata, egyetlen töltelékszava sincs. Amilyen feszesen fogalmaz a könyvében, úgy válaszol a Könyvhét kérdéseire is.

– **Kitáruzkodott?**

– Igen, de nem az volt a célo-

– **Olvasás közben arra gondoltam, ez egy ambivalens kapcsolat és számadás önmagával. Így van?**

– Tartoztam vele az édesanyámnak és magamnak is, hogy megírjam.

– **Hogyan jutott odáig, hogy legbensőbb érzéseit megossza az olvasóval, engedjen magába nézni?**

– Ha meg akartam írni ezt a kapcsolatot, és az édesanyámnak, ennek a csöndes, szerény,

zárkózott, sokat szenvedett hősnőnek az alakját, meg a vele való ambivalens viszonyomat, akkor mélyre kellett ásnom.

– **Az édesanyjának sokféle arca volt. Milyen volt az igazi az ön számára?**

– Olyan, ahogyan leírtam. Ezért kellett könyvet írnom róla, mert annyira bonyolult alkat volt, és hát én is az vagyok, ennél fogva a kapcsolatunk is bonyolult lett.

– **Melyik arcát szerette legjobban?**

– A gyerekkorombelit. Bár akkor éppen eléggé elhanyagolt, a

„...csak a dokumentumanyag jelenik meg a könyv végén, közte Bajor Gizi fantasztikus levelei Rákosinak az édesanyám ügyében, és az apparátus, az ÁVH belső jelentései, Rákosi ráfirkantott utasításaival.”

nagyvilági dáma szerepét játszotta. Rendkívül zárkózott volt, és nem volt könnyű közel kerülni hozzá. Mikor egyetemista voltam, ő meg (egy koncepció per vádlottjaként – H. E.) börtönben, s utána is nagyon közel álltunk egymáshoz. De akkor is tartottunk bizonyos távolságot. Én is ilyen vagyok. Bár én azért jobban meg tudok nyílni, mint ő.

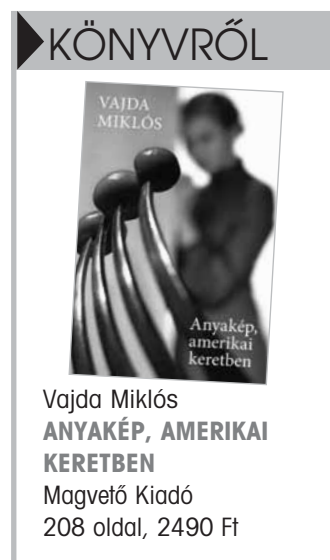
– **Lelkifurdalása van, hogy nem próbált közelebb kerülni hozzá?**

– Azért van lelki furdalásom, mert nagyon nehéz kamasz voltam. Válasommal, hatévi kényszerű állástalansággal és nőügyeimmel, szinte élete végéig aggodalmat okoztam neki. Nehezen tudta követni diákkori lázadásaimat, aztán átbillenésemet a vakbuzgó vallá-

sosságból a ló másik oldalára. Jellemző, hogy évtizedekig titkolta előttem: Amerikában a Christian Science Church nevű szörnyű, sokmillió szeptember hálójába került. Tudta, hogy nagyon letolnám érte. Sok év után végül győzött a józan esze, kilépett, de már későn. Nagyon beteg volt már. És akkor fájdalmas, megértő szeretetben búcsúzhattunk egymástól.

– **Amerikába érkezve ez neki nyilván segítség volt, s nem tudhatta, valójában mit képviselnek.**

– Készségesen bevett mindent, a bornírt marhaságokat is. Nincs gyógyszer, nincs orvostudomány, csak az imádság gyógyít. Görögkeleti volt, katolizálni szeretett volna, én, a renegát katolikus pedig még itthon lebeszéltem róla. Ezt

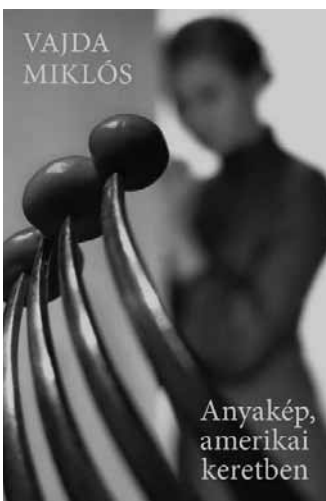
sosem fogom megbocsátani magamnak. Ezért tudta beszervezni a minden bajra írt kínáló szekta. Élete egyetlen olyan lépése volt ez, amiért csalódnom kellett benne.

– **A könyv kezdete – áll a konyhában, de nem a saját konyhájában – álomnak tűnik. Mennyi a történetből a valóság, és mennyit álmodott hozzá?**

– Tökéletesen hiteles. Semmit sem adtam hozzá. Semmit. Csak kommentálom.

– **Folyton froclizta az édesanyját, gonoszkodott vele. Miért?**

– Magam sem tudom. Voltak idegesítő tulajdonságai, például a rémes német szavak, meg az olyanok, mint unsoárnyírt, prönyött, ákadémia, kárámell, táxi. Érzékeny vagyok a nyelvre, a szavakra, a stílusra. Ő

Aradon ilyen nyelvi közegben nőtt föl, és vállalta magát, még velem szemben is. Én meg folyton nevelni akartam. Ez neki nagyon keserves lehetett, de lenyelte, én pedig rögtön megbántam, amint kimondtam. Ilyenek voltunk.

– **De az utolsó találkozásukor – röviddel a halála előtt – talán már meg tudták volna beszélni ezt is.**

– Az a látogatás borzalom volt. Olyan, mintha egy halálraítélt cellájában jártam volna, az utolsó beszélőn.

– **Mennyi ideig írta a könyvet?**
– Lassan, kínlódva írok. 78 éves vagyok. Négy évig lektor

voltam a Szépirodalmi Kiadóban, azután több mint 40 évig szerkesztő a The Hungarian Quarterly-nél. Megtanultam, hogyan kell tömöríteni egy szöveget, s hogyan kell feszesen, de hajlékonyan fogalmazni. Sok esszét, kritikát, publicisztikát is írtam.

– **Hogyan jutott Bajor Gizi leveleihez?**

– Huszár Tibor professzor találta meg a levéltárban, ő küldte el nekem ezt a dokumentumanyagot. Tudtam a levelekről, némelyiknek a fogalmazásában is részt vettem. Első ízben a Holmi 1997/3. számában jelent meg hosszú magyarázó bevezetéssel, Kirakatter, családi háttérrel címmel. Most rövid bevezetővel csak a dokumentumanyag jelenik meg a könyv végén, közte Bajor Gizi fantasztikus levelei Rákosinak az édesanyám ügyében, és az apparátus, az ÁVH belső jelentései, Rákosi ráfirkantott utasításaival.

– **Meghatározhatatlan a könyv műfaja.**

– Hibrid műfajú, mert memoir, esszé és szépirodalom keveréke. És nem időrendben beszéli el a kapcsolatot.

– **Milyen visszajelzéseket kapott?**

– A szakmában még semmit, alig kéthetes a könyv. De nagyon jókat, már a Holmi-beli háromrészes megjelenés után is. Sok baráti telefon, levél jött, ismeretlenektől és rég nem látott emberektől is. Az egyetlen, aki letolt, mint egy taknyos gyereket, a Londonban élő, 88 éves unokanővérem, aki imádta anyámat. Hogy ő csalódott bennem. Miért kellett azt írni, hogy az élete végén riasztó volt az arca? Ilyet nem ír meg az ember! De ha egyszer az volt! Az egész történet során kíméletlenül őszinte voltam, magammal szemben is, miért éppen ezzel tettem volna kivételt? Rosszul olvasta a könyvet, ha nem érezte meg benne azt a nehéz, fájdalmas, megértő szeretetet, ami a lényege, és ami megírta velem.

Hegedűs Eszter

Minden, amit a Blu-ray Disc-ről tudni akartál

Lendületesen változó technikai világunkban szinte már egyik pillanatról a másikra kerülnek kezünkbe olyan eszközök, amikről korábban csak sejteni véltük, egyszer majd létezni fognak. Ha nem is ilyen elképesztő

gyorsasággal érkezett meg közénk, de már jelen van az optikalemez-technológia harmadik (egy-egy számítások szerint negyedik) generációjaként megjelent Blu-ray Disc, röviden BD. A BD-ről már sokan hallhattak, azonban ugyanilyen sokan szinte semmit sem tudnak róla. Legtöbbször a DVD-t felváltó új lemezként ismerik, amin nagy felbontású filmeket lehet nézni. Ugyan lényegében erről van szó, azért ennyire ne egyszerűsítsük le a dolgot.

A Panem Kiadó gondozásában megjelent A Blu-ray Disc technológia című szakkiadványa egy olyan összetett művet takar, amivel nem sokszor fut össze az ember a könyvesboltok szakkönyves polcain. A kiadó honlapján is olvasható tartalomjegyzékből látható, hogy itt nem egy általános BD-ismeretterjesztőt kapunk, hanem egy olyan komplett leírást, ami alaposan körbejárja a témát.

A kötetből megtudjuk, hogy mi kellett a BD létrejöttéhez (talán egyesek emlékeznek a nemrégiben lezajlott formátumháborúra), milyen technikát és milyen alkalmazási területeket rejt magában: például nagy felbontású filmek tárolásán és ezek több szintű kezelésén kívül alkalmas még interaktív médiatartalom-kezelésre, prezentációkra, kép a képben technikára, stb. A kötet foglalkozik többek között a tartalomvédelemmel, a lemezformátumokkal, a lejátszó témakörével, nem mellőzve a különböző audio- és képfeldolgozási eljárásokat sem. Az alkotók egy egész fejezetet szántak a különböző, BD-vel kapcsolatos téveszmékre és azok

magyarázatára. Segítségét kapunk kiadványkészítésben, hogy hogyan tervezhetjük meg saját BD-projektünket. A kötet olvasása némi szakmai alapismeretet igényel, azonban a részletes fogalomjegyzék segít megérteni néhány bonyolultabb zsargont, illetve szakkifejezést. Az érthető ábrákkal, gazdag függelékkel, jól strukturált táblázatokkal ellátott könyv bő 400 oldalon keresztül mutatja be korunk legújabb optikai lemezét.

Csokonai Dániel

KÖNYVRŐL

A BLU-RAY DISC TECHNOLÓGIA

Panem Kiadó
544 oldal, 8400 Ft

„A nyelv és az identitás élesen elválhat egymástól”

Beszélgetés Dupcsik Csabával

A magyarországi cigányok története elválaszthatatlan az őket vizsgálók történetétől – ezt igazolja a közelmúltban az Osirisnél napvilágot látott kötet. A szerzővel beszélgettünk.

– Mi volt a szándéka a könyv írásakor?

– Egyszerre akartam szakkönyvet és tankönyvet is írni, remélem, sikerrel járt ez irányú próbálkozásom. Társszerzőként részt vettem már tankönyvek írásában, és rá kellett jönnöm: a hagyományos tankönyvírói attitűd, miszerint a „mindentudó” szerző magától értetődően adja elő az igazságot – ma már nem működik. Ma már akkora információbőség vesz körül bennünket, hogy el kell számolnunk azzal, mit miért gondolunk, miért tartunk valamely ismeretet helytállóknak, és miért vélünk elfogadhatónak egy értelmezést.

Ha már adódott az a véletlen, hogy kettős identitással rendelkezem – mert hogy történelem-szociológia szakon végeztem, és bár a Szociológia Intézetben dolgozom, azért a fél lábam ott maradt a történelemtudományban –, akkor kihasználtam a helyzet adta előnyöket.

– Egyáltalán hogyan állapítható meg, hogy kik a cigányok?

– Már a megnevezésük sem egységes. Én felváltva használtam a cigány és a roma kifejezést, még hozzá elsősorban azért, mert nem minden magyarországi romának tekintett ember tartja magát romának, van aki ragaszkodik a cigány elnevezéshez. És bár viszonylag kevesen vannak ilyen emberek, az ő akaratukat is tiszteletben kell tartani. Másrészt pedig a forrásaim garmadával használják a cigány kifejezést, így ha én egyetlen egyszer nem írtam volna le ezt a szót, akkor is hemzsegne a könyv idézeteiben.

Visszatérve az eredeti kérdésre, az a gond velem, hogy abból, amiből korrekt lenne kiindulni, tehát az önmeghatározásból, hogy ki minek vallja magát, abból ebben az esetben nagyon nehéz, hiszen nagyon jól tudjuk, hogy a cigány szóhoz rengeteg pejoratív tartalom kapcsolódik. Másrészt azoknak az embereknek, akiket a környezetük cigánynak vagy romának tart, a nagy többsége magyar anyanyelvű, tehát logikus, hogy jelentős hányaduk önbevallásos szituációban nem vallja magát cigánynak. És ez, ha etikai vagy politikai szempontból közelítünk hozzá, akkor teljesen rendjén való,

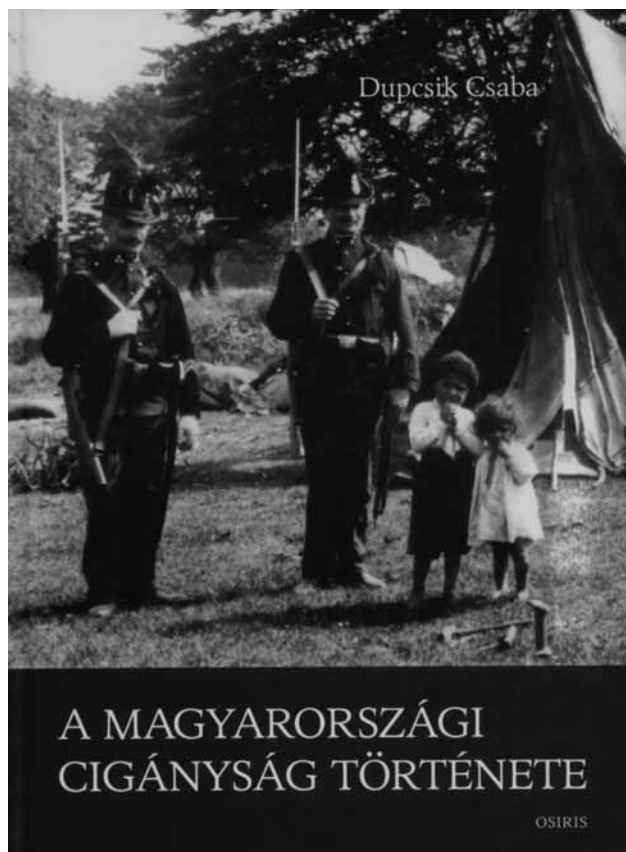
jogukban áll ezt tenni. Viszont ha azt mondjuk, hogy csak azok a romák, akik annak vallják magukat, akkor kiesik több százezer ember, akinek a társadalmi helyzete körülbelül ugyanolyan, és számtalan helyzetben együtt kellene őket kezelni – szociológiai szempontból becsapnánk magunkat.

– Hány cigány él ma Magyarországon?

– Az utolsó, tehát 2001-es – hamarosan elavuló – népszámlálás idején kevesebb mint kétszázezren vallották magukat cigánynak. És az akkortájt (pontosabban 2003-as) becslések szerint, azok száma, akiket a környezetük cigánynak tartott, hat-százezer körül járt.

– Hány ember beszél valamilyen cigány nyelvet?

– Ez is vitatott, nagyon kevesen. Mindig egy hetvenes évekbeli Kemény István-féle adatot szoktak ismételtetni, mely szerint több mint a magyarországi cigányok 70%-a romungró, tehát magyar anyanyelvű, a többiek nagyobbik része oláh ci-

gány, és néhány százalékot tesznek ki az archaikus román nyelvet beszélő beások. Sokan még mindig ezt tartják érvényesnek, pedig Keményék legutolsó vizsgálata szerint tovább csökkent a más nyelvet beszélők aránya, tehát 90% körül van a romák között a magyar anyanyelvűek aránya. 2003-ra nőtt azoknak a száma, akik azt mondják magukról, hogy ők cigányok, de ez teljesen független a nyelvtől, a nyelvi asszimiláció folyamatosan halad tovább. A nyelv és az identitás élesen elválhat egymástól, gondoljunk csak az írek példájára. Szerintem, ha a cigányok társadalmi értelemben integrálódnak, egy jelentős részük akkor sem fog asszimilálódni, sőt az is lehet, hogy jó néhány családban akkor tör majd felszínre az addig rejtett roma öntudat.

– Milyen nagyobb szabású kutatásokat végeztek a romákkal kapcsolatban az utóbbi időben?

– A már említett Kemény István kutatásait emelném ki, akinek a könyvet is ajánlottam. Ő és munkatársai sajátos módszerrel dolgoztak, nagy mintán, ugyanazzal a módszertannal készült 1971-ben, 1993-ban és 2003-ban is egy-egy vizsgálat. Így aztán ezek a vizsgálatok összevethetőek. A minta sajátos módon jött létre: csináltak egy teljes listát az ország cigány lakosairól, abból véletlenszerűen kiválasztottak egy kétszázalékos mintát, majd a listát megsemmisítették, és a mintát lekérdezték. Annak alapján állapították meg, hogy kik kerüljenek a listára, hogy kiket tartottak romának a tanácsi/önkormányzati képviselők, tanárok, óvónők, védőnők stb. – akik úgymond a többségi társadalom véleményét közvetítik. A megkérdezettekhez már azzal mentek oda, hogy cigánykutatást végzünk, ennek ellenére meglehetősen kicsi volt a válaszmegtagadási arány, ami több mint érdekes.

– Az utolsó kutatás nyomán milyen kép rajzolódik ki róluk?

– Nagy többségük katasztrófa sújtotta területen él. A hatvanas-hetvenes-nyolcvanas években megindult egy erőteljes integráció, tehát nagymértékben csökkent az a fajta lemaradás és kiszakadás, amely egészen a hatvanas évek elejéig jellemezte őket. De a rendszerváltással újra kezdődött a leszakadásuk, manapság például a felnőtt roma férfiak kevesebb mint egyharmada dolgozik. A legnagyobb gond, hogy a romák többségét sújtó problémák nem magukban állnak, hanem összekapcsolódó problémahalmazt alkotnak, melyben a problémák egymást erősítik. Ördögi kör alakul ki. Minden, ami ebben a társadalomban rosszul működik, annak a hatása lecsapódik náluk, de nagyon erősen. És minden, ami jól működik,

az nagyon lassan, nagyon nehezen jut el hozzájuk. Többségük nagyon szegény, ami eleve rettenetesen gátolja, hogy a gyerekeik magasabb iskolai végzettséget szerezzenek, és ezáltal lehetetlenné válik számukra a szegénységből való kitörés.

– Mi lehet ebben a helyzetben a megoldás?

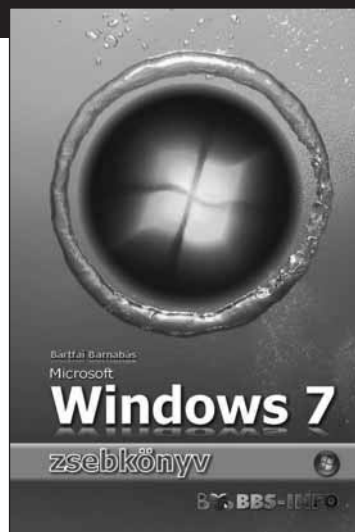
– Rettenetesen defetista vagyok, sajnálom. Nem azt mondom, hogy nincs megoldás, csak azt, hogy borzasztó nehéz lesz megtalálni, mert itt nem lehet frappáns kis megoldásokkal előállni. De az is elképzelhető, hogy most vagyunk a mélyponton, s innentől kezdve csak javulni fog a helyzet – lehetetlen megjósolni.

Jolsvai Júlia

KÖNYVRŐL

Dupcsik Csaba
A MAGYARORSZÁGI CIGÁNYSÁG TÖRTÉNETE
Történelem a cigánykutatások tükrében,
1890–2008
Osiris Kiadó, 3980 Ft
364 oldal

BBS-INFO Kiadó
1630 Bp., Pf. 21.
Tel.: 407-17-07
www.bbs.hu

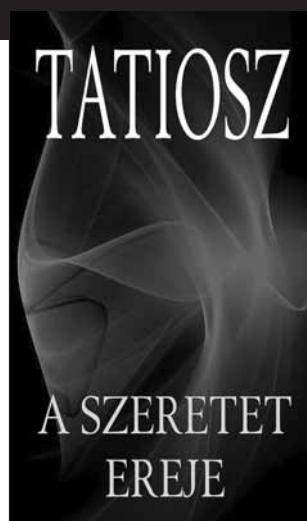
Bárfai Barnabás
Windows 7 zsebkönyv

A Windows Vista kevésbé sikeres debütálása miatt egészen mostanáig a Windows XP volt a legnépszerűbb operációs rendszer. Hét év után azonban a Windows 7 megtöri a jeget,

mivel egy szebb, jobb, megbízhatóbb, stabilabb és főként gyorsabb operációs rendszert kapunk. E könyv segítségével megismerheti a tisztelt olvasó a Windows 7 kezelését a legalapvetőbb tudnivalóktól kezdve, a rendszerhez tartozó programok használatán át, a különböző beállítási lehetőségekig. A közérthető nyelvezet és az alapfogalmak tárgyalása miatt bátran ajánljuk akár kezdőknek is, de hasznos lehet azok számára is, akik a rendszer beállításával, finomhangolásával szeretnének foglalkozni. Mivel a könyv a Windows 7 alapvető kezelési lehetőségein túl tartalmazza a Windows alatti fájlkezelést, a Windows alkalmazásokat, valamint a rendszer beállításait is, így akár az ECDL vizsgához való felkészülésben is hasznos segédeszköz lehet. Bár a könyvre a zsebkönyv szó került, azonban a 432 oldal terjedelme miatt kellően részletes.

(X)

ISBN 978-963-9425-38-5
432 oldal, B/6, 1750 Ft

Kassák Könyv- és Lapkiadó Kft.
www.kassakkialdo.hu
www.lelekvilag.hu
T/F: 28/503-450

Tatiosz
A Szeretet Ereje

Az Emberi Szeretetről
„Bölcsességek Kincsesára”
sorozat 29. kötet

Tatiosz gyönyörű írásai és gondolatai az emberi szeretetről.

A „szeretet filozófusa”, Arisztotelész tanítványa, Hioszon nyitotta

meg a „Szeretet Tanítása” nevű iskoláját. Az ókori görögység tisztelte és követte. Költői szépségű munkáiban későbbi korok is megtalálták a nekik szóló üzenetet: az ember- és létszeretet örökérvényű tanításait, melyek napjainkban számunkra is fontosak. Itthon is nagysikerű könyvei (A Szeretet kiskönyve, Életbölcességek, A bölcsesség ábécéje, Az élet szép ajándékai, Mosolygó történelem, A Bölcs Ember könyve) után A Szeretet Ereje c. gyűjteményét nyújtjuk át most a Tisztelt Magyar Olvasónak – felüldülésként és útmutatóul...

Tatiosz üzenete minden embernek: „A napok sorát fűzd fel egy nyakékre. Minden egyes nap egy újabb gyöngyszem lesz ékszereden. A csiszolatlan gyöngyöket finoman illeszd egymáshoz, hogy kezed nyomán ragyogjanak csöndes, békés fénnel. Mintha ékszerésmester volnál, aki különös gyöngysorok alkotására született – így éld az életed.”

(X)

B/6, 148 oldal, keménytáblás, 1490 Ft

Feleség, anya, a család nemtője

Forrt a világ bús tengere, és később – például a kiegyezés-kor, Magyarhonban – nem kevés tápot is tartalmazott a főzet. Izmosult a szabadság, terebélyesedett a demokrácia mindenek üdvére. Némileg szárazabban és konkrétan: 1848-ban megszülettek azok a sarkalatos törvények, amelyek az új rend egyik alapkövének a népképviselői országgyűlést tekintették. A választás és választhatóság szempontjai – a mából nézvést – persze szigorúak voltak, ám kortársi mércével mérve korántsem szűkeblűek. A kiegyezés után lehetett újra érdemben „a témához nyúlni”, és pedig a különféle cenzusok „gorombításának” jegyében, ám egy szempontból végletesen koherens és következetes volt a struktúra és az ennek talajt biztosító (köz)gondolkodás: a nők elképzelhetetlenek, mint a nyilvános és jogilag legitimált politikai szféra szereplői.

Pedig a bevonásukra törekvő elképzelések már e korszakban

is markánsan megjelentek – éppilyen markáns reakciókat keltve. (Majoros István, s egyáltalán az e tárgyban felszólaló képviselő urak érvelését a T. Ház többsége türelmetlenséggel és unalommal fűszerezett derűvel fogadta. Mit keres a csizma az asztalon?)

Pedig azt az érvelést, amely szerint a nők jogfosztottságának megszüntetése valaminő organikus, egészséges rend felbomlását eredményezhetné, egyre esetlenebb és infantilisabb érvekkel lehetett csupán képviselni.

Pedig közben ezt az evidenciát – hogy ti. a jogkiterjesztés jegyében a nőket politikai értelemben is emberszámba kéne venni, már nem csak a feministák, a szocdemek, a polgári radikálisok látták be, de ennek nagyobb fokú legitimitációjához véres kataklizma kellett, a nagy háború, e nemben az első. A férfiak a retentő viadallal lévén elfoglalva, a hátszországokban, így Magyarországon is nők tömegei álltak munkába, és végezték el a rájuk bízott feladatokat; így potenciális súlyuk, szerepük fel-

Simándi Irén
KÜZDELEM A NŐK PARLAMENTI VÁLASZTÓJOGÁÉRT MAGYARORSZÁGON 1848-1938
Gondolat Kiadó
249 oldal, 2450 Ft

értékelődött. Happy end mindazonáltal nincs: ez nem győzedelmes sikertörténet. Lehessenek hát a nők is szereplői a politikai életnek, de azért ne annyira és ne úgy, mint hímnemű honfitársaik. Kéthly Anna 1922. június 20-án egyetlen nőként elkezdhet-

te ugyan képviselői munkáját, ám ihol egy gyöngyszem ugyanebből az évből: az éppen aktuális törvényjavaslat szerint a „4 elemi osztályt végzett nők csak akkor kapnak választójogot, ha 3 vagy annál több gyermekük van, és saját magukat tartják el”. E témáról 1938-ból: négy elemi iskola híján lévő nők csak akkor voksolhatnak, ha legalább (!) négy, törvényes kapcsolatból származó gyermeket fel tudnak mutatni.

A fordulatot az 1945. évi választójogi törvény hozta meg, amely minden „alaki” megkülönböztetést felszámolt. Formailag alapvetően fontos, tartalmilag azóta sem kitöltött keretről van szó – valamennyien tudjuk.

Simándi Irén nem (csak) azért kiváló, mert témáját természetesen a vizsgált időszak választójogi harcaiba, történetébe ágyazza, illetve azokból emeli ki elaborátuma alanyát, hanem mert ennél többet ad: emancipáció-történetet, politikai-történetet, Magyarország története, okadatoltan, pontosan. Lenyűgözően tanulságos olvasmány.

Sz. J.

Beszélgetések a megtisztulásról

Egy válságnak két, szélsőséges olvasata lehetséges: katasztrófa vagy lehetőség. Ha pesszimizmian szemléljük korunk nagy gazdasági világválságát, akkor csakis azoktól várhatjuk (?) sorsunk jobbra fordulását, akiknek köszönhetően idáig jutottunk; ha optimistán, akkor számtalan lehetőséget látunk magunk előtt, amelyek – nem kizárólag csak pénzügyi – megújuláshoz vezethetnek.

Találó címet adott Erdélyi András interjúkötetének a Harmat Kiadó, amikor a krízis mellé a katarzisz szót is a címbe foglalta, ezzel utalva arra, hogy ők személy szerint az optimistább verzióval értenek egyet. A kötet beszélgetéseiben pedig visszhangzik a megújulás, megtisztulás, hiszen Erdélyi András be-

szelgetőtársai mellett, hogy nagyon racionálisan és pontosan értékeli Magyarországot és a vi-

Erdélyi András
KRÍZIS ÉS KATARZIS
Beszélgetések
Harmat Kiadó
177 oldal, 3200 Ft

lág pillanatnyi helyzetét, mind egyikük habitusa, meggyőződése mentén kiutat is mutat a válságból. A krízisnek nemcsak gazdasági, hanem társadalmi következményei is vannak. A beszélgetések során a kérdező párhuzamot von a jelenlegi és a húsz évvel korábbi események között, a válaszolók pedig személyes történetüket és az ország sorsát egyaránt előszámálva próbálnak felelni arra a kérdésre, hogy a két válság mennyire terhelte meg az ország lakosságának tűrőképességét. Egymásra mutogatás helyett értelmes vallomások a rendszerváltó generáció tagjaitól, akik közül sokan tevékeny részesei voltak egy új rendszer születésének, látták, ahogy az állami vagyon magánvagyonná, a létbiztonság bizonytalansággá, az elvtárs pedig fogyasztóvá vált, s míg a kisebb-nagyobb

pénzügyi válságokat minden kormány igyekezett orvosolni, addig az időközben egyre mélyülő erkölcsi és értékválság feledésbe merült.

A Krízis és katarzisz című könyv nemcsak azért izgalmas olvasmány, mert tíz olyan hiteles ember (Bagdy Emőke, Bihari Mihály, Bod Péter Ákos, Heller Ágnes, Illésy János, Kéri László, Korzenszky Richárd, Lévay Miklós, Oberfrank Ferenc, Petsching Mária Zita) életével és gondolataival ismerkedhetünk meg, akik látják kiutat a válságból, hanem azért is, mert Magyarország elmúlt húsz éve is új perspektívából kerül bemutatásra, s ha nem is teljes a kép, de ezek a mozaikok lehetőséget adnak arra, hogy tanulva a tévedésekből bizakodva tekinthessünk a válság utáni időkre.

Pompör Zoltán

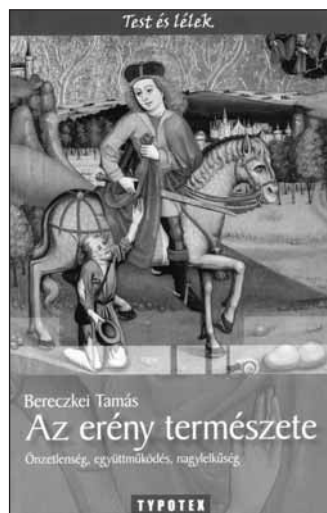
Az erény archeológiája

Az erény természete című könyv innen van az erkölcsön, valláson és filozófián, s attól izgalmas – akárcsak egy nyomozás –, hogy az evolúciós pszichológia, egy tapasztalati tudomány nézőpontjából és eszközeivel ered az önzetlenség, az együttműködés, a nagylelkűség „belénk ivódott” múltjának nyomába. Az első pillantásra egyszerű fogalmak rögtön bonyolulttá válnak, ha a veleszületett hajlamoktól, az idegrendszeri szabályozáson és tanulási folyamatokon át a társadalmi normákig és elvárásokig számba vesszük mindazokat a mechanizmusokat, amelyek – mint a szerző írja – részt vesznek arra irányuló döntéseinkben, hogy segítsünk másokon, és együttműködünk társainkkal. Önzetlen, segítőkész, együttműködő viselkedésünk mögött tehát egy nagyon sokféle, egymással sokoldalú kölcsönhatásban lévő, különböző szintű tényezőkből álló pszichológiai rendszer húzódik meg. *Bereczkei Tamás* ennek modelljét alkotja meg, állítja össze; ennek „legalján” az evolúciós stratégiák állnak, amelyek univerzális viselkedési tendenciák alakjában segítették elődeink túlélését és szaporodását az évmilliókon át jellemző szociális környezetben.

Milyen adaptív mechanizmusokról van szó? A szerző szerint ilyenek a rokonok iránti részrehajlások, a kölcsönösség és a társas csere szabályai, a bizalom kiépítése és a viszonozás elvárása, a csalók felismerése, a csoporttársak büntetése és jutalmazása, a hírnévre való törekvés, vagy a jó cselekedettel járó belső megelégedettség. Mindezek olyan szelekciós folyamatok révén jöttek létre, mint a rokonszelekció, a reciprok altruizmus, a csoportszelekció, a szexuális szelekció.

Hogy példát is hozunk az említett adaptív mechaniz-

musra, így mondjuk a rokonság iránti részrehajlásra: a szerző rámutat arra, hogy a tradicionális, azaz az iparosodást megelőző társadalmakban a rokoni hálózat egyik alapvető funkciója az, hogy csökkenti a gyermeknevelés költségeit a rokonok által egymásnak nyújtott személyes támogatások és szolgáltatások révén. Saját, a 90-es évek végén Baranyában végzett kutatására hivatkozva, úgy látja, hogy a rokonság aktív közreműködése a gyermeknevelésben fontos, az is lehet, hogy meghatározó szerepet játszik a romák magas termékenységeiben. A szerző egyébként számos antropológiai kutatásra hivatkozik, így például a gazdasági csere funkciójával kapcsolatban megjegyzi, hogy a táplálék cseréje az achéknál, hadzáknál ye'kwakáknál (és más társadalmakban) valamifajta íratlan vagyoni- és élet-

Bereczkei Tamás
AZ ERÉNY TERMÉSZETE
Önzetlenség,
együttműködés,
nagylelkűség
Typotex Kiadó
313 oldal, 3400 Ft

biztosítást jelent. A döntő az, hogy az önzetlenség hosszú távon kockázatsökkentő viselkedés, mivel biztosítja a táplálékhoz való egyenletes és kiszámítható hozzájutást.

Bereczkei szerint tehát az említett evolúciós stratégiák mint legmélyebb indítékok az egyén vagy a csoport túlélését és szaporodását segítő veleszületett késztetéseket, hajlamokat írnak elő. Hangsúlyozza, hogy az így kiala-

válasz, illetve a közös érzelmi állapot önmagában elégtelen az empátia kiváltásához. Az is elengedhetetlen, hogy át tudjuk venni, a magunkévá tudjuk tenni a másik fél nézőpontját. Ebben viszont egy összetett kognitív képesség,

„...valódi altruizmus, amikor valaki nem a saját célját és vágyait próbálja meg kielégíteni mások megsegítése során...”

kult képességek és hajlamok nem merev ösztönökként funkcionálnak, hanem a külső és belső hatások erőtereiben rugalmasan változtatható viselkedési programok, motivációs tendenciák. Bizonyos érzelmi válaszokban (hálaérzet, düh, empátia, stb.) és kognitív mechanizmusokban (tanulási és döntési folyamatok, nyereség-vesztés-kalkulációk stb.) fejeződnek ki. Meghatározott módon feldolgozzák a környezeti ingereket és így olyan válaszok születnek, amelyek együttműködésre és segítőkészségre ösztönzik az egyént.

Mielőtt továbbmennénk, kitérnénk az empátia kérdésére. Az empátia a szerző által idézett Daniel Batson szerint alapvetően a másik emberre irányuló érzelmi állapot, annak fájdalmára és bánatára való ráhangolódás. Arra törekszünk, hogy megszüntessük az ő nyomorúságát, függetlenül a magunk negatív érzéseitől és izgalmi állapotától. Bereczkei az említett kutató kísérleteire is hivatkozva megállapítja, hogy létezik valódi altruizmus, amikor valaki nem a saját célját és vágyait próbálja meg kielégíteni mások megsegítése során, hanem kizárólag a szenvedő érdekeit tartja szem előtt. Az empátia meglehetősen nehezen meghatározható fogalmát tovább elemezve felhívja a figyelmet arra, hogy az érzelmi

az úgynevezett elméleti vagy elmeolvasó képesség játssza a legdöntőbb szerepet. E képesség révén tudunk más embereknek önálló mentális állapotokat és tartalmakat, így például szándékokat, vágyakat, elképzeléseket, érzelmeiket tulajdonítani. A jó elmeolvasó képesség ugyanakkor két irányban is előnyt jelent a társas kapcsolatokban: egyrészt az együttműködésben, másrészt viszont a versengésben is. Azt már tudjuk, hogy akkor beszélhetünk önzetlenségről, ha meg tudjuk érteni és át is tudjuk élni mások érzelmeit. A szerző szerint azonban a pszichológiai irodalom megkülönbözteti a „hideg” és a „meleg” empátia fogalmát. Az előbbi megértést jelent átélés nélkül. Ez pedig lehetővé teszi, hogy visszaéljünk, hasznot húzzunk mások gondolatainak és érzelmeinek megértéséből – figyelmeztet Bereczkei, aki machiavellizmus címszó alatt külön fejezetet szentel ennek a témának.

Végezetül hadd foglaljuk össze akként a szerző megállapításait, hogy az altruista motivációk, a személyiség és a szituáció összjátéka hozza csak létre a segítségnyújtással és az együttműködéssel kapcsolatos döntések körét. A végső döntés kialakításában azonban meghatározó szerepet játszik az adott kultúrában uralkodó értékek, normák és szabályok készlete.

Hudra Árpád

Gettóból ki – gettóba be

Lehetne sorolni a magyar történelmet, társadalmat sújtó áfiumokat, számosakat, akár az elmúlt másfél-két évszázadból is, ám olyan virulensen kártékony mérgeanyagot nem könnyű találni, mint az ún. „zsidókérdés”. A vészkorszak – s az azt megelőző nem is oly kevés esztendő – őszinte, nyílt brutalitása után nem sokkal az (el)hallgatás tompa színű fátyola borítá e témát, amely aztán a rendszerváltást követően emelte fel mind a hét fejét. Mert ne cifrázzuk, rusnya sárkányról van itt szó.

Tudvalevő, hogy a kiegyezéssel hatalomra kerülő, egyszerre szabadelvű és nacionalista magyar politikai elit szorgalmazta az asszimilálandó zsidóság emancipációját, s ezúton az emancipált zsidóság mihamarabbi asszimilációját. E folyamat viszonylag törésmentesnek tűnt egészen a világháborúig, ám az első világegés és folyamányai megmutatták: egy csalóka ábránddal kevesebb. Kiderült, ami amúgy sem volt titok: a magyar társadalomfejlődés szerves következményeként a magyar (neológ) zsidóság „túlreprezentált” volt jó néhány gazdasági, értelmiségi, kommunikációs, művészeti, szórakoztatóipari stb. területen. Az is, hogy a Trianon utáni frusztrált Magyarország elitje és söpředéke, s mindazok többsége, akik e két réteg közé szorultak, vehemensen szembefordult a „liberális múlttal”. A következmények, azaz a magyar társadalomfejlődés tendenciái és eredője ismertek. Az sem titok, hogy miként rétegződött a magyar zsidóság, és hogyan oszlott meg pl. a teljes asszimilációra törekvő zsidók polgári integrációra való készítetésű, és az abszolút emancipációt világháború dalmi térben anticipáló csoportok révén.

És jött a Soá, és aztán jött a szovjet hadsereg, amely de facto az életet, a felszabadítást jelentette a sok/maradék (egyébként addig is mindenféle identitású) magyar zsidó/zsidó magyar számára, akik közül számosan voltak-lettek hívei az új rezsimnek. (A kvázi demokratikus évekről és a cionisták sajátos történetéről itt most nincs tér szólni.)

Az új rezsim pedig egyfelől váltig támaszkodott a holokauszt túlélő „népi demokratikus” zsidók lojalitására, másfelől rigorózan követte a sztálini antiszemitizmus vonalát. Annál is inkább, mert Rákosi – sem a (szociál)pszichológiában, sem a politikátörténetben nem ismeretlen módon – hatalmát is féltve bírta az antiszemitizmus nem is kevés attribútumát. Az „istenadta nép” ebből leginkább és legfeljebb annyit „vett le”, hogy „a moszkovita zsidók dirigálnak itten”. Főleg, hogy a neológokat, ortodoxokat és mindenki mást egy csűrbe terelő gesztus a kutyát sem érintetteken kívül, akiknek

vezetői – mi tagadás – enyhén szólva az alázatos lojalitáson kívül másban nem jelleskedtek. A zsidóságnak a rendszert őszintén választó szegmense a saját zsidó identitásától igyekezett – többkevesebb sikerrel – búcsút venni, az egyre fogyatkozó ortodoxokat legalább ez a súlyos probléma nem érintette. Ne feledjük: a szovjet hadsereg a zsidók számára valóban a felszabadulást, egyszerűen az életben maradást jelentette, ami korántsem volt magától értetődő a népesség egésze szemében. Nem meglepő, hogy a zsidók közül sokak számára volt evidencia a baloldaliság, inkluzíve a kommunista párt felé fordulás – ha már eleve nem ott álltak. A hitelvűség és a racionalizációként tételezett társadalom megteremtésének lehetősége (a modernitás egyfajta sajátos paradigmaváltása is nyomomon követhető e folyamatban) paradoxon, mely egybeolvadt a hála érzésével, és – nem kevesek esetében – a bosszúval. Ez pedig, Kovács András szavaival: „még ma is nagyban meghatározza az előítéletes nem zsidó és a lelkipurdalásos zsidó köztudatban a zsidó származású kommunistának a képét”. Ez a kép pedig, amilyen sok összetevő szolgált az alapjául, annyira árnyalatlan, mondhatni sztereotíp volt a Rákosi-korszakban – és utána, máig is.

visszafogottabb és élesen antiszemita megnyilvánulások is teret kaptak.

Aztán megint – és pláne – a hallgatás évei jöttek. A zsidók kérdése – felekezeti kérdés: ergo az ÁEH kompetenciája, aki meg nem tagja a hitközségnek, kvázi nem zsidó. (Vagy az, persze, csak nem a hivatalos nyilvánosság szintjén.) Hogy aztán a „dolgozó néptömegek” körében hogyan hagyományozódott a kontrollálatlan zsidóellenesség, s ugyanez miként élt tovább a hatalmi és kulturális elitekben, nos ez mind egy hatalmas szőnyeg alá volt söpörve. A szerző Karinthy Ferencet idézi: „Magyarországon az én nemzedékemben úgyszólván mindenki tudja, ki zsidó, ki félzsidó, ki nem az”. Ennyit az asszimilációról mint már a kiegyezéskor lényegében véve megoldottnak vélt processzusról.

A rendszerváltás után pedig egymás után röppentek ki a dugók a csorba palackokból. A kódolást követte a nyílt, burkolatlan zsidózás. Ami most van, már nem történelem, hanem a mi szép új világunk.

Györi Szabó Róbert a közgázon végzett, tehát ilyen szempontból nem „céhbéli”. Viszont történész a javából. Függeléke (felhasznált irodalma, idézett levéltári forrásai – na jó, itt némi esetlegességről bízást eshet szó) kiváló. Bár

„Az új rezsim pedig egyfelől váltig támaszkodott a holokauszt túlélő »népi demokratikus« zsidók lojalitására...”

1956 természetesen nem restaurációs-antiszemita zavargás volt, ahogyan azt a silány minőségű kádárista Fehér Könyv, „az ellenforradalom hiteles bemutatása” kimerítően pertraktálta, noha a sokszólamú demokrácia néhány napja alatt

minél többen olvasnák elfogulatlanságra törekvő nyitottsággal, és okulnának is belőle. Hiszen ha minden igaz: historia est magistra vitae. S ha már antik közhelyek: a szerző úgy ír, ahogy mindenkinek kéne: sine ira et studio.

Sz. J.

Ajándéknak is szép

Bár az albumok, könyvszenzációk, unikumok könnyebben kápráztatják a szemet, akadhatnak olyan – szolidabb külsejű vagy csupán részint friss anyagú – kiadványok, amelyeket ugyancsak öröm kapni és adni karácsonykor.

Krasznahorkai László

Az utolsó farkas című novelláját önálló (kicsiny, puritán) könyvként tette közzé a *Magvető*. A válságba, talán apátiába sülyedt író-narrátor egyetlen, majdnem hetven oldalra rúgó mondat keretében számol be berlini, kocsmai, Sternburger sör melletti krónikus semmittevéséről, létundoráról, melyet egy nagyvonalú spanyol meghívás szakít félbe. Az irodalmi vendéglátás olyan tájra szól – Extremadurába –, mely kietlen, akár az író lelke. Az „elmegek, de nem fogok írni róla semmit” alapon útra kelő történetmondó az utolsó kiöltött farkas legendájával, aztán magával a vadással találkozik. Megtekintheti a kitömött állatot is. Működésbe lép a patoszt lefojtó, repetitív zenéjű, kopár szöveg metaforikája: a nemesnek láttott preparátum nem „ordas”, és „az utolsó farkas” lehet a vadász, s még inkább az író is. A vendéglátói teljes téma-

és formaszabadságot engedő kérését („Írjon, bármit, Extremaduráról!”) teljesíteni nem kívánó elbeszélő lemondás, ellenszegülés és élmény hármából létrehozta azt a helyzetjelentést, amely maga a novella, a könyv. Tehát mégis ír, az utolsó szavak szerint végül más lélekállapotban, mint ahogy a nem várt és nem akart látogatás kalandjába belevágott. A helyszíneket és a tudatmetszeteket egymásba játszó mű a tavalyi *Seiobo járt odalent* kispózáinak „függeléke”, s bár néha nyelvi is belekopik önnön székszisébe, mélyen elülteti magát az olvasó emlékezetében.

Az unokahúg, *Kovács Erika* tollából, elképzeléséből ered a

Pilinszky és a család

című, kommentált dokumentum- és fényképgyűjtemény (*Nap Kiadó*). Ez bizvást nevezhető albumnak is. Egyes részletei máshonnan ismertek lehetnek az olvasó

számára, de az elrendezés újszerű, alkalmanként új adalékokkal (és azaz a sajnálatos hírrel, hogy a szerző öccse, a Pilinszky-levelekből korábban ismerős Kovács Áron – elsőben gimnáziumi osztálytársam, a versszeretben szövetségesem – nemrég elhunyt). A sajtó alá rendező, jegyzetelő *Hafner Zoltán* munkája biztosítja a familiáris tónusát is őrző kiadvány szakszerűségét (bár eligazításai nem hiánytalanok és nem makulátlanok). A köztudottan szinte mindig nőrokonok oltalma alatt élő Pilinszky János otthonos otthonalansága, izgatott tervezés és eredménytelen örlődés kettőssége a költői életműre vetítve nyeri el jelentőségét. A családnak nem a poéta az egyetlen neves tagja. Az operaénekes Pilinszky Zsigmond külön fejezetet kap, fontos szereplő a muzeológus házaspár, Kovács Péter és Kovalovszky Márta (akik a névmutatóban is egymás mellé kerültek). A fotók a részben elkallódott állomány javát mentik át az utókornak. Családfá is segíti a tájékozódást. Az irodalom-népszerűsítés, az értéktudatosítás misszióját végző Nap Kiadó ezzel az újdonságával, ha távolról is, az *In memoriam* és *Emlékezet* elnevezésű sorozatainak nyomdokán jár.

Nemes Nagy Ágnes

válogatott műfordításait az életmű kitűnő ismerője (a Digitális Irodalmi Akadémián gondozója), *Buda Attila* rendezte finom pasztell borítójú antológiába (*Ráció Kiadó – Szépirodalmi Figyelő Alapítvány*). Az *Elfogtam volna mást, s íme, elfogtak engem* többet nyújt, mint amennyit sejtet. Tartalmazza *Rónay György* 1966-os, írószövetségi – műfordítás-elméleti – vitaindítóját, Nemes Nagy hozzászólását, továbbá *Buda Attila* tanulmány értékű utószavát (*Nemes Nagy Ágnes, a közvetítő*). *Anakreoni dalokkal* indul, *Bruce Berling* két versével zárul az összeállítás, csokornyai *Petrarca*-, *Ronsard*-, *Rilke*- és *Trakl*-költémmel a legfontosabb pontokon. A Pilinszky-albumban felbukkanó *Pierre Emmanueltól* is szerepel alkotás. A kiemelkedően szép tolmácsolások egyike a *Hölderlin-vers*, *Az éj*. A kötet verslánca itt (is) bevon egy újabb láncszemet, a magyar-tanár Nemes Nagy Ágnes egykori gimnáziumi tanítványának, *Tandori Dezsőnek* ugyancsak *Az éj* című strófáit. S aztán már megállíthatatlan az összefüggés-keresés, a versáramlás, melyet a jelen gyűjtemény indított el.

melyet a jelen gyűjtemény indított el.

Bármily nagy kiterjedésű is (akár a kortársi literatúrában) a sporttárgyú, a sportjelenségeit, nyelvét kiaknázó szépirodalmi művek száma, a

Sport, életmód, egészség

című munka ezerháromszáz oldala ezen a szalon nem kapcsolható könyvszemlénekhez. *A Szatmári Zoltán* főszerkesztői irányításával készült, az *Akadémiai Kiadó* Kézikönyvek sorozatába illeszkedő áttekintés „mind-

dent” magába olvaszt, amit a sporttörténet, a sportban, esetleg a sportból élő egyénnek enciklopédikusan tudnia kell. *A sport története, az olimpizmus* fejezettől a sporttudományon és a teljesítmény-analízisen át a sportorvoslásig sokféle terület határolja be magát. Szélesebb közönség kultúra, testkultúra, sport historikus (társadalomtörténeti tapadású) leképezését és *A motoros teljesítmény összetevői, motoros tesztrendszerek* skáláját érezheti magához legközelebb. Szakönyvről lévén szó, szakszerű a nyelvezet is, bár főleg az első háromszáz lap az oldottabb mondatfűzést is megengedi. A tanulmányok nem csekély része még a pekingi olimpia előtt íródott. Sajnos az azóta eltelt bő egy évben már nem (mindenütt) korrigálták a kéziratokat, bár azt 2008 elején is lehetett tudni például: női kajakban a magyar versenyzők közül nem egyedül Kőbán Rita „kettő aranyérem boldog birtokosa”, hanem Janics Natasa is (akiből aztán eddigi három aranyával rekorder vált, és Kovács Katalin kollekciónak is ékíti már két olimpiai elsőség). Arról nem e könyv tehet, hogy a *Nyári olimpiai sportágak* listáját időközben a Nemzetközi Olimpiai Bizottság módosította.

A karácsonnyal, újévvel leginkább szinkron sportesemény a síugró négysáncverseny, mely átnyúlik egyik esztendőből a másikba. Legyenek ünnepi jókívánságaink ezúttal szabálytalanok: szép, izgalmas négysáncversenyt! – aztán már csak bő egy hónap a van-couveri téli olimpiáig.

A karácsonnyal, újévvel leginkább szinkron sportesemény a síugró négysáncverseny, mely átnyúlik egyik esztendőből a másikba. Legyenek ünnepi jókívánságaink ezúttal szabálytalanok: szép, izgalmas négysáncversenyt! – aztán már csak bő egy hónap a van-couveri téli olimpiáig.

Tarján Tamás

ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZAKIRODALOM

ÁLTALÁNOS MŰVEK

A tudomány általában

Capra, Fritjof. Leonardo és a tudomány. Bp.: Akkord. 303 p. (Talentum tudományos könyvtár) Kötve 3500 Ft

Könyvtárügy. Könyvtártan

Gyűjtők és gyűjtemények: a Nemzeti Könyvtár gyűjteményes kincsei és történetük. Bp.: Kossuth : OSZK. 231 p. Kve 7500 Ft

FILOZÓFIA

Kierkegaard, Søren: Stádiumok az élet útján. Pécs: Jelenkor. 596 p. (Søren Kierkegaard művei, 3.) Kve 3900 Ft

PSZICHOLÓGIA

Chapman, Gary D.: A házasság négy évszaka. Bp.: Harmat. 271 p. Kve 2500 Ft

Claidini, Robert B.: Hatás: a befolyásolás pszichológiája. Bp.: HVG Kv. 364 p. Kve 4500 Ft

De Bono, Edward: Gondolkozz! ...mielőtt túl késő. Bp.: HVG Kv. 200 p. Fve 3500 Ft

VALLÁS

Biblia. Bibliamagyarázatok. Jézus élete

Brinke, Georg R.: Jöjj el hamar, Úr Jézus! Bp.: Evangéliumi K. 88 p. Fve 600 Ft

Steinmeister, Andreas: Ábrahám és Lót. Bp.: Evangéliumi K. 96 p. Fve 600 Ft

Dogmatika. Teológia

János Pál: A férfi és a nő eredeti egysége. Bp.: Kairosz. 134 p. Fve 2500 Ft

Kereszténység. Keresztény egyházak

Balling, Adalbert Ludwig: Isten kezébe írva. Bp.: Kairosz. 137 p. Fve 2200 Ft

Márton Áron: Húsvét. Marosvásárhely: Mentor. 150 p. (Márton Áron hagyatéka, 6.) Fve 2100 Ft

Általános és összehasonlító vallástudomány.

Nem-keresztény vallások. Mitológia

Köves Slomó: Zsidó szakadás – Hamburgtól Nagymihályig. Bp.: Noran Libro. 349 p. Fve 2990 Ft

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

Krémer Balázs: Bevezetés a szociálpolitikába. Bp.: Napvilág. 540 p. Fve 3900 Ft

Szociológia. Társadalmi kapcsolatok és folyamatok.

Szociográfia.

Cigányokról – másképpen. Bp.: Gondolat. 276 p., [1] t.fol. Fve 2790 Ft

Gáspár Réka: Tömeg/kommunikáció. Bp.: Sepsiszentgyörgy: Pont Kiadó: Pontfix. 107 p. Fve 1710 Ft

Lingenfelter, Sherwood G. – Mayers, Marvin K.: Mindenkinél mindennél : kulturális különbségek áthidalása. Bp.: KRE KMTI: Harmat. 140 p. Fve 1750 Ft

Nagy Károly: Amerikai magyar szigetvilágban. Bp.: Nap. 156 p. Kve 2500 Ft

Szabó Tibor: A társadalomelmélet alapjai. Szeged: SZEK JGYF K. 103 p. Fve 2600 Ft

Varga János: A keltjobbágyfiúk legendája: forrástanulmány az Árpád-kori társadalom történetéhez. Bp.: MTA Törttud. Int. 149 p. (Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok, 41.) Fve 1800 Ft

Politika. Politikatudomány

Boróka Gábor: Pannon pumák, hun hiénák és más állatságok. Bp.: Heli Válasz Lap- és Kvk. 278 p. Kve 3250 Ft

Csaba László – Jeszenszky Géza – Martonyi János:

Helyünk a világban: a magyar külpolitika útja a 21. században. Bp.: Éghajlat Kvk. 217 p. (Manréza-füzetek, 8.) Kve 3500 Ft

Fodor Gábor, G. – Kern Tamás: A rendszerváltás válsága. Bp.: Századvég 234 p. Fve 1890 Ft

Gellner, Ernest: A nemzetek és a nacionalizmus. Bp.: Napvilág. 234 p. (Társadalom) Fve 2700 Ft

Haas György: A szeretet apostola volt: Varga Béla élete. Bp.: Kairosz. 185 p. Fve 2800 Ft

Képes György: Buchinger Manó. Bp.: Gondolat. 238 p. Fve 2380 Ft

Kiss Lajos András: Haladásparadoxonok. Bp.: Liget Műhely Alapítvány. 288 p. (Liget könyvek) Fve 2500 Ft

Laki László: Rendszerváltás, avagy: A „nagy átalakulás”. Bp.: Napvilág. 167 p. (20 év után) Kve 2600 Ft

Martján Átila: Hol a térkép közepe? Bp.: HVG Kv. 342 p. Fve 3900 Ft

Molnár Adrienne: 89: 56: ötvenhatosok a rendszerváltásról. Bp.: 1956-os Intézet. 286 p. Fve 3000 Ft

Simonyi András: Csücskrajzátva. Pécs: Alexandra. 334 p., [32] t. Kve 3699 Ft

Thürmer Gyula: Az elszikkasztott ország. Bp.: Korona. 285 p. Kve 2790 Ft

Nemzetiségi kérdés. Nemzeti kisebbségek

Riccardi, Andrea: Együttélés. Bp.: Európa. 228 p. (Mérleg) Fve 2500 Ft

Gazdaság. Közgazdaság-tudomány

Baratier, Jacques: Vállalkozás a szegénység ellen, avagy: A liberalizmus utolsó esélye. Bp.: Kairosz. 221 p. Fve 3200 Ft

Gyuricza László: A turizmus nemzetközi földrajza. Bp.: Pécs: Dialóg Campus. 319 p. (Studia geographica) (Dialóg Campus tankönyvek) Kve 5681 Ft

Kerek Zoltán – Marselek Sándor: A vidékfejlesztés gyakorlata, lehetőségek, intézkedések. Bp.: Szaktudás K. 404 p. Fve 2990 Ft

Korten, David C.: Gyilkos vagy humanus gazdaság. Bp.: Kairosz. 208 p. Fve 3200 Ft

Krugman, Paul R. – Obstfeld, Maurice: Nemzetközi gazdaságtan: elmélet és gazdaságpolitika. Bp.: Panem. XXXII, 872 p. Kve 7900 Ft

Sabján Jullanna – Sutus Imre: A mezőgazdasági vállalkozások gazdálkodásának elemzése. Bp.: Szaktudás K. 264 p. Fve 3490 Ft

Stark Antal: Rögös úton: nemzetgazdaságunk rendszerváltás előtti és utáni két évtizede. Bp.: Akad. K. 196 p. Kve 3600 Ft

Pénzügy. Adóügy

Ogger, Gábor: A Fuggerek. Bp.: Kelly Family. 352 p., [8] t. Fve 3480 Ft

Jog. Jogtudomány. Kriminológia

Arató László – Bátyi Zoltán: Élelőgyitlan. Szeged: Quintus K. 271 p., [12] t. Fve 2850 Ft

A büntető törvénykönyv magyarázata. 1–2. Bp.: Complex. 1618 p. *A két kötet együtt* Kve 15225 Ft

Glenny, Misha: McMaffia: szervezett bűnözés határok nélkül. Bp.: Gabo. 384 p., [16] t. Kve 3990 Ft

Horváth Pál: Adalékok a magyar jogi kultúra fejlődés-történetéhez. Bp.: Nemzeti Tankvk. 336 p. Fve 4800 Ft

Izsó István: A montanisztika magyarországi történelének levéltári forrása II. [Sopron]: Közp. Bányászati Múzeum közleményei, 7.) Fve 1333 Ft

Koltay András: A szállásszabadság alapvonalai. Bp.: Századvég. 816 p. Fve 4998 Ft

A magyar alkotmánybíráskodás sarkalatos normái. Szeged: Póly E. Alapítvány. 104 p. (Fundamenta fontium juris, 1.) Fve 1500 Ft

Patyi András – Varga Zs. András: Általános közigazgatási jog. Bp.: Pécs: Dialóg Campus. 398 p. (Institutiones juris) (Dialóg Campus tankönyvek) Kve 4680 Ft

Peitrici József: Magyar alkotmányjog. 1. Bp.: Dialóg Campus. 320 p. (Institutiones juris) (Dialóg Campus tankönyvek) Kve 5681 Ft

A reklámjog nagy kézikönyve. Bp.: Complex. 1012 p. (Meritum) Kve 20895 Ft

Reski, Petra: Maffia: keresztapák, pizzériák, hamis papok. Bp.: Parvonal. 253 p. Fve 2990 Ft

Tóth Mihály: A mitológiától a Beatlesig. Bp.: Pécs: Dialóg Campus. 278 p. (Jogeselek tára) Fve 3980 Ft

Közigazgatás

Közbizterzséskommentár- és bírósiglathatározat-gyűjtemény. Bp.: Nemzeti Tankvk. 456 p. Fve 9900 Ft

Hadtudomány. Honvédelem. Hadsereg

Ács Tibor: Katonaként is magyar: Széchenyi István katonái és hadügyi reformszmái. Bp.: Zrínyi: Kornátás. 238 p. (Hösgaléria) Kve 3990 Ft

Ágoston László, T.: Lenkey huszárok. Bp.: Aposztróf K. 159 p. Fve 2400 Ft

Fairbank White, David: Késérő óceán: az atlanti csata. [Debrecen]: Gold Book. 258 p., [16] t. Kve 2999 Ft

Livesey, Anthony: Nagy hadvezérek, nagy csaták. Bp.: Gabo. 200 p. Kve 5990 Ft

Ronson, Jon: Kecskébüvölök. Bp.: Európa. 267 p. Kve 3000 Ft

Szociális gondoskodás és gondozás

Gyekiczky Tamás: Újraállamosítás: idősothonok Magyarországon, 1993–2008. [Debrecen]; Bp.: DE ÁJK: Gondolat. 221 p. (Gondolat – Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának kiadványai, 8.) Fve 3450 Ft

Idősek vademecuma. [Címár] Bp.: Infotéka BT. 32 p. Fve 860 Ft

Pedagógia. Gyermekevelés

Karló Sándor: A nevelésteológia alapjairól. Szeged: SZEK JGYF K. 65 p. Fve 2600 Ft

Lénárt Krisztina: Kincsesládám játéka: fejlesztő ötletek, játékok és versek 2–5 éves gyerekek számára. Bp.: Flaccus. 105 p. Fve 1980 Ft

Segítség, középiskolák! Bp.: Jaffa: Print-X. 268 p. Fve 2615 Ft

Veres Pál: A felsőoktatás tankönyvellátási rendszerének összehasonlító intézményi elemzése. Bp.: Nemzeti Tankvk. 164 p. Fve 2990 Ft

Néprajz. Etnológia. Folklor

Erdélyi néphagyományok, 1863–1884. Bp.: Marosvásárhely: EFI: Mentor. 764 p., [12] t. Kve 6300 Ft

Folklor. Szellemi néprajz

Dau, Nathalie: Fantáziavilág: legendás lények. Szeged: Könyvmolyképző K. [26] p. Kve 4999 Ft

Godina Mónika: Lóg a lába, lóga: mondókák és ölbeli játékok kicsiknek. Sopron: Artemisz. 110 p. Fve 2000 Ft

Kovács Pálnak magyar példa, és köz mondási. Hasonmás kiad. Győr: Győr-Moson-Sopron M. Múze. Ig. 235 p. + mell.: kísérő tanulmány (Raritates Jaurienses, 1.) Kve 5333 Ft

Szemerényi Ágnes: Szólások és közmondások. Bp.: Osiris. 1461 p. (A magyar nyelv kézikönyvtára, 3.) Kve 5980 Ft

TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

Kémia

Pilling, Michael J. – Seakins, Paul W.: Reakciókinetika. Bp.: Nemzeti Tankvk. 408 p. Fve 1590 Ft

Földtan. Geológia. Hidrológia

Hevlen rejély a természet világából. Bp.: Athenaeum. 304 p. Kve 7490 Ft

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével.

**A Könyvhétet megrendelheti a szerkesztőség címén:
1114 Budapest, Hamzsabégi út 31. levélben vagy az itt
található kitöltött, kivágot megrendelőszelvényen,
vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.**

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvhétet 1 évre 3960 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

- Győri énekeskönyv.** Győr: GYMS Megy. Múz. Ig. 63 p. (Raritates Jaurienses, 2.) Kve 3017 Ft
- Harrison, Harry:** Édentől nyugatra. Bp.: Metropolis Media. 539 p. (Galaktika fantasztikus könyvek) Fve 3990 Ft
- Hoffman, Jilliane:** Az utolsó tanú. Bp.: Trivium. 346 p. Fve 3290 Ft
- Huxley, Aldous Leonard:** Pont – ellenpont. Bp.: Cartaphilus. 619 p. Kve 4900 Ft
- Iancu Laura:** Névtelen nap. Bp.: Kortárs. 131 p. (Kortárs vers) Fve 2200 Ft
- Jaud, Tommy:** Tökhülye. Bp.: Szó K. 213 p. Fve 2490 Ft
- Jenkins, A. M.:** Night road. Szeged: Könyvmolyképző K. 285 p. Fve 2999 Ft
- Jókai Mór:** Erdély aranykora. Marosvásárhely: Mentor. 259 p. Kve 2730 Ft
- Juhász Attila:** Eszkimószín. Bp.: Kortárs. 142 p. (Kortárs vers) Fve 2200 Ft
- Kalás Zsuzsa:** A decemberi gyerek avagy Mese a gyermeki akarat hatalmáról. Bp.: Noran. 140 p. (Luna könyvek) Kve 2499 Ft
- Kalogridis, Jeanne:** A Borgia menyasszony. Bp.: Palatinus. 612 p. Fve 3700 Ft
- Karácsonyi fények:** felvidéki írók karácsonyi novellái, versei. Szeged: Lazi. 205 p. Kve 2200 Ft
- Kékbe révedő évek:** versek, prózai írások, gyermekirodalom. Bp.: Accordia. 184 p. Fve 2490 Ft
- Kerdellant, Christine – Meyer, Éric:** A rejtekajtó. Bp.: Gabo. 503 p. Kve 2990 Ft
- Kertész Imre:** Az angol lobogó. Bp.: Magvető. 78 p. Kve 1691 Ft
- Kertész Imre:** Az angol lobogó + Detektívtörténet + Jegyzőkönyv + A nyomkereső. Bp.: Magvető. 78 + 133 + 43 + 140 p. Közös tokban, a négy kötet egyúttal Kve 6500 Ft
- Kertész Imre:** Detektívtörténet. Bp.: Magvető. 133 p. Kve 1990 Ft
- Kertész Imre:** Jegyzőkönyv. Bp.: Magvető. 43 p. Kve 1290 Ft
- Kertész Imre:** A nyomkereső. Bp.: Magvető. 140 p. Kve 1990 Ft
- Keyes, Daniel:** Érintés. Pécs: Alexandra. 238 p. Kve 2699 Ft
- Khoury, Raymond:** Menedék. Bp.: Gabo. 467 p. Kve 2990 Ft
- Kiss Judit Ágnes:** Üdvtörténeli lexikon. Bp.: Európa. [101] p. Kve 2000 Ft
- Kleypas, Lisa:** Légy az őrangyalom. Bp.: Ulpius-ház. 446 p. Fve 2999 Ft
- Kóka Rozália:** Mesemondó gyerekek könyve. Bp.: Fekete Sas. 175 p. (Öregbetűs könyvek) Fve 1500 Ft
- Koonitz, Dean R.:** A legsötétebb éjszaka. Bp.: Animus. 352 p. Fve 1980 Ft
- Koonitz, Dean R.:** Pokoli hordák. Bp.: Animus. 448 p. Fve 1980 Ft
- Kovács Ince:** Élve emlékező avagy. Mi minden történt velem '56 előtt és után. Marosvásárhely: Mentor. 166 p. Kve 2350 Ft
- Könnyező fák.** Bp.: Noran Libro. 428 p. (Novella) Kve 2990 Ft
- Kristó Nagy István:** MÁV, Kafka meg sok más. Bp.: Szerző. 87 p. (Z) Fve 500 Ft
- Künzler-Behncke, Rosemarie:** Gyere velem Meseországba. Bp.: Scolar. (36 p.) Kve 2450 Ft
- Lackfi János:** A részeg elefánt. Bp.: Móra. 61 p. Kve 2990 Ft
- Lagonero, Melissa:** Karácsony Kipufogóúrdón. Bp.: Egmont-Hungary. 31 p. Kve 2199 Ft
- Leroy, Gilles:** Alabama song. Bp.: Szó K. 187 p. Fve 2990 Ft
- Link, Charlotte:** A bűn visszhangja. Bp.: Szó K. 386 p. Fve 2990 Ft
- Link, Charlotte:** Az utolsó nyom. Bp.: Szó K. 431 p. Fve 2990 Ft
- Londoni eső:** magyar írók londoni novellái. Bp.: Noran Libro. 325 p. (Városok, városok) Kve 2590 Ft
- Lőrincz L. László:** A fekete özvegy. 1–2. Bp.: Studium Plusz. 269 + 325 p. A két kötet egyúttal Fve 1995 Ft
- Lőrincz L. László:** A rodzungok kolostora. Bp.: Gesta. 456 p. (Leslie L. Lawrence életműsorozat) Kve 2500 Ft
- Machiavelli, Niccolò:** A fejedelem. Bp.: Cartaphilus. 138 p. Kve 1901 Ft
- Mankell, Henning:** Tűzfal. Bp.: Mérték K. 531 p. Fve 3499 Ft
- Mann, Lawrence:** Barbie és a Jégkirálynő. Bp.: Egmont-Hungary. 29 p. Kve 2199 Ft
- Márai Sándor:** A teljes napló, 1952–53. Bp.: Helikon. 444 p. Kve 4990 Ft
- Marrucchi, Elisa – Posner-Sanchez, Andrea:** Hamupipóke tündéri karácsonya. Bp.: Egmont-Hungary. [24] p. Kve 2199 Ft
- McNaught, Judith:** Édes győzelem. Bp.: General Press. 318 p. (Romantikus regények) Kve 2290 Ft
- Menedékjog, 2009:** aforizmák, versek, prózai írások. Bp.: Littera Nova. 101 p. Fve 1890 Ft
- Meyer, Stephanie:** Napfogyatkozás. Szeged: Könyvmolyképző K. 640 p. (Vörös pöttyös könyvek) Kve 5999 Ft
- Meyer, Stephanie:** Napfogyatkozás. Szeged: Könyvmolyképző K. 640 p. (Vörös pöttyös könyvek) Fve 4999 Ft
- Meynell, Esther:** Anna Magdalena Bach kis krónikája. Bp.: Rózsavölgyi. 207 p. Kve 2690 Ft
- Miller, Zdeněk – Novotný, J. A. – Doskočilová, Hana:** A vakond és a karácsony. Bp.: Móra. 34 p. Kve 2390 Ft
- Mosse, Kate:** A kriptá. Bp.: Partvonal. 614 p. Kve 4490 Ft
- Nabokov, Vlagyimir V.:** A szem + A bővülő. Bp.: Európa. 115 p. Kve 2500 Ft
- Nemes István:** Vérvonall. 3. Jégnász. [Nyíregyháza]: Pro-Book. 126 p. Fve 899 Ft
- Nemes László:** És a Duna csak folyt. Bp.: Szerző. 64 p. (Z-füzetek, 132.) Fve 250 Ft
- Niffenegger, Audrey:** Az időutazó felesége. Bp.: Athenaeum. 563 p. Fve 3490 Ft
- Noël, Alyson:** Blue Moon. Szeged: Könyvmolyképző K. 291 p. (Halhatatlanok) (Vörös pöttyös könyvek) Fve 2999 Ft
- Nyírő József:** Halhatatlan élet. Szeged: Lazi. 196 p. Kve 2500 Ft
- Palahniuk, Chuck:** Harcosok klubja. Bp.: Cartaphilus. 243 p. (Filmregények) Kve 2800 Ft
- Petrás Mária – Döbrentei Kornél:** Zsoltáros ultimátum. Bp.: Kalliroz. 239 p. + mell.: 1 CD Kve 5900 Ft
- Pilcher, Robin:** Csillagrobbanás. Bp.: Palatinus. 550 p. Fve 3400 Ft
- Poós Zoltán:** A szív határai. Pozsony: Kalligram. 257 p. Kve 2600 Ft
- Pozsgai György:** Holdmadár. Bp.: Hungarovox. 148 p. Fve 1700 Ft
- Rathbone, Julian:** Joseph, egy kettős ügynök emlékiratai. Pécs: Alexandra. 671 p. Fve 3999 Ft
- Reichs, Kathy:** Sírí fiúk. Bp.: Szó K. 271 p. Fve 2990 Ft
- Rejtő Jenő:** A tizenégy karátos autó. Pécs: Alexandra. 256 p. Fve 999 Ft
- A repülő kastély.** Pomáz: Kráter Műhely Egyesület. [32] p. (Magyar népmesék) Kve 1700 Ft
- Rose, Charles T.:** Nagy krónikáskönyv: boszorkánytánc. Pécs: Alexandra. 246 p. Kve 2699 Ft
- Roth, Philip:** Düh. Bp.: Európa. 183 p. Kve 2800 Ft
- Schulze, Ingo:** Adam és Evelyn. Bp.: Európa. 295 p. Kve 3444 Ft
- Showalter, Gena:** Az Alvilág Urai. 1. Éjszötét vágyak. Bp.: Ulpius-ház. 453 p. Fve 3499 Ft
- Siklós László:** A Járvány: drámák jellemzészékek. Pomáz: Kráter Műhely Egyesület. 294 p. Fve 2000 Ft
- Simenon, Georges:** Maigret és a félarcú ember. Bp.: Park. 173 p. (Maigret) Fve 1901 Ft
- Simenon, Georges:** Maigret és a hajnali vendég. Bp.: Park. 160 p. (Maigret) Fve 1901 Ft
- Simor András:** Baljós nyár. Bp.: Szerző. 64 p. (Z-füzetek, 131.) Fve 250 Ft
- Sinoué, Gilbert:** A pokolra szánt hajó. Bp.: Park. 332 p. Kve 3500 Ft
- Slaughter, Karin:** Sikoly. Bp.: Ulpius-ház. 574 p. Fve 3499 Ft
- Sparks, Nicholas:** Tűzlovag. Bp.: General Press. 384 p. Kve 2800 Ft
- Stanton, Andy:** Haragumi, a rossz ember. Bp.: Geopen. 176 p. (Citromisszai mesék, 1.) Fve 1990 Ft
- Steiner Kristóf:** Gumimatrac a Gangeszen. Bp.: Jaffa.: Affarone Kft. 196 p. Fve 2790 Ft
- Stilton, Geronimo:** El a mancsokkal, te sajtkepű! Pécs: Alexandra. 117 p. (Mulatságos történetek, színes kalandok) Fve 1299 Ft
- Stilton, Geronimo:** Esti mesék a világ minden tájáról. Pécs: Alexandra. 196 p. Kve 3999 Ft
- Stilton, Geronimo:** A kalózmáscskák hajója. Pécs: Alexandra. 118 p. (Mulatságos történetek, színes kalandok) Fve 1299 Ft
- Stilton, Geronimo:** Sajtárga lakókocsi. Pécs: Alexandra. 117 p. (Mulatságos történetek, színes kalandok) Fve 1299 Ft
- Stoker, Dacre – Holt, Ian:** Drakula, az élőhalott. Bp.: Athenaeum. 447 p. Fve 3490 Ft
- Sultz Sándor:** Igézet. Bp.: Fekete Sas. 218 p. Fve 2300 Ft
- Sunny:** Mona Lisa ébredése. Bp.: Trivium. 245 p. Fve 2890 Ft
- Szálinger Balázs:** M1/M7. Bp.: Magvető. 88 p. Kve 1990 Ft
- A szerelem lexikona.** Bp.: Noran Libro. 398 p. (Novella) Kve 2990 Ft
- Tandori Dezső:** Ki nem fekdít halál: egy agrárcsodás kerfje. Bp.: Jaffa. 196 p. Fve 3990 Ft
- Térey János:** Jeremiás avagy Isten hidege. Bp.: Magvető. 146 p. Kve 2490 Ft
- Thomas a gőzmozdony nagykönyve 4.** Bp.: Egmont-Hungary. 68 p. Kve 2399 Ft
- Tózsér Árpád:** Csatavirág: (lét-dalok). Pozsony: Kalligram. 107 p. Fve 1901 Ft
- Uris, Leon:** Szentháromság. Bp.: Partvonal. 715 p. Kve 4490 Ft
- Vajda Miklós:** Anyakép, amerikai keretben. Bp.: Magvető. 207 p. Kve 2490 Ft
- Vass Virág:** Vülévu. Bp.: Ulpius-ház. 380 p. Fve 2999 Ft
- Vermeulen, John:** Gyönyörök kerfje. Bp.: Geopen. 456 p. Fve 3500 Ft
- Vermeulen, John:** Tánc az akasztófa alatt. Bp.: Geopen. 516 p. Fve 3500 Ft
- Vidal, César:** A fény fiai. Bp.: Gabo. 278 p. Kve 2990 Ft
- Vujlity Tvrtko:** Menekülés a pokolból. Pécs: Alexandra. 375 p. Kve 2990 Ft
- Wass Albert:** A törpék és az óriás. Marosvásárhely: Mentor. 47 p. Kve 2520 Ft
- Weöres Sándor:** Egybegyűjtött költemények. 3. Bp.: Helikon. 502 p. Kve 4990 Ft
- Wilson, Jacqueline:** A tesóm nem semmi. Bp.: Animus. 276 p. Kve 2690 Ft
- Wodehouse, P. G.:** Az Aranyrögcse. Bp.: Haxel. 233 p. Fve 2500 Ft
- Yates, Richard:** Egy jó iskola. Bp.: Partvonal. 181 p. Kve 2989 Ft

A KÖNYVTÁRELLÁTÓ ADATBÁZISÁRA ÉPÍTVE ÚJ HONLAPOKAT INDÍTUNK

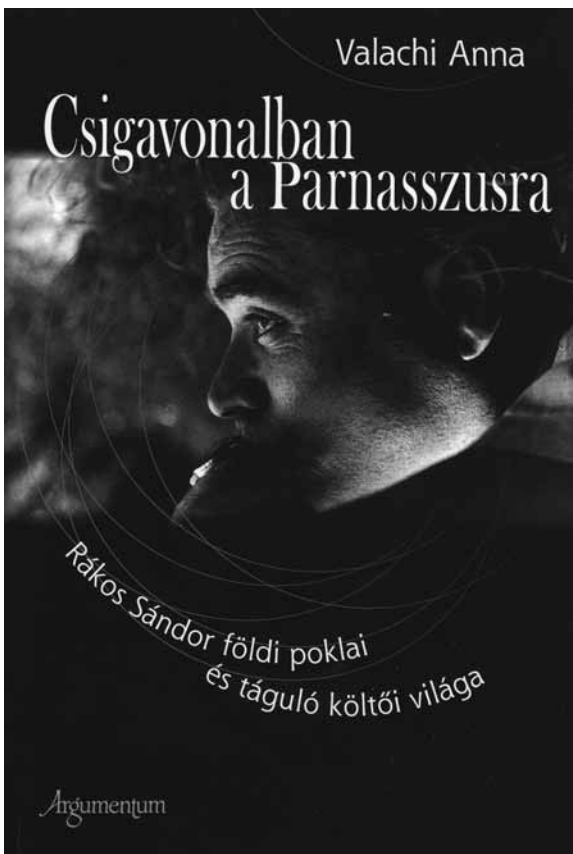
A www.kello.hu mellett tekintse meg a következő oldalakat is:

ajandek-konyv.hu
gyermek-konyv.hu
szak-konyv.hu

A Könyvtárellátótól kapott kedvezmények igénybe vehetők!
Könyvtárellátó Nonprofit Kft. 1134 Budapest, Váci út 19.

Lelki bugyrok krónikája

magánéletébe, viszonyait szinte a maga bőrén tapasztalja meg, „tárgyába” valósággal beleszerelmesedik, a hűvösséget és a távolságot, mint *dagadt ruhát* másra hagyja. Ugyanakkor, a szó pejoratív értelmében soha nem kapható elfogultságon, mivel kötetete minden oldalán tudósi felkészültséggel érvel, érvel és érvel. És bizonyít.

Mit is? Azt, amit többfajta módon nekirugaszkodva gondol, ezúttal legújabb hősről, Rákos Sándorról, az évtizeddel korábban elhunyt költőről. Azt tartja róla, hogy Rákos az elmúlt fél évszázadnak bizonyosan meghatározó költője volt, nagy költője, olyan valaki, aki József Attilának is igazi örököse, folytatója. Életében, sorsában, költészetben. (Egy apró különbség persze akad, merthogy a méltatlanul el nem ismert József Attilát – a halála napján kezdődött – kultusz rögvest a Parnasszusra, annak is a legtetejére röpítette. Ugyanez a kultusz aztán az életművet magát forgatta ki magából, de ez másik történet.) A két költő közötti leglényegibb párhuzam Valachi Anna értelmezésében a világgal szembeni hiperérzékenység, a kozmikus hiánnyá növelt szeretetehetség és mindenkori végső magány, amit a költő visszatérően „kíméletes meghatározásnak” aposztrofált, s előszeretettel (pontosabban előutálattal) fordította „élve-halottnak-nyilvánításnak”. Ezen kívül pedig a földi poklok kínjai között tartotta számon, hogy két-három évenként, ahányszor új verseskötettel jelentkezett, mindig voltak, akik a fölfedezés örömeivel üdvözölték, hogy aztán gyorsan megint el-

Igencsak meglepődtem, amikor hírül vettem, hogy a József Attila-kutatóként ismert irodalomtörténész, Valachi Anna témát váltott. Magam ugyanis – a mostanában nagyon elfeledett filozófus, Ansel Éva miniesszéje nyomán – *egy-ügyű* emberként tartottam számon, olyan valaként, akinek, irigylésre méltóan egyetlen ügye, egyetlen vesszőparipája volt, aki az utóbbi másfél-két évtizedben az addig is agyontárgyalt főhőséről, József Attiláról, művészetéről, környezetéről és kapcsolódási pontjairól, viszonyairól ontotta az originális, irodalomtörténeti eseménynek számító könyveket, tanulmányokat. Ezekben rendre meglepő felfedezésekre és összefüggésekre vezette rá olvasóit s persze a szakmát is, már ha az utóbbiakból nem váltott ki magas hőfokú ellenkezést, vagy nem generált vehemens vitát.

Legutóbbi könyvével azonban Valachi szakított az egy-ügyűséggel, már ha a megállapítást nem tágitom rögvest ki úgy, hogy az „egy ügy” valójában mindig az alkotva szenvedő, szenvedve alkotó, mérhetetlen szeretetre és feltétlen elismerésre áhítózó kiemelkedő tehetségű művésznek – pokoljárásának felmutatásával – *kicsikarni* (ha máshogy nem: posztumusz) egy kis megértést, egy kis rajongást. Így, ebben a kontextusban még Valachi első, Őze Lajos színészről közreadott kötete sem tekinthető „kisláklának”, hiszen mindenkor bámulatra készítő érzékenységgel helyezkedik bele hőse köz- és

felejtésébe. S a végső számvetés? „*Magyartanárgenerációk egész sora lépett ki úgy az életbe, hogy szinte a létezéséről sem tudott*” – vallotta meg egy 1986-os nyilatkozatban kozmikus sérelmei egyikét. S valóban, még a legismertebb és egykor legnépszerűbb munkája, a *Gilgames* című akkád eposz műfordítása sem érte el a felsőoktatási ingerküszöböt...

Valachi mostani könyvében érzékeny megfigyelőként és krónikásként irodalomtörténeti jóvátételre vállalkozott: az alkotáslelektan mikroszkópja alá tette a majd nyolc évtizedet megélt Rákos számlálhatatlan költeményét, utólérhetetlen lelki azonosulással követte végig azt a folyamatot, ahogy szenvedés és a fokozódó kirekesztettség érzése, a valóságos betegség-özön könyvekké, ciklusokká, izzó életművé állt össze. Az irodalomtörténész éles szemével ügyelt és figyelt fel minden lelki rebbenésre, s eközben a legapróbb életrajzi momentumok sem kerültek el figyelmét. Sőt. Az alkotás folyamatát mint az életmű stációjait elemezte, azt a költői programot, melyet Rákos (hogy is másként, mint versben) tűzött ki önönmagának: „Egy szóba zsúfold a világot, költő! / S ha sikerült, hallgasd el azt a szót. / Törpe az, ki minden szavát kimondja. / A nagy rostál. S hallgat a legnagyobb.”

Ezt a lírai életprogramot Valachi „módszeresen végrehajtott szövegredukciónak” mondja – egészen (ez is egy Rákos-verssor:) a „Semmibe induló Senki úr” végső elhallgatásáig, az utolsó üzenetéig, amely már majdnem megközelíti a célt, az egy szóba zsúfolást. Az önönmagának írt sírfelirat – a képletes és a valóságos – mindössze négy szó, piramist formázó „képvers”:

én
egyetlenegy
örökre szétszéledtem

Állítólag fél évszázad szükségeltetik ahhoz, hogy valakiről kiderüljön, jogosan röpült, kapaszkodott, vagy vonszolódott fel a Parnasszusra. Öt évtized alatt az idő kirostál, az utókor átértékel. Addig az „elfogult”, a bensőből vezérelt híveknek van dolguk. Valachi ezzel az empaticusságában tárgyyszerű, szakszerűségében megkérdőjelezhetetlen, ráadásul még olvasmányosan is megírt kötettel *megettette* a dolgát.

Murányi Gábor

KÖNYVRŐL

Valachi Anna
**CSIGAVONALBAN
A PARNASSZUSRA**
Rákos Sándor földi
poklai és táguló
költői világa
Argumentum
350 oldal, 2800 Ft

Egy parasztíró radikalizmusa

1875-ben Kiskunhalason született az a parasztember, akinek neve sok más földijéhez hasonlóan teljes ismeretlenségben merült volna el a 20. század közepén, ha ősz fejjel nem adja be a derekát múzeumi igazgató unokaöccse biztatására, és tollat nem vesz a kezébe. *Csonka Mihály* 1949-ben kezdett írni, két évig önéletrajzát vette papírra, majd számos anekdotát, tréfás elbeszélést, néprajzi jellegű szöveget, naplójegyzetet rögzített.

Egyszerűen „írogató” parasztembernek már csak a szövegek terjedelme okán sem nevezhetjük Csonka Mihályt: háromezer oldalra rúg az általa jegyzett kézirat-mennyiség, amelyeket múzeumok őriznek. De az 1961-ig elkészült termés tartal-

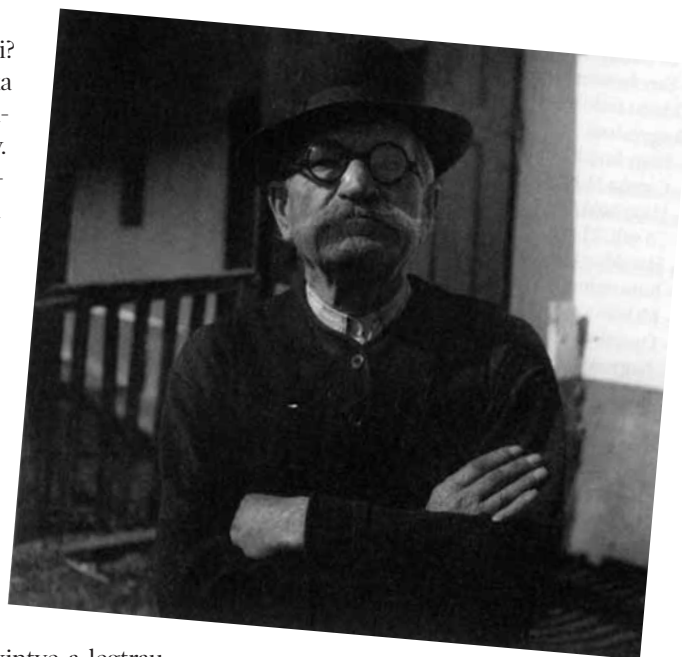
mi összetétele alapján sem lehet lekicsinyelni a szerző teljesítményét: lehetőségei határain belül olyan változatos, elmélyült és időtálló szövegeket vetett papírra, amelyek nem csak néprajzi értéküket tekintve lettek maradandók. Műveivel nem egy pályázatot is megnyert még életében írójuk.

A kézirat tömeg megrostálását-kiválogatását és a szerkesztői munkálatokat *Romsics Ignác* végezte el, és ő látta el a történetiséget teljessé tevő utószóval a kötetet. Miért éri meg vajon egy ilyen tetemes mennyiségű, heterogén, zilált és minden bizonnyal rengeteg munkát igénylő – elég csak a helyesírási-stiliztikai korrekciókat számítsába venni, de a szöveggondozás itt sokkal többértébb volt – kéziratot olvas-

hatóvá-élvezhetővé tenni?

A válasz egyszerű: Csonka Mihály kötete élő, autentikus történelemkönyv. Mondatai fűzése, történetesség, meséje olyan természetesen, mintha csak hosszú esti beszélgetésekre ülnénk le a szerzővel, aki itt-ott elkalandozva, hol fájdalmas keserőséggel, hol huncut kacsintással, hol a parasztember szakértelmével, hol tréfálkozva, hol komolyra fordítva a szót rögzíti azoknak az esztendőknél, amelyek a magyar parasztság sorsát tekintve a legtraumatikusabb időszakot jelentették: egyszer s mindenkorra megváltoztatva, romba döntve, átalakítva azt a struktúrát, amely évszázadokon át meghatározta mindennapjaikat. Mindemellert Csonka Mihály szókimondó és kritikus. Volt is baja ebből az ötvenes években, amikor nem egy szövegét cenzúrázták, és a kiskunhalasi múzeumba beküldött teljes változatoknak csak a töredékét gépelték le. De a történelmi tisztánlátás elősegítése mellett épp a keresetlensége, manipulációtól mentes, véleményformáló és -hangoztató jellege a legnagyobb erénye ezeknek a műveknek. Csonka Mihály unokaöccse ugyanis jó érzéssel sejtette meg, hogy nagybátyja gondolkodó parasztember, a szó legnehezebb értelmében: a maga és a közösség életét alapjaiban meghatározó kérdéseket firtató, a történelmi és a személyes idő közös folyamát egyszerre megéllő, rögzíteni képes írástudó.

Hogy miről tudósítja Csonka Mihály a mai olvasót? A tanyasi élet mindennapjairól: cséplésről és itéletidőről, az állattartás hogyanjáról, a földművelés mesterfogásairól. (A kötetet egyébként számos illusztráció, úgy grafikák, mint fotók teszik teljessé.) A gyermekort felelevenítő fejezetből a családon belüli viszonyok mélységei tárulnak fel – némelyik kis epizódban Móricz kiváló novellatémákra találhatott volna –, az I. világháborút felelevenítő fejezet pedig a történelemkönyvekben soha nem említett eseményekre tér ki. A családi krónika talán számos más, hasonló történetet idéz fel az olvasóban, de mégis utánozha-

tatlanul egyedi. S a legérdekebb a kötet végén következnek: a vegyes témájú értekezések. „Csak egy kis elmefuttató sport ez, szeretek mindenben kánnal lenni és kavarni” – jegyzi meg szellemesen Csonka Mihály, amikor istenkérdésről, demokráciáról, családszabályozásról, divatról értekezik. Megtudhatjuk például, hogy ez a fotók tanúsága szerint nagybajszos-szemüveges-barátságos bácsi bizony kényszer munkával büntetné az

KÖNYVRŐL

CSONKA MIHÁLY ÉLETE ÉS VILÁGKÉPE
Szerkesztette
Romsics Ignác
Osiris Kiadó
324 oldal, 3980 Ft

agglegényeket, akik nem hajlandók nőstülni (holott „úgy mondják, minden koszos disznó talál magának dörgölőfát”, feleséget is lehet tehát); s kiderül, miként fenyegeti az erkölcsöket ez az új valami, a futballörület („rúgni a labdát, a sok bolond meg nézi, mégpedig pénzért!”). Egy sokoldalú, a világ dolgai iránt elszántan érdeklődő földművelő ember világképét teszik teljessé ezek a mai olvasónak kacagtató sorok is, olyan íróemberét, aki átélte, amikor „minden egész eltörött”, s a sok ezer szilánkból még újat is tudott építeni.

Laik Eszter

Nem kelti föl se könny, se szó, se vegyszer.
Hol volt, hol nem volt a világon egyszer.
(Kosztolányi: Halotti beszéd)

Ágikával akartuk tölteni Párizsban a karácsonyt, de most temetni megyünk Párizsba, nem karácsonyozni.

Aki rendszeresen olvassa ezt a rovatot, tudja, hogy sokszor számoltam be itt egy-egy párizsi utamról – olyankor mindig Ágikánál voltunk. Ő a mi Macskás Tantink. Univerzális nagynéni, mert a feleségem korán elhunyt édesanyjának a húga, Évának második mamája, de nekem is a tantim lett húsz év alatt.

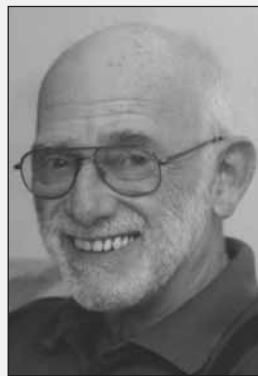
Gyönyörű volt. Úgy hasonlított Ingrid Bergmanra, hogy megfordultak utána az utcán: „csak nem?”

Vagány volt, és mélyen humanista. Negyven éve ment ki Párizsba a kislányával, akinek új hazát szerzett, és férjhez ment Ahmed Benidir elektrotechnikushoz. Ahmed marokkói volt, de Ágikából genetikusan hiányzott a diszkrimináció képessége. És mivel egyikük sem volt különösebben vallásos, hitvitáik sem voltak. Ahmed egyszer elzarándokolt Mekkába, ahol kirabolták, ez muzulmán hitbuzgalmát nem erősítette meg.

Asnières-ben, ahol Ágika élt, ott nyüzsgött körülötte egy fiók-harmadik világ: feketék arabok, ázsiaiak... Ágika tökéletesen színvak volt. Szerette is a környéken mindenki.

Vezető szülész és ápolónő volt; s mesélte, hogy volt olyan afrikai fiatalasszony, aki háromszor szült a kórházukban egy évben. Hogyan? Egy családban csak egy biztosított volt, a többi az ő papírjával jött. Hát persze kitört a botrány, de Ágika nem bírta haragudni rájuk. Úgy hasonlítottak – nevetett –, hogy csak a dátumokon buktak le. Ápolónőként más osztályon madame Mochkowskit ápolta, egy vén szörnyeteget, aki minden nővér életét megkeserítette. A madame lengyel zsidó volt, és megérezte Ágika idegen akcentusát. – Maga minek jött ide? – förmedt rá egyszer. – Égi hangot hallottam: Ágnes, menj Párizsba, hogy ápolhasd madame Mochkowskit – felelt Ágika angyali szelíden.

Öregasszonyként sem vesztette el lányos báját és kacérságát. Egyik látogatásunkkor ott maradt valahogy egy alsónadrágom. A következő levél kíséretében küldte vissza.

Kertész Ákos Ágika

„Kedves Kertész úr! Máskor vigyázzon, ne felejtse a gatyáját egy – még szemrevaló – özvegnél, mert az szóbeszédre adhat okot. Ez egyszer megbocsátok, és visszadom ezt a szimpatikus trófeát.”

Nagy levélíró volt. Engem a regényeim, őt a levelei jellemezték. Egyszer szabályos levelet hozott a posta. Adresse: Kertész Benjamin. Expediteur: Pacha Benidir

„Kedves Ben, kellemes sétákat kívánok az új lakóhelyeden, remélem, találsz kis barátnöket. Nostalgiaival gondolkodok azokra a napokra, mikor még ketten voltunk; jól megfértünk, ugye? Nem úgy, mint ezzel a két beképzelt

fajmacskával, akik azt hiszik, különbek nálam. A Poucko folyton verekedne, a Rhamses pedig szerintem (köztünk legyen mondva) ferde hajlamú... Mindig nyalogatni akar, meg hozzám simulni! Mit csináljak, el kell őket viselnem. Boldog ünnepeket és sikeres gazdag újévet kívánok neked és a gazdiknak. Puszi és szimatolás, Pacha.”

Pasát Ágika egy romos ház előtt találta: a kölyök háromhónapos lehetett, és egy kifejtett német juhással állt élet-halál harcban. Olyan mocskos volt, hogy a szőrén szinte cementpán-

céllá keményedett a sár. Csak egy kicsit megmosdatom... – gondolta Ágika. Te csak ne mosdard, mondta Ahmed, mert akkor nem szabadulunk tőle soha. Ismerlek. (Ismerte.) A kóbor kandúrkölyök, két nap múlva elfoglalta a teljes lakást, akár egy hedonista keleti kényúr. Mint egy török pasa. A két fajmacskát a lányától örökölte Ágika. Benjamint meg, a mi spánielünket, egy ízben nem bírtuk dajkaságba adni, hát bevágtuk a kocsiba, és meg sem álltunk Párizsig.

A kutya és a három macska hallatlan intelligenciával vette tudomásul a kényszerű együttlétet, elegánsan kikerülték egymást, konfliktusnak nyoma sem volt közöttük.

Sok jó állat kis helyen is megfér.

Mikor tanulnak már – sóhajtott Ágika –, ha nem is morált, de legalább egy kis modort a vadállatoktól az emberek?

Ágikával öröm volt együtt lenni; minden élőlényre, emberre állatra szétszűrő türelme és jósága beragyogta körülötte a levegőt.

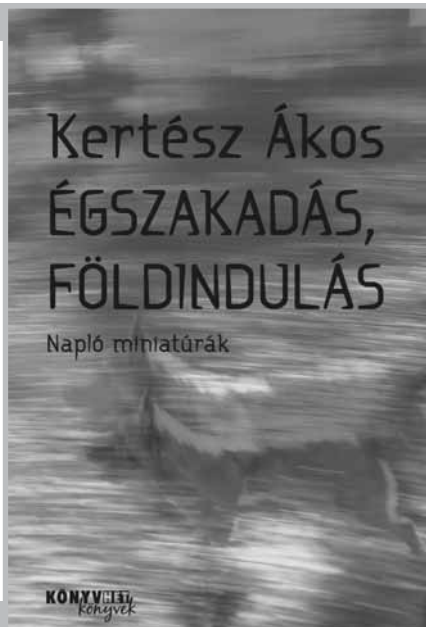
A halálhír olyan, akár a puska lövés, első pillanatban nem is fáj, csak egy ütést érez az ember.

Később kezd sajogni a seb...

A Könyvhét Könyvek sorozat újdonságai

Kertész Ákos
ÉGSZAKADÁS, FÖLDINDULÁS
Napló miniatúrák
283 oldal, 2640 Ft

Idézet Kertész Ákos előszavából – „Ha fölkérnének, írjak egy hosszabb tanulmányt magamról, ki vagyok, mi vagyok, hogyan gondolkodom erről, arról, amarról, igen, művészetről, családról, gyerekről, kutyáról, költészetéről, irodalomról és a műalkotások tudományáról, az esztétikáról, és politikáról és vallásról, hitről és hitlenségről, morálról és a morál hi-

ányáról, arról, hogy miért legyek tisztességes és miért ne legyek az, mi a bűn és a bűnhődés, mi a háború és a béke, és mit is gondolok én magyarról, zsidóról és romáról, rasszista előítéletekről és krisztusi szeretetről, ami nemcsak azt jelenti, hogy úgy, mint tenmagadat (azaz Jézus, a prédikátor, pontos mércét adott), de azt is, hogy minden ember a te felebarátod, vagyis nincs félrebeszélés, nincs kibúvó, vagy követed a Názáreti tanítását, vagy nem – vagyis ha el akarnám mondani, mi nekem a világ és mi vagyok én a világnak, és hogyan látom a világot és benne magamat, nem is találnék rá jobb formát, mint ezeknek a kisesszéknek, kis-publicisztikáknak a gyűjteményét.”

1001 KÉRDÉS ÉS VÁLASZ A TUDOMÁNY VILÁGÁBÓL

Aki szeretné nyomon követni a fejlődés irányát, kiszűrni a minket elárasztó információáradatból a lényegét, annak készült ez a kézikönyv. Napjainkban minden ember kénytelen bizonyos értelemben polihisztorrá válni: a technika szorosan életünk részévé vált, és szeretnénk átfogó képet kapni a tudomány fejlődési irányáról, megtudni, hogy mire képes a mai kor embere, és mire lesz még a jövőben! A könyv lebilincselő és tanulságos kalandtúrára hívja olvasóját. Egy igazi kézikönyv, amely diákoknak és felnőtteknek egyaránt hasznos és érdekes ismeretekkel szolgál.

- méret: 25 x 17 cm
- oldalszám: 448
- ár: 7990 Ft + 1080 Ft csomagolási és postaköltség (közvetített szolgáltatás)

TERÍTÉKEN AZ EGÉSZSÉG

Minden, amit tudni akart a zöldségek és gyümölcsök élettani hatásáról az áfonyától a zabig ABC-sorrendbe szedve! Az allergiától a vesekőig: könyvünk a leggyakoribb betegségek gyógyító ételleivel foglalkozik. Könnyen betartható, életmentő tanácsokat nyújt a mindennapokra. Az alapvető élelmiszereket több szempontból is megvizsgálva, hogy a környezeti ártalmak figyelembevételével állíthassuk össze étrendünket. A szemet gyönyörködtető recepteken túl célja, hogy eloszlassa a tévhitet például a zsírokról, szénhidrátokról, a kávéról vagy a csokoládéről.

- méret: 20 x 26 cm
- oldalszám: 352
- ár: 8990 Ft + 1080 Ft csomagolási és postaköltség (közvetített szolgáltatás)

A MAGYAR TÖRTÉNELEM TITKAI

A könyvben nyolc izgalmas téma köré csoportosítva elevenedik fel nemzeti históriánk. Kiadványunk hihetetlen időutazásra hívogat, amelyben nemcsak a nagy történelmi alakok – Szent István, Zrínyi Ilona, Mátyás király, Bethlen Gábor, Nagy Imre – és a hozzájuk kapcsolódó események kerülnek új megvilágításba, hanem olvashatunk például a korabeli divatról, pletykákról, ármányokról és eselszövésekről. Akár a magyar történelmi tények világában szeretne elmélyedni,

akár az érdekességek izgatják, biztosan megtalálja, amit keres.

- Kitől született Mátyás király törvénytelen fia?
- Igaz, hogy Balassi Bálint az iszlám vallás szerint nevelte gyermekét?
- Miért vétett szándékos hibát az érsek II. Ulászló esküvőjén?

- méret: 22 x 28 cm
- oldalszám: 432 • ár: 9990 Ft + 1080 Ft postaköltség (közvetített szolgáltatás)

ÁMULATBA EJTŐ VALÓSÁG

A több mint 1000 kérdésre választ adó izgalmas könyv 5 fejezetben tárja az olvasó elé Földünk, az élővilág, a testünk, a technika világa és az ember világának témakörét. Az oktatási szakértők bevonásával készült könyv hihetetlenül gazdag képanyagával és elképesztő tényeivel a felfedezés kalandos világába csábítja a gyermekeket és kamaszokat. A közérthető és áttekinthető módon tált ismeretanyag további kutatásra sarkallja az érdeklődő olvasót. Kitűnő segédanyag gyermekek

iskolai házi feladataihoz.

- Meddig látunk el a világűrben?
- Miért alszanak téli álmot az állatok?
- Mitől sós a tenger?
- Miért érzünk éhséget?
- Mi történik filmelőhíváskor?
- Hogyan tanultuk meg anyanyelvünket?

- méret: 22 x 28 cm • oldalszám: 404 • ár: 7990 Ft + 1080 Ft csomagolási és postaköltség (közvetített szolgáltatás)

A nyúlön túl

Lewis Carroll Alice-nak, Alice-ról írott meseje utoljára 2007-ben jelent meg. A legújabb kiadás – ezúttal a Sziget Könyvkiadó vállalkozott a másfél százada írt nonszensz meseregény megjelentetésére – egyfelől visszatér a hagyományokhoz, hiszen a leg-

első angol kiadás képeit használja fel (Sir John Tenniel 1864-ben a könyv első kiadásához készült eredeti grafikáit), ugyanakkor szakít is a tradícióval: új fordításban (Varró Zsuzsa és Varró Dániel magyarításában) tárja elének mindkét Alice-történetet. A Varró testvérpárnak már korábban is volt sikeres vállalkozása, gondoljunk csak Varró Dániel verses meséjére (Túl a Maszat-hegyen), melynek képeit nővére, Zsuzsa rajzolta, most is testvériesen megosztottak a szövegen: Zsuzsa a prózát, Dani a lírát vette kezelésbe. Az eredményre nem lehet panasz az olvasónak, az angol képtelenségek magyarul sem értelmesebbek, a versek badarak, csepp varródanis ízzel, igen visszafogott szóhasználattal, alázattal (egy-két lécci, izé azért belefér).

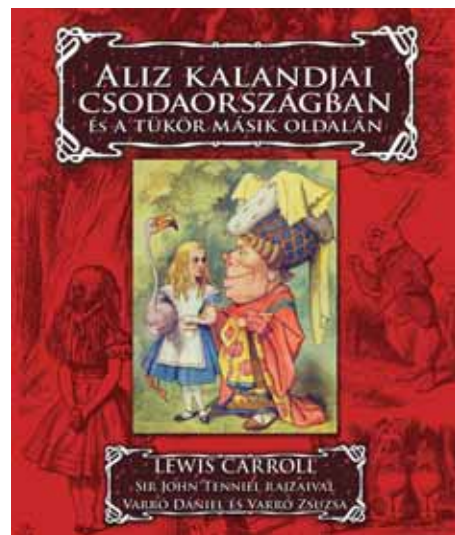
Alice (aki jelen kiadásban Aliz) az álmok fantasztikus világába kerül a nyúl üregén, illetve a kandalló fölötti tükrön keresztül. Mindkét kaland keretét egy-egy játék adja: előbb a francia kártya lapjai, majd a sakkbábuk érthetetlenül bonyolult eszmevuttatásait kell Aliznak végighallgatnia, ráadásul maga is játszmaik részesévé válik. Mindvégig sejtí, hogy van visszaút a normális világba, de hajtja előre a kalandvágy, így sodródik még abszurdabb helyzetekbe.

Aliz a különleges helyszíneken mindvégig igyekszik megőrizni józanságát, kívülállóként viselkedik a beszélő állatok és a furcsán viselkedő kártyalapok, sakkfigurák között, próbál értelmet, magyarázatot keresni a történetekre, de ennek a közegnek a játékszabályai felülírják a racionális gondolkodást: képtelen helyesen elmondani egy verset, a szavak jelentése bizonytalanná válik, semmi nem az, aminek látszik, biztosnak vélt iskolai tudása pillanatok alatt szertefoszlik. Csodaország ugyan a valóság szeleiteiből épül fel, mégis olyan, mintha egy kaleidoszkópon keresztül néznénk: gyönyörű, ámde torz. Csodaországban tett kirándulásának tapasztalataira támaszkodva a tükör

mögötti világban már nem is keres értelmet, elfogadja olyannak, amilyen, csupán egy kérdés aggasztja – vajon ő álmodja ezt a különös valóságot, vagy a vörös király, ebben az esetben viszont maga a kislány is csupán álom.

Fórum Home Hungary

Mindig különös érzés fog el Aliz kalandjainak olvasásakor – racionális, felnőtt ésszel tudom, hogy az egész történet nonszensz, így felesleges is értelmet keresni benne, mégis Alizhoz hasonlóan próbálok a töredékekből teljes képet alkotni – minden alkalommal sikertelenül. Lehet, hogy ezt a szokatlan, szürreális meseregényt nem is megérteni, hanem átélni kell? Lehet, hogy „egyszerű és szerető gyermeki szívvel” kellene közelíteni a meséhez, melyben MINDEN lehetséges, mely a végtelen fantasztikum tárháza, ahol arra is van lehetőségünk, amiről felnőtt fejjel gondolkodva már rég letettünk?

Aliz világa a gyermekkor határtalan boldogságának a világa, az álmoké, a vágyaké, ahol bármi – sőt annak ellentéte is – megtörténhet, és amiből fel lehet ébredni, ha éppen úgy akarjuk, hogy aztán egy újabb kalandra induljunk, mondjuk éppen a tükör másik oldalára.

(A könyvből a Walt Disney számára Tim Burton készített filmet, melyet a tengerentúlon 2010 márciusában mutatnak be kiváló szereposztással: Alan Rickman, Helena Bonham Carter, Stephen Fry és Johnny Depp lesz látható a főbb szerepekben.)

Pompor Zoltán

KÖNYVRŐL

Lewis Carroll
**ALIZ KALANDJAI
 CSODAORSZÁGBAN
 ÉS A TÜKÖR MÁSIK
 OLDALÁN**
 Sziget Könyvkiadó
 256 oldal, 4900 Ft

Bartha Beatrix Lénárt István

KAMU KÉRŐ

www.kiado.bme.hu

MÉFEGYVETEMI KIADÓ
 MÉFEGYVETEMI KÖNYVESBOLY

**Az Oscar jelölt
 Kaméleon c. film
 igaz története
 MEGJELENT!**

**A KAMU KÉRŐ
 1500,-**

Megrendelhető:
 1111 Budapest, Goldmann tér 3.
 V2. épület 1szl. 1.
 Tel.: 463 3863 Fax: 466 5714
 E-mail: kiado@kiado.bme.hu

Dr. Danima Damdindorj
AZ ÖNGYÓGYÍTÁS MŰVÉSZETE

Az öngyógyítás művészete egy magyarországon praktizáló mongol orvosnő kutató munkájának az összegzése.

Ósi hun, mongol, ujjur, tibeti és kaukázusi hagyományok alapján szervek, illetve betegségek szerinti bontásban kereshetjük benne a megfelelő gyógymódokat. A könyv kézirat jellegű kiadványként nagy példányszámban fogyott a betegek körében.

Ára: 2200 Ft
 Belső Ösvény Kiadó

Telefon: 06-20-427-4220
 E-mail: ddanima@yahoo.com
 honlap: www.danima.try.hu
 A könyv kapható Líra, Libri és Alexandra könyvesboltokban.
 A www.bookline.hu-n lehet rendelni postán is.

A Saxum és a Sziget Kiadó ajánlata

Ranschburg Jenő

Nyugtalan gyerekek

Hiperaktivitás és agresszió serdülőkorban. Hogyan lehet egy serdülő agresszív? Melyek a hiperaktivitás jellemzői? Erre keresi a választ sok példával és a tanulságokat is levonva a népszerű gyermekpszichológus. Az élet dolgai sorozatban, 240 oldal, 1480 Ft

Sziebig Timea

Doktorok könyve

Sorsuk az elhivatottság

A sors kötelez! Ez a központi gondolata Sziebig Timea kötetének, melyet a gyógyítás különböző területeinek tíz kiemelkedő egyéniségével folytatott beszélgetéseiből állított össze. Új kiadás, fűzve, 248 oldal, 2200 Ft

Popper Péter

Ne menj a romok közé!

A megszakadt kapcsolatok tragikuma

Az ember sokszor végtelen hosszú láncot vonszol maga után: a múlt emlékeit. Ez a könyv visszahívás a valóságba.

Fűzve, 192 oldal, 1480 Ft

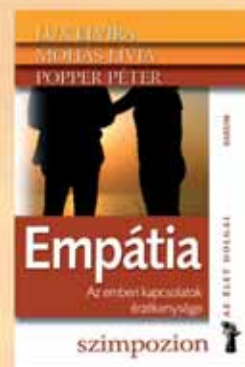
Szimpozium – Az élet dolgai sorozat

Empátia

Az emberi kapcsolatok érzékenysége

A kötet írásai azzal foglalkoznak, hogyan lehet az emberi kapcsolatokat harmonikussá, de legalábbis békésebbé tenni: a férfi és a nő viszonyát, a különböző értékek, hitek, erkölcsök szerint élőket, az egy időben létező nemzedékek és kultúrák kapcsolatát.

Fűzve, 180 oldal, 1150 Ft

Vekerdy Tamás

Felnőttek és gyerekek

Mit akarunk egymástól?

A neves gyermekpszichológus gyűjteményes kötete új kiadásban jelenik meg. Kötve, védőborítóval, 470 oldal, 3500 Ft

A sorozat előző kötetei

Popper Péter – Ranschburg Jenő – Baktay Miklós – Baktay Zelka:

Szegény nők, szegény férfiak

Popper Péter – Ranschburg Jenő – Vekerdy Tamás – Herskovits Mária:

Jövünk titka: a gyerek

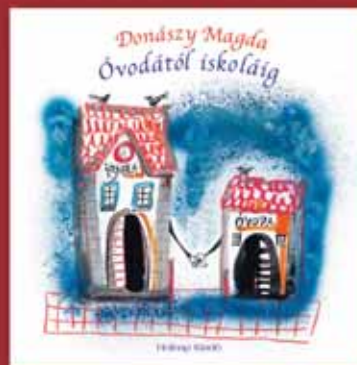
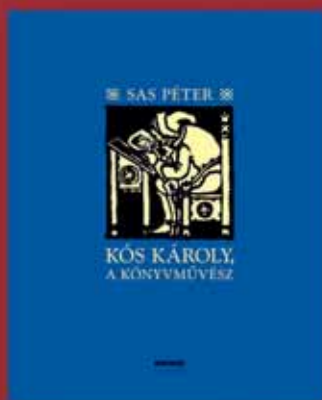
Alpár Zsuzsa – Lux Elvira – Pál Mária – Popper Péter: **Legfeljebb elvállunk**

Popper Péter – Ranschburg Jenő – Vekerdy Tamás: **Az erőszak sodrásában**

Saxum Kiadó • Tel/fax: 237-0659 • www.saxumkiado.hu

HOLNAP KIADÓ

20 ÉVE AZ OLVASÁS SZOLGÁLATÁBAN

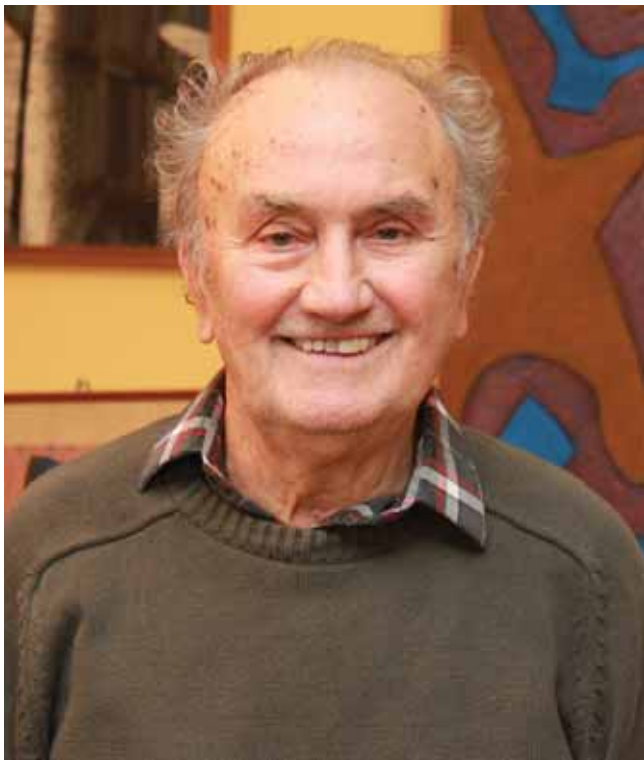
HOLIKON KÖNYVESBOLT
1111 Budapest, Zenta u. 5.
Tel.: 0621-3800-350

OLVASÓK BOLTJA
Millenium Center, 1052 Budapest,
Pesti Barnabás u. 4. Tel.: 266 00 18

TAN-TÁRS KÖNYVESBOLT
1072 Budapest, Nyár u. 14.
Tel./Fax: 322 98 46

BUDAI TAN-TÁRS
1012 Budapest, Attila út 133.
Telefon: 225 81 51

Karácsonyig könyveink 50% kedvezménnyel vásárolhatók meg!

Üzenet a palackban

A költő **Tornaí József** újabb esszékötettel jelentkezett a Gondolat Könyvkiadónál *A szabadgondolkodó* címmel. Azokat a többnyire filozofikus eszmefuttatásokkal teli írásait teszi közzé, amelyek a három éve kibocsátott, *Léda megerőszakolása* című, inkább irodalmi témájú esszéfüzér óta születtek, s folyóiratokban, elsősorban a *Hitelben*, valamint a *Kortársban*, a *Forrásban*, a *Tiszatájban* láttak napvilágot. A nyolcvankét éves szerzőt kérdeztem:

– **Két én rejlik-e abban az alkotóban, aki költő is, meg esszéista is?**

– Azt nem hiszem, de megfigyeltem, hogy kettős természetem van: amit költőként vagy emberként teszek, azt meg is akarom érteni, elméletileg megközelíteni. Megjegyzem, őrzök olyan élményt, hogy hajdanán, egy kiszáradt tanyán élve úgy éreztem; nem vagyok ott. Szépen lassan, amikor megbarátkoztam a velem akkor egykorú legényekkel meg leányokkal, végül megszűnt ez a kettősség. De a

teoretikus, elméleti érdeklődés manapság is éppúgy élénken él bennem, mint az amatőr filozófus kíváncsisága, holott az alapvető természetem az, hogy verset írok.

– **Amatőr? Azzal a felkészültséggel, amelyet a kötet sorai bizonyítanak?**

– Azt hiszem, igen, mivelhogy többre becsülöm a természettudományt meg a filozófiát annál, amennyit én értek hozzá. Persze mindkét területen igyekeztem mindent elolvasni. Már nagyon fiatalon is érdekelték ezek a kérdések, fizikus jó ismerőseim is voltak, s akadt egy nálam valamivel idősebb gyerekkori barátom, aki a szanszkrit filozófiában mélyült el, az indiai világlátásról, kultúráról szóló könyveket kaptam tőle. Így hamarosan rálátásom nyílt egy másik világra és egy másfajta gondolkodásmódra is. Ez aztán az európai filozófusok műveivel való találkozásokkal, no meg a világirodalmi alkotások olvasásával együtt elég hamar kitágította előttem a világot.

– **Megmutatkozik bizonyos szintű valláskritika az esszéiben; eredeztethető ez a szanszkritban való megmártózással?**

– Olyan ez, mint amikor az ember csak egy könyvet ismer. Találkoztam egyszer valakivel, aki csak Mikszáthot olvasott egész életében, de azt sokkal jobban ismerte, mint én, az irodalmár, viszont Móriczról vagy Krúdyról nem is hallott.

– Harminc-negyven-ötven évvel ezelőtt nem ugyanez volt az álláspontom. Azóta sokkal jobban látszik, hogy az emberek nem érnek felnőtté, akár hatvanéves korukra sem. Ez a meggyőződés erősödött meg bennem, miközben sokakkal

„Számomra botrányos, hogy egy ilyen magasrendű aggyal, a többi emlőshöz képest fantasztikus logikával megáldott, sok ezer éves kultúrával rendelkező lény, mint az ember, nem tud megszabadulni az agresszivitástól.”

Ugyanígy, ha a kereszténység-nél régebbi vallással közelebbről megismerkedik az ember, egészen másként látja a kereszténységet is. Olyan, mint ha repülőről nézek szét egy táj fölött, s nem egyszerűen csak egy háztetőről.

– **Mintha túl komoran látná a helyzetet, s talán a kelleténél szigorúbb a társadalommal. Azt állítja, hogy az emberek kilencvenöt százaléka szellemileg felnőttkorára is négyéves szinten marad.**

beszélgettem meg vitatkoztam, és egy csomó mindent elolvastam. A 20. század nagy íróiból kiindulva már középis-kolás koromban volt egy olyan képzetem, hogy az emberek teljesen egyenlők, főleg morá-lisan. Abban tévedtem, hogy szellemi értelemben is egyenlőnek gondoltam őket. Kiderült azonban, hogy az a fajta kíváncsiság és érdeklődés, amely engem több tudomány-ág felé vonzott, nagyon kevés emberben van meg, még sok

íróbarátomból is hiányzik. Az irodalomban élnek, kizárólag irodalomtörténettel foglalkoznak, s abban a pillanatban, hogy a természettudomány vagy a vallástörténet, a filozófia felé kellene mozdulniuk, kimondják: ehhez nem értek. Én nem ilyen vagyok, mert engem mindez nagyon érdekelt, és meg is tettem az ismeretszerzésben fontos lépéseket. Nos, így alakult ki bennem az a vélemény, hogy az emberiség kilencvenöt százaléka élete végéig nagy gyermek marad.

– Mi a következménye ennek a meglátásának?

– Már évtizedekkel ezelőtt írtam verseket arról, hogy én legalább annyira vagyok modern ember, mint őseMBER. Tudunk rakétát készíteni, de a barlangi istenek még min-

dig a kezükben tartanak bennünket. Én akkor még nem voltam tisztában azzal, hogy emögött milyen komoly jelentés húzódik meg. Etnográfiai ismeretekre, sok mindennek az újraértelmezésére volt szükségem ahhoz, hogy világossá váljon számomra: az emberiség megragadt az animizmus állapotában. A mostani könyvemnek ez a legfontosabb mondanivalója. A törzsi állapotban élő, teljesen tudatlan ember egy volt a zsákmányra leső vadállatok között, ő is hol zsákmány volt, hol vadász, s nem tudott más magyarázatot adni arra, hogy villámlik vagy földrengés van,

vagy az óriási oroszlán elragadta a törzs valamelyik tagját, mint hogy abban az oroszlánban, a földrengésben, a villámlásban egy, nekem jót vagy rosszat akaró személy lakozik. Ez az animizmus lényege; mindent emberiesítünk. Magunkról tudtuk, azért megyünk oda, hogy vadászunk az őzre vagy az elefántra vagy egy másik ember társunkra... Borzasztó, hogy mi mindannyian, maga is, meg én is egy olyan hímnek az utódai vagyunk, aki megölte a másikat valamikor félmillió évvel ezelőtt, különben nem volnánk itt. Számomra botrányos, hogy egy ilyen magasrendű aggyal, a többi emlőshöz képest fantasztikus logikával megáldott, sok ezer éves kultúrával rendelkező lény, mint az ember, nem tud megszabadulni az agresszivitástól. Amíg az egyik ember megöli a másikat, nem fogadom el, hogy civilizált világ van.

– Hogy érzi, inkább elkeserednek majd azok, akik elolvassák a kötetet, vagy abban bízik, hogy elkezdnek töprengeni a gondolatmeneten, s ennek lassacskán érvényesül a kedvező hatása?

– Az ehhez hasonló előző esszékötetemeit egyáltalán nem vásárolták. Talán ha nagy név volnék, külföldi vagy magyar, akkor talán el lehetne adni. De én nem tartozom ezek közé.

– Akkor abban bízik, egyszer valamikor eljutunk oda, hogy ezeket a gondolatfuttatásokat is olvasni fogják valakik?

– Ez nem az én dolgom. Ugyanígy vagyok a verseimmel is. Maga a létrehozás lényeges számomra. Ehhez megvan bennem az energia, most, nyolcvankét éves fejjel már mondhatom, a megfelelő felkészültség is, tehát leteszem az asztalra ezt a könyvet, mint ahogy valamikor bedobták a palackba zárt üzenetet a vízbe. Senki nem tudja, hogy kinek a kezébe jut a palack.

(mátraházi)

Arab-svéd emigránsregény

A regénybeli Jonas Khemiri egyregényes fiatal svéd író tunéziai bevándorló apával, svéd anyával. Egy napon különös svéd-séggel írt levelet kap Tunéziából atyja állítólagos barátjától, Kadirtól, amiben az ismeretlen jóakaró azzal az ötlettel áll elő, hogy közösen írják meg a világhírhez vezető utat Svédországban kereső és meglelő apa élettörténetét. A két perspektívából megírt regény Kadir szerint hatalmas siker és méltó emlék, sőt elégtétel lenne a hányatott sorsú Abbasz Khemiri számára. Jonas előbb vonakodik, majd engedve a szelíden erőszakos barát unszolásának hozzálát, hogy saját emlékeit Kadiréhoz illesztve felidézze apjának alakját, ezzel újraélje és -értékelje korántsem harmonikus apa-fiú kapcsolatukat.

A valóságos Jonas Khemiri népszerű, fiatal svéd író tunéziai bevándorló apával, svéd anyával. Montecore című regénye a főhős névazonossága ellenére nem annyira önéletírás, mint amennyire szarkasztikus társadalomrajz egy Svédországban élő, de igazi, átlagos svédé sosem váló kívülálló szemszögéből. Könyve éppoly kíméletlen kritikával ábrázolja a „hosszúkás, északi országban” élő arab közösséget, mint az őket egy magasabb kultúra nevében negligálni vágyó svéd közeget. A Montecore hamisítatlan emigránsregény, melynek legfőbb erénye, hogy úgy tud a kirekesztettség érzéséről beszélni, hogy mindehhez megtalálja a megfelelő irodalmi formát. A két elbeszélős történet Kadir visszaemlékezéseiből, Abbasz barátjának írott leveleiből (melyeket arabból Kadir fordít svédre) valamint Jonas egyes szám második személyben felidézett gyermekkori emlékeiből szövődik. A szólamok sokasága csak az el-

ső néhány oldalon okoz fejtörést az olvasónak, hamarosan – köszönhetően a tipográfiának – jól elkülöníthető lesz a három hang, melyhez később további „hiteles források” felbukkanásával még újabbak kapcsolódnak. Az izgalmas narrációs keret hasonlóan lebilincselő nyelv tölti ki, mely Papolczy Péter kiváló fordításának köszönhetően a svéd mentalitás és nyelv kapcsolatát taglaló fejezet legalább annyira a magyar nyelvről és lélekről is szól, mint Karinthy Micimackó-fordítása.

Pompor Zoltán

KÖNYVRŐL

Jonas Hassen Khemiri
MONTECORE
Egy párját ritkító tigris
Fordította
Papolczy Péter
Gondolat Kiadó
350 oldal, 3800 Ft

A GONDOLAT KIADÓ karácsonyi újdonságaiból

SZOROKIN, VLAGYIMIR
23 000
FORDÍTOTTA HOLKA LÁSZLÓ

Gondolat Világirodalmi Sorozat

Az immár kultuszkönyvvé vált „Jég-trilógia” utolsó kötetének magyar fordítása lát most napvilágot. Az egyetlen számból álló cím a Fény Testvériségének teljes létszámát jelöli. Tagjai a Szorokin trilógiájának első részében bemutatott ösvényen, azaz *Bro útján* haladnak – úgy, ahogyan a második részben, *A Jég* című regényben is tették, hogy megfeleljék egymást szerte a világon. Amikor egybegyűlt a 23 000 kiválasztott, visszavonul mind, hogy kiküszöböljék a teremtés egyetlen, legnagyobb hibáját...

280 oldal, A/5, kartonált
Ár: 3200 Ft

KHEMIRI, JONAS HASSEN
Montecore
Egy különös tigris
FORDÍTOTTA PAPOLCZY PÉTER

Gondolat Világirodalmi Sorozat

Az első regényével nemrég debütált fiatal író, Jonas egy nap különös e-mailt kap egy bizonyos Kadirtól, apja gyerekkori barátjától Tunéziából. „Kadir gombolja a klaviatúrát”, hangzik a meghökkenő kezdet. Kadir ezután elküldi a maga egészen egyéni, a franciát, svédet és arabot vegyítő, képzavarokkal és bombasztikus metaforákkal tűzdelt nyelvezetén írt visszaemlékezéseit közös napjaikról. A marokkói apa és svéd anya gyermekeként 1978-ban született Jonas Hassen Khemiri a mai svéd irodalom fiatal sztárja, aki mára már drámaíróként is világhírré tett szert. Második regénye, a *Montecore* számos tekintélyes irodalmi díjat nyert, és több nyelvre lefordították.

352 oldal, A/5, kartonált
Ár: 2800 Ft

JERNYEI KISS JÁNOS
Barokk mennysország
Vallásos képzelet és festett valóság
Maulbertsch freskói a váci székesegyházban

A kismonográfia a 1772-ben felszentelt váci székesegyház Maulbertsch által készített freskógyűjtését állítja a középpontba. A szerző történelmi, művészettörténeti és teológiai kontextusba ágyazva elemzi a műalkotást, feltárva azokat a befogadói, esztétikai és teológiai szempontokat, amelyek a művészi kompozíció hátterében állhattak.

192 oldal, színes
Ár: 4000 Ft

Gondolat Kiadó
1088 Szentkirályi u. 16.
Tel.: 486-1527
www.gondolatkialdo.hu

GONDOLAT KÖNYVESHÁZ

Nagy kedvezménnyel vásárolhat az irodalom, a társadalomtudományok, szak- és ismeretterjesztő kiadványok köréből és a felsőoktatásban használatos tankönyvekből.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig
10-től 18 óráig,
szombaton 10-14 óráig

Cím: 1053 Budapest, Károlyi M. u. 16.
(Petőfi Irodalmi Múzeum bejáratánál)
Telefon: 266-4999

A BUDAPESTI TELEKI TÉKA AJÁNLATA

GRAMOPHONELEMEZEK

Anno sorozat
Tandem Grafikai Stúdió 2009.
1450 Ft

„Igyekszünk Simon Géza Gábor és Bajnai Klára fekete lemezeinek »aranyos címkei«-vel legalább egy kis port letörölni a régi cégekről és hallatni valamit a sercegő felvételek – itt »hallhatatlan« – szereplőiről.”

Rébay Magdolna A LEÁNY-KÖZÉPISKOLÁK MAGYARORSZÁGON ÉS A NÉMET NYELVŰ ORSZÁGOKBAN

Oktatás társadalom 4.
Új Mandátum 2009. 2690 Ft

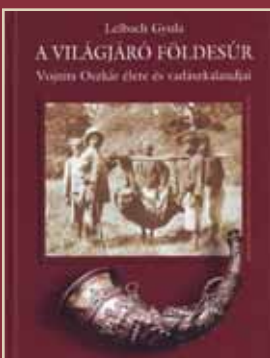
A nőnevelés történetében az érettségit adó, s felsőoktatási tanulmányokra jogosító leány-középiszkola megszületése új korszakot nyitott. A magasabb művelődés lehetőségét jelentette immár iskolarendszerű oktatás keretében, ami ezáltal egyre szélesebb társadalmi rétegek számára vált elérhetővé.

Lelbach Gyula A VILÁGJÁRÓ FÖLDESÚR Vojnits Oszkár élete és vadászkalandjai

Akaprint Kiadó, 2009.
192 oldal, 3600 Ft

Lelbach Gyula könyve a száz éve élt, már-már elfelejtett világjáró hazánkfia izgalmas utazásainak és lebilincselő vadászkalandjainak eseményeit idézi fel a mai olvasó számára.

KARÁCSONYI KÖNYVAJÁNLÓ

„Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
ott mindig történnék csodák
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
igenné fonódnak össze szavaink
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
egymás szívei fölött öröködnék
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
őszinte érintésekből él a szenvedély
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
együtt változunk jóvá
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
mindig találunk megbicsátanivalót
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
derüsen viseljük egymás rossz napjait
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
az évek ösvényén kézen fogva kísérjük egymást
Ahol a legerősebb Szeretet jelen van,
áldásul vagyunk a földnek”

Ez az áldáskönyv az áldottakhoz szól, és egyben az áldás továbbadására hív. Arra az útra indít, amelyen közösen fedezhetjük föl a létezés gazdagságát, az érintések üzenetét és a határtalan Szeretet erejét.

Varga Gyöngyi: Áldáskönyv
195 oldal • 1790 Ft

Asztali beszélgetések 3. –
Közös örökségünk
180 oldal • 1750 Ft

Az Asztali beszélgetések harmadik kötete 65 évvel a holokauszt után jelenik meg. Az itt olvasható beszélgetések valamiként a vigasztalásra és a múlttal kapcsolatos közös felelősségre, ezen belül is a zsidóság és a kereszténység viszonyára irányulnak. A kötetben beszélget: Pálinkás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Szabó Lajos teológusprofesszor, Schweitzer József főrabbi, Kertész Imre író, Jutta Hausmann teológusprofesszor, Fehér László festőművész, Spiró György író, Csepregi András teológiai tanár, Solt Pál, a Legfelsőbb Biróság volt elnöke és Gáncs Péter püspök.

A beszélgetések visszatérő témája a közös felelősség. Az egyháznak újra és újra át kell gondolnia a zsidósághoz fűződő viszonyát. Szükség van teológiai reflexióra és társadalmi, történeti összefüggések komolyan vételére.

KEDVEZMÉNYES KÍNÁLATUNKAT TEKINTSE MEG HONLAPUNKON

Evangélikus könyvesbolt (1) 411 0385
1085 Budapest, Üllői út 24.
Telefon: (1) 317 5478, 486 1228, (20) 824 5518
Fax: (1) 486 1229
E-mail: kiado@lutheran.hu
www.lutherkiado.hu

Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója

A kötetek megvásárolhatók: Budapesti Teleki Téka
1088 Budapest, Bródy S. u. 46. Tel: 787-5661;
Fax: 266-0857; E-mail: otkonyv@chello.hu; www.telekiteka.com

Nemzeti könyvtárunk rejtett kincsei

Hogyan jött létre az **Országos Széchényi Könyvtár**? Összesen hány könyvet adományozott a gróf a kezdet kezdetén? A későbbiekben kik követték Széchényi példáját? Milyen gyűjteményekkel gyarapodott még a könyvtár? Ezekre a kérdésekre kaphatunk választ, ha áttanulmányozzuk a nemrégiben megjelent albumot.

A könyvtár mindig valami nagyon személyes dolog. Magán viseli tulajdonosa kézjegyét. Bármilyen lakásba belépve mindig szemügyre veszem a könyvtárat, melynek már az elrendezése, szisztémája nagyon sokat mond a házigazdáról. Hát még maguk a könyvek! A könyvek először véletlenszerűen kerülnek az emberhez, öröklő őket, vagy találja, vagy a tanulmányai során kell beszereznie – de ezek a darabok még nem az ő ízlését tükrözik. A későbbiek során aztán ahogy alakul, formálódik az ember, tudatosan kezd vásárolni, kérni, gyűjteni – hogy aztán (jó esetben) élete végéig folytassa.

A Széchényi Könyvtár kiadványát lapozgatva egészen különböző emberek egészen eltérő könyvtárait ismerhetjük meg. A közös bennük az, hogy ilyen vagy olyan módon, de tulajdonosuk halála után nemzeti könyvtárunk állományát gyarapították.

A virtuális sétát természetesen a nemzeti könyvtár origójánál kezdhetjük: Széchényi Ferenc könyvtáránál. Az alapítás 1802-ben történt, ezután pedig a névadó példája ösztönzőleg hatott kortársaira, így hamarosan mások is felajánlották könyvadományait. A gyűjtőkör a mai napig változatlan: magyar és magyar vonatkozású munkákat gyűjtenek. Az alapító által átadott könyvek mennyisége mind ez ideig sajnálatos módon helytelenül rögzült a köztudatban, most történt meg először, hogy tételesen számba vették az átadott nyomtatványokat, melyek száma az alapításkor tízezer körüli volt; ebből körülbelül hétezer a könyv. Széchényi az alapítást követően is szorgalmasan folytatta a gyűjtést, így az általa adományozott nyomtatványok száma eléri a tizenötezeret.

A könyvtáralapító nyomtatványainak bemutatása után egymástól igen távol álló könyvgyűjteményekkel ismerkedhetünk meg: a keszthelyi Festetics-gyűjtemény térképeivel, Kossuth Lajos turini könyvtárával, illetve térképeivel, idősebb Szinyei József hírlapgyűjteményeivel, a Széchényi könyvtár különleges kü-

löngyűjteményével, a proletárdiktatúra-gyűjteménnyel, Gulyás Pál és Dohnányi Jenő hagyatékával – hogy csak a fontosabbakat említsük.

Szó esik még a Babits-hagyatékáról is – a tanulmány kezdőlapján a költő portréját is láthatjuk, Buksi kutyájával, mely a képaláírás szerint a kedvenc kutyája volt. (Érdekes, emlékeim szerint Ádáz kutyáról tanultam ugyanezt az egyetemen.) Török Sophie meg a macskákat kedvelte, ahogy a későbbiekből kiderül. Nemeskéri Erika jóvóltából részletesen feltárul előttünk a Babits-hagyaték sorsa, bár a történeteket olvasva kissé megkeseredik a szánk íze.

1952-ben Keresztury Dezső a Széchényi könyvtár kéziratárában dolgozott, amikor tudomására jutott, hogy Babits-kéziratok keringenek Budapesten. Tisztában volt vele, hogy bár Török Sophie jóideje próbálja a hagyatékot rendezgetni, egészsége megrendült, és nem képes megbirkózni a feladattal. És talán a gyűjtői módszere sem volt egészen szakszerű: mindent gyűjtött, ami a költővel kapcsolatban állt, a fontos iratokat, a leveleket, kéziratokat, a számlákat, de még az orvosságos üvegeket, a színházjegyeket, a játékszereket is. Babits halála után Török Sophie a költő könyvtárát néhány bútorttal és emléktárggyal együtt a Baumgarten Alapítvány könyvtárában helyezte el. Sajnos ezt az épületet később bombatalálat érte, így Babits könyvtára elpusztult, ahogyan Kosztolányié és Tóth Árpádé is.

Viszont a kéziratokat és a levelezést az özvegy költőné magánál tartotta, de ez a háború előrehaladtával egyre nagyobb nyugtalanságot keltett benne, míg végül sikerült őket biztonságba helyezni a Magyar Tudományos Akadémia pincéjében; ahol át is vészték a háborút. A háború után Török Sophie újra magához vette a hagyatékot, de ekkorra már idegállapota nem tette lehetővé, hogy érdemben foglalkozni tudjon vele. Ráadásul együtt élt nevelt lányával, Ildikóval, aki titokban elkezdte a kéziratokat nem túl nagy összegekért kiárusítani, sőt a költő írógépen is túladdott. Amikor mindez Keresztury fülébe jutott, ellátogatott lakásukba, ahol elrémült a látványtól: a régi biedermeier garnitúrán tanyáztak Ilonka kedvenc sziámi macskáik, alóluk kellett kihúznia három fontos vers erősen macskapiszkos kéziratát. Egy másik kéziratkupacon a cicák a körmüket élesítették.

Amikor Keresztury szembesült mindezzel, azonnali cselekvésre szánt a el magát: felajánlotta Ilonkának, hogy elintézi, a Széchényi könyvtár vásárolja meg a hagyatékot és akkor az özvegy megcsinálathatja a költő síremlékét. Az üzlet megkötetett, Keresztury már másnap el is szállította a hagyatékot. Egy későbbi alkalommal a fénykép- és lemezgyűjteményt is sikerült megmentenie.

(Zárójelben még annyit, hogy az imént említett Babits Ildikó Babitsné testvéreinek volt házasságon kívül született gyermeke, akit, saját gyerekük nem lévén, Babitsék magukhoz vettek. És ő volt az, aki az ötvenes években lakócsoban élt Párizsban a macskáival, és amikor az egyik magyar irodalomtörténész felkereste, hogy meséljen neki Babitsról, ő azt válaszolta, ilyen nevű embert soha nem ismert.)

Visszakanyarodva a könyvhöz: haszonnal forgathatják mindazok, akiket érdekel nemzeti könyvtárunk fejlődéstörténete, kincseinek részletes bemutatása. Csak azt sajnálhatja az olvasó, hogy nem kerülhetett bele még több adományozó és adomány az impozáns kötetbe.

Jolsvai Júlia

KÖNYVRŐL
GYŰJTŐK ÉS GYŰJTEMÉNYEK
A Nemzeti Könyvtár gyűjteményes kincsei és történetük

Kossuth Kiadó –
 Országos Széchényi
 Könyvtár, 7500 Ft, 232 oldal

Az Írástudó Háziember

Beszélgetés Cserna- Szabó Andrással

Cserna-Szabó András írói hírnevét ez idáig frappáns-humoros, sajátos hangvételű novelláinak köszönhette, ám közel-múltban megjelent, **Mérgezett hajtúk** c. esszékötetében ismét új oldaláról mutatkozik be. A szerző a kötet negyvenkét fejezetében szabadon kalandozik a magyar-és a világirodalom történetében, Csehovtól kezdve Hamvas Béláig.

– A kötet egy rendhagyó és regényes irodalomtörténet, melyben sajátos párbeszédbe elegyedik a magyar, illetve a világirodalomban nagy elődjével, Dosztojevszkijtől, Hrabaltól és Hemingwaytől kezdve Hamvas Béláig, Hajnóczyig és Krúdyig. Miért éppen ők; lehet azt mondani, hogy a kiválasztott írók más-más szempontból, de lelki rokonai Cserna-Szabó Andrásnak?

– Többnyire olyan szerzőkről van szó, akik közel állnak hozzám. De azért sok olyan író kimaradt, akit nagyon szeretek. Mondjuk Tar Sándor vagy Bret Easton Ellis, Rejtő Jenő vagy éppen Vonnegut. De mondjuk egy szó sincs a detektívirodalomról, ami pedig tényleg nagy favorit nálam, főként a hard-boiled vonal: Chandler és Macdonald, vagy újak közül Lawrence Block, William Hjortsberg vagy Jo Nesbo.

– A megidézett írók között több olyan szerzővel találkozunk, akik (méltatlanul) kiszorultak az irodalmi köztudatból. Mennyire volt tudatos cél,

hogy ezekre az életművekre fölhívja az olvasók figyelmét?

– Nem az olvasók figyelméért írtam ezeket az esszéket, hanem hogy a saját viszonyomat rendezzem ezekkel az írókkal. Rádiókritikának íródtak eredetileg, de hamar kiderült, hogy rádiókritikát nem tudok írni. Talánom kellett tehát egy műfajt, amibe beleférek. Ez lett aztán a rövid esszé. És mint minden esszé, ezek is mérhetetlenül szubjektív írások. Nem hiszem, hogy az én feladatomban lenne elfeledett szerzőket visszatüskölni a kánonba. Mindössze annyiról van szó, hogy nem a hivatalos kánon szerint olvasok.

– A esszéi mintha bizonyítékaik lennének annak is, hogy számos ún. klasszikus szöveg máig ható, élő része a kánonnak.

– Félelmetes, hogy az úgy-mond „klasszikussá merevedett” írók mennyire nem merevedtek meg. Tolsztoj Anna Kareninája vagy Rabelais Pantagruelje döbbenetesen élő. Vagy Csehov novellái. Vagy éppen Mikszáth... De nem ezt

akartam bebizonyítani. Ezt minden rendes olvasó nagyon jól tudja. Én csak úgy gondoltam, hogy az irodalomról való beszéd maga is irodalom, nagyjából ezt nevezem esszének. Mintha az utóbbi időben az irodalomelmélet és az irodalomkritika eltöltötte volna az írókat az irodalomról való írásról, ezzel is védve saját területét. Majd ők megmondják, mi a helyzet, az író írjon csak novellát, regényt, drámát meg verset, és ne ártsa bele magát az értelmezésbe, mert abból

semmi jó nem származik! Pedig mit érne a magyar irodalom Szerb Antal, Babits, Halász Gábor, Németh László, Balassa Péter vagy Földényi E. esszéi nélkül?

– Az esszék ugyanakkor azáltal válnak még izgalmasabbá, hogy a megidézett szerző mellett a diskurzusba bekapcsolódnak más írók/irodalmárok is, és maguk is reflektálnak az idézett szerző művére, így az intertextualitás többretegű szöveve jön létre.

– Hát, azt hiszem, az „intertextualitás többretegű szövevebe” már igazán nem kontárkodnék bele, ez tényleg legyen az elméleti kollégák csontja. De tény, hogy ahány olvasó, annyi könyv. Szerb Antalban is az a leggyönyörűbb, hogy vállalja a saját véleményét, nem tankönyvet akar írni, hanem a személyes viszonyát meghatározni az íróval (paradox módon éppen ezért alkalmas tankönyvnek, ahogy ez hosszú évek alatt bebizonyosodott). Többnyire zseniális, ahogy néhány határozott ecsetvonással lefesti a szerzőt és művét

(mondjuk Krúdyt), aztán van, amikor brutálisan mellélő (pl. Joyce, Boccaccio vagy a detektívregény műfaja esetében). De hát ettől szép ez a szubjektív játék, hogy nem kell mindenben egyetértőnk. Leülhetünk egymással, vitatkozhatunk, megbeszélhetjük a dolgokat.

– **Másrészt viszont úgy tűnik, az esszék végső célja nem más, mint hogy a megidézett írókon keresztül maga a szerző ossza meg saját nézeteit, álláspontját az élet és halál megannyi kérdéséről (irodalomról, szerelemről, unalomról, nyárspolgárságról, kulináris élvezetekről vagy akár az írói sértődöttségről).**

– Így van. Nem irodalomtörténetet akartam írni, arra nem is lennék alkalmas. Nem Defoe-t vagy Ambrus Zoltánt elhelyezni a literatúrai tablón. Irodalmi kérdéseket akartam körbejárni. Mondjuk éppen az írói sértettség tárgykörét, ami számomra egy nagyon fontos kérdés. Arra kerestem a választ például, miért nincs egyetlen elégedett szerző sem a világon. Valószínűleg azért, mert ha valaki elégedett, akkor nem ír. Az íráshoz kell némi sértettség, ez kétségtelen. Vagy arra kerestem a választ: vajon tényleg van-e olyan, hogy objektív utókor? Igaza van-e Bulgakovnak abban, hogy kézirat nem ég el? Vagy valószínűleg tele van a múlt

elégett kéziratokkal, életművekkel? És persze a szerelmi szál is nagyon hangsúlyos... Ahány szerző, annyi szerelem. Krúdy, Füst Milán vagy Szép Ernő látszólag nagyon közel áll egymáshoz, mégis, döbbenetes, mennyire másképpen látják a szerelmet. Az esszé nem irodalomtörténet és nem irodalomelmélet (főleg nem tudomány). Azonos a tárgya az irodalommal (művészet): szerelem és halál, bűn és bűnhődés, háború és béke...

– **És ha már az evés-ivásról esett szó (a kötetben pl. a Bródy és Simonffy „lecsóháborújáról”), meséljen egy kicsit a gasztroujságírói munkájáról. Hogyan kapcsolódott össze az irodalom és a gasztronómia?**

– Ez egy régi ügy. Egyfelől háziember vagyok, tehát háztartást viszek, így például főzők is elég rendszeresen. Másrészt folyamatosan dolgozom gasztronómiai lapoknak, voltam főmunkatársa a Magyar Konyhának, és sok éve írok étteremkritikákat is (főként a Gustónak). A szakácskönyv nekem napi olvasmány, a kulinária napi meló, és élvezeti forrás. Tehát mindenbe beépül, amit csinállok. Nem szakács vagyok, hanem gasztrózófiával (is) foglalkozó író, szinte nincs olyan munkám, ahol a gasztronómia nem üti fel a fejét. Ebben a kötetben is van egy Ínyesmesterről szóló esszé. Ő az egyik nagy példaképem, az Írástudó Háziember. De ez az esszé is csak félig szól Ínyesmesterről, a másik fele azt járja körül, milyen kényes jószág is az igazi szakácskönyv: egyensúlyozás praktikum és esztétikum között. Az igazi szakácskönyvnek egyszerre kell gyakorlati segédanyagnak és irodalmi alkotásnak, olvasmánynak lennie, és ezt Ínyesmester tökéletesen megalkotta.

– **Könyvtervek?**

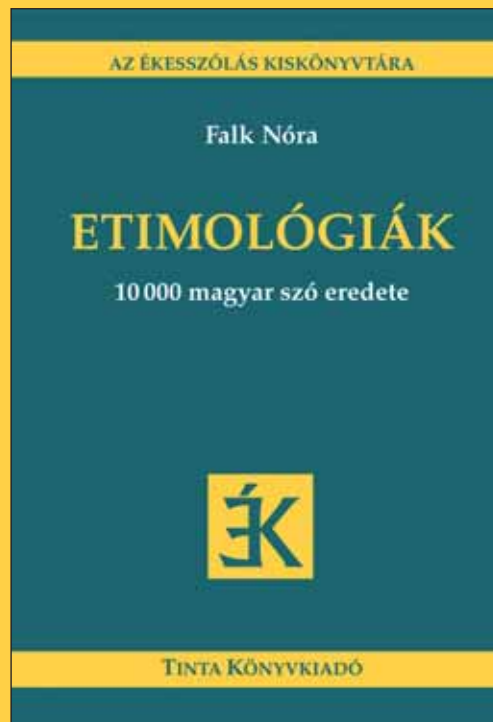
– Ahogy Bill kapitány énekl: „Nyomjuk a bluest, és majd lesz valahogy”.

Maczkay Zsasklin

KÖNYVRŐL

Cserna-Szabó András
MÉRGEZETT HAJTÚK
Magvető Kiadó
224 oldal, 2490 Ft

ETIMOLÓGIÁK
10 000 magyar szó eredete

284 oldal, A/5, kartonált, 1490 Ft

Az érdeklődő nagyközönség számára készített szótár mintegy 10 000 szó és további 3800 származékszó eredetének rövid, szakszerű leírását tartalmazza.

Kapható a könyvesboltokban és kedvezményesen megrendelhető:

TINTA KÖNYVKIADÓ

1116 Budapest, Kondorosi út 17.

Telefon: 06 1 371-0501; Fax: 06 1 371-0502

www.tintakiado.hu

ÚJDONSÁGOK A KORNÉTÁS KIADÓTÓL

Benedek Bernadett
Nekem elég a csoda

Fogy. ár: 2490 Ft
296 oldal

Morvay Kendra
Sorsjelek

Fogy. ár: 1690 Ft
164 oldal

Nagy Árpád
77 túra a Szlovák Paradicsomban

Fogy. ár: 3000 Ft
160 oldal

Tasi István
Az intelligens válasz

Fogy. ár: 2490 Ft
200 oldal

Hornyánszky Balázs – Tasi István
A természet IQ-ja

Fogy. ár: 3498 Ft
160 oldal

A természet IQ-ja című könyvet az Amerikai Egyesült Államokban a tudományos ismeretterjesztő kategóriában „Az év legjobb könyve 2009” díjjal tüntették ki.

A könyvek megvásárolhatók

minden nagyobb könyvesboltban, illetve megrendelhetők:

Stúdió könyvesbolt – 1138 Budapest, Népfürdő u. 15/D

Tel/Fax: 359-1964, 359-6461. e-mail: megrendeles@studiokonyvesbolt.hu

**Az Alexandra Könyvtárházak sikerlistája
2009. november 13 – november 26.**

Szépirodalom

1. Leslie L. Lawrence: *A fekete özvegy I-II.* Studium Plussz Kiadó
2. Robin Cook: *Idegen test* Alexandra Kiadó
3. Fejős Éva: *Eper reggelire* Ulpius-ház Könyvkiadó
4. Vámos Miklós: *Tiszta tűz* Európa Könyvkiadó
5. Fiala János: *Pótkulcs* Alexandra Kiadó
6. Vass Virág: *Vulévu* Ulpius-ház Könyvkiadó
7. Martina Cole: *Arcok* Alexandra Kiadó
8. Danielle Steel: *Eljön az a nap* Maecenas Könyvkiadó
9. Rác Zsuzsa: *Nesze Neked Terézanyu!* Ulpius-ház Könyvkiadó
10. Rita Monaldi, Francesco Sorti: *Imprimatur* Nyitott Könyvműhely Kiadó

Ismeretterjesztés

1. Müller Péter: *Gondviselés* Alexandra Kiadó
2. Vujity Tvrtko: *Menekülés a pokolból* Alexandra Kiadó
3. dr. Csernus Imre: *A férfi* Jaffa Kiadó
4. Bunyevác Zsuzsa: *Az Új Világrend tüzparancsolata, avagy a Szent Grál elrablása?* Alexandra Kiadó
5. Moldova György: *Érik a vihar I-II.* Urbis Könyvkiadó
6. dr. Csernus Imre: *A nő* Jaffa Kiadó
7. Rhonda Byrne: *The Secret / A titok* Édesvíz Kiadó
8. Simonyi András: *Csúcsrajratva* Alexandra Kiadó
9. Michael Jackson: *Holdfény – Önéletrajz* Európa Könyvkiadó
10. A. J. Christian: *A nőkkel csak a baj van?* Édesvíz Kiadó

Gyermek, ifjúsági

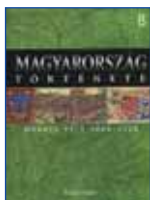
1. Stephenie Meyer: *Eclipse – Napfogyatkozás* Könyvmolyképző Kiadó
2. Stephenie Meyer: *Twilight – Alkonyat* Könyvmolyképző Kiadó
3. Stephenie Meyer: *New Moon – Újhold* Könyvmolyképző Kiadó
4. Bartos Erika: *Százaláb – Versek óvodásoknak* Alexandra Kiadó
5. Geronimo Stilton: *Boldogulj angolul* Alexandra Kiadó
6. Claudia Gray: *Stargazer – Nézz az égre!* Könyvmolyképző Kiadó
7. Alyson Noel: *Blue Moon – Kék Hold* Könyvmolyképző Kiadó
8. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő: Annakönyv – A kezdetek* Alexandra Kiadó
9. Geronimo Stilton: *Az igazi úriegér* Alexandra Kiadó
10. Bartos Erika: *Bogyó és Babóca karácsonya* Pozsonyi Pagony Kft.

David Benedictus: *Micimackó visszatér*

Bookline sikerlista, gyermek ifjúsági, 5.

A nagy klasszikus folytatásának nem „egyéjszakai kalandja” volt a sikerlistákkal, Róbert Gida és barátai újabb kalandjaira sokan kíváncsiak. A kötetről a fordítóval készített interjú a Könyvhét decemberi számában olvasható.

Tringli István: *Magyarország története 8.*

Könyvtárellátó sikerlista, ismeretterjesztő, 2.

Az összefoglaló, nagy terjedelmű kézikönyvek sem mentek ki a divatból, legfeljebb kevesebb szünettel és lassabban, mert rendkívül nagy előzetes kiadói befektetést igényelnek. A Magyarország története sorozat kötetei visszatérően szereplői a sikerlistáknak, olvasói visszajelzéseiként a kiadó elképzeléseinek.

**Bookline sikerlista
2009. november 13 – november 26.**

Szépirodalom

1. Rác Zsuzsa: *Nesze neked Terézanyu!* Ulpius-ház Kiadó
2. Fejős Éva: *Eper reggelire* Ulpius-ház Kiadó
3. Niffenegger, Audrey: *Az időutazó felesége* Athenaeum Kiadó
4. Vámos Miklós: *Tiszta tűz* Európa Könyvkiadó
5. Réz András: *Köldök* Ulpius-ház Kiadó
6. Moldova György: *Érik a vihar I-II.* Urbis Könyvkiadó
7. Coelho, Paulo: *A győztes egyedül van* Athenaeum 2000 Kiadó
8. Young, William P.: *A vískó* Immanuel Alapítvány
9. Vujity Tvrtko: *Menekülés a pokolból* Alexandra Kiadó
10. Thompson, Laura: *Agatha Christie* Háttér Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Müller Péter: *Gondviselés* Alexandra Kiadó
2. Debreczeni József: *Arcmás* Noran Libro Kiadó
3. Csernus Imre dr.: *A férfi* Jaffa Kiadó
4. Csikszentmihályi Mihály: *Az öröm művészete* Nyitott Könyvműhely
5. Szendi Gábor: *Paleolit táplálkozás* Jaffa Kiadó
6. Edwards, Betty: *Az új jobb agyféltekés rajzolás* Bioenergetic Kft.
7. Bangó Margit: *Határtalan lakoma* EMI Zenei Kft.
8. Oliver, Jamie: *Jamie természetesen – 100 recept a kertemből* Park Könyvkiadó
9. Kánya Kata: *Társtaláló* Jaffa Kiadó
10. Csernus Imre dr.: *A nő* Jaffa Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Meyer, Stephenie: *Eclipse – Napfogyatkozás* Könyvmolyképző Kiadó
2. Meyer, Stephenie: *Twilight – Alkonyat* Könyvmolyképző Kiadó
3. Meyer, Stephenie: *New Moon – Újhold* Könyvmolyképző Kiadó
4. Miler, Zdenek – Zacek, Jiri: *A kávakond és az egér karácsonya* Móra Kiadó
5. Benedictus, David: *Micimackó visszatér* Móra Kiadó
6. Meyer, Stephenie: *Eclipse – Napfogyatkozás* (keményborítós) Könyvmolyképző Kiadó
7. Miler, Zdenek: *A vakond és a karácsony* Móra Kiadó
8. D. Tóth Kriszta: *Lolamesék* Sanoma Budapest Kiadó
9. Szutyjev, Vlagyimir: *Vidám mesék* Móra Kiadó
10. Marék Veronika: *Tegnap, ma, holnap* Móra Kiadó

**A Könyvtárellátó Kft. sikerlistája
2009. november 1 – november 26.**

Szépirodalom

1. Roberts, Nora: *Nem teljesen idegen* Harlequin Kiadó
2. Macomber, Debbie: *Próbaidós szerelem* Harlequin Kiadó
3. Krentz, Jayne Ann: *Ha leszáll az éj* Európa Könyvkiadó
4. Steel, Danielle: *Eljön az a nap* Maecenas Kiadó
5. Vámos Miklós: *Tiszta tűz* Európa Könyvkiadó
6. Robotham, Michael: *Zuhanás a semmibe* General Press Kiadó
7. Holt, Victoria: *Az igazság bajnoka* IPC Kiadó
8. Macomber, Debbie: *Boldogság másodkézből* Harlequin Kiadó
9. Benzoni, Juliette: *Aurora I. Hajnal szerelme* Geopen Könyvkiadó
10. Benzoni, Juliette: *Aurora 2. Hajnal fia* Geopen Könyvkiadó

Ismeretterjesztő

1. Döme Zsuzsa: *Ünnepre és emléknapi* Eötvös József Könyvkiadó
2. Tringli István: *Magyarország története 8.* Kossuth Kiadó
3. Pálosfalvi Tamás: *Magyarország története 7.* Kossuth Kiadó
4. *A magyar helyesírás szabályai* Akadémiai Kiadó
5. Rózsáligeti László: *Magyar olimpiai lexikon* Corvina Kiadó
6. Dupcsik Csaba: *A magyarországi cigányság története* Osiris Kiadó
7. Cornwell, Patricia: *Ragadozó* Alexandra Kiadó
8. Fülöp Géza: *Hol keressém? Hogy keressém?* Xantusz Kiadó
9. Utermarck, Birgit: *Papírdíszek karácsonyra* Cser Kiadó
10. Merkl Ottó: *A bogarak világa* Műszaki Könyvkiadó

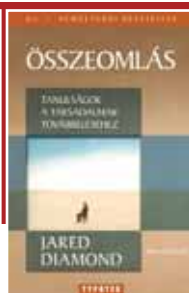
Gyermek, ifjúsági

1. Brezina, Thomas: *Szellemcsók az osztálykiránduláson* Deák és Társa Kiadó
2. Zelk Zoltán: *Varázskréta* Móra Kiadó
3. Devecsery László: *Ünnepelő: szokások, hagyományok* Talentum Kiadó
4. Steffan, Christiane: *Csak királylányoknak!* Cser Kiadó
5. Sommer, Eva: *Csak kalózkodnak!* Cser Kiadó
6. Dobos Edit: *Mesék így is, úgy is* Dinasztia Tankönyvkiadó
7. Francz Magdolna – Ósz Gábor: *Otthonunk, Magyarország* Tessloff és Babilon Kiadó
8. Bartl, Almuth – Bartl, Manfred: *Játékok gyermekszürookra* Deák és Társa Kiadó
9. Richards, Kitty: *Hannah Montana 14. Turnéláz* Egmont Hungary Kft.
10. *A víz tündére és más mesék* Alexandra Kiadó

ÚJRA KAPHATÓAK A DIAMOND-KÖNYVEK!
DIAMOND, Jared: *A HARMADIK CSIMPÁNZ FELEMELKEDÉSE ÉS BUKÁSA* 4800 Ft.
Elkeserítő, hogy az állatok mennyire hasonlítanak az emberre. És viszont. De a velük való nemes vetélkedésben mi, emberek jutottunk el ahhoz a kiváltságához, hogy kipusztíthatjuk egész környezetünket, növényestül, állatostul, emberfajostul. Diamond a rokonság alapos - és élvezetes - végigtekintése során azt látogatja ebben a könyvében, hogy vajon van-e még esély észhez térésünkre. Merthogy nem vagyunk különös anyagból gyúrvu; DNS-ünk csak 1,6 százalékban különbözik a közönséges csimpánz és a törpe csimpánz DNS-étől.

DIAMOND, Jared: **ÖSSZEOMLÁS** 4800 Ft.
Tanulások a társadalmak továbbéléséhez
„Ebben a könyvben néhány régi és mai társadalmat fogok összehasonlítani annak megértéséhez, hogy miért omlottak össze, és hogy összeomlásukhoz mennyire járultak hozzá az ökológiai nehézségek. Értelemszerűen a hanyatlás tényezőire fogok koncentrálni. Közülük, mint kiderül majd, általában fontosnak bizonyult a környezet sérülékenysége, a szomszédokkal fenntartott kapcsolat és a politikai intézményrendszer; igazából mindez, ami a társadalom stabilitására lényeges hatással van.”

A Typotex kiadó összes kiadványa 25%-os kedvezménnyel vásárolható meg a kiadóban (Bp. 1024 Retek u. 33-35. Tel.: 315-0256) és az Olvasók Boltjában (Bp. 1051 Pesti Barnabás u. 4. Tel.: 266-0018)

Stephenie Meyer:
Eclipse – Napfogyatkozás

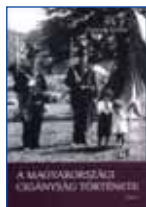
Libri sikerlista, 1.

Előző számunkban is első helyre jelentette a legtöbb kereskedelmi cég Stephenie Meyernek ezt a kötetét; első helyét töretlenül tartva már-már gyanakodhatunk, hogy könyves rekord születésének leszünk tanúi: a Librinél abszolút értelemben is első az eladott könyvek sorában.

Dupcsik Csaba: A magyarországi cigányság története
Könyvtárellátó sikerlista, ismeretterjesztő, 6.

Szellemi értelemben vett értékeség és kereskedelmi siker egybeesését példázza Dupcsik Csaba kötetének hatodik helyezése. Napjainkban rendkívül aktuális témakörrel nagyon komoly kötet született. (Lapunk 22. oldalán olvashatják a Dupcsik Csabával készített interjút.)

Libri sikerlista
2009. november 1 – november 26.

1. Meyer, Stephanie: *Eclipse – Napfogyatkozás*
Könyvmolyképző Kiadó
2. Vass Virág: *Vulévu*
Ulpius-ház Kiadó
3. Leslie L. Lawrence: *A fekete özvegy*
Stúdium Plusz Kiadó
4. Fejős Éva: *Eper reggelire*
Ulpius-ház Kiadó
5. Müller Péter: *Gondviselés*
Alexandra Kiadó
6. Fejős Éva: *Csajok*
Ulpius-ház Kiadó
7. Fejős Éva: *Hotel Bali*
Ulpius-ház Kiadó
8. Meyer, Stephanie: *Twilight – Alkonyat*
Könyvmolyképző Kiadó
9. Fejős Éva: *Bangkok, tranzit*
Ulpius-ház Kiadó
10. Vámos Miklós: *Tiszta tűz*
Európa Kiadó
11. Csernus Imre dr.: *A férfi*
Jaffa Kiadó
12. A. J. Christian: *A nőkkel csak baj van*
Édesvíz Kiadó
13. Meyer, Stephanie: *New Moon – Újhold*
Könyvmolyképző Kiadó
14. Monardi & Sorti: *Imprimatur*
Nyitott Könyvműhely Kiadó
15. Cook, Robin: *Idegen test*
Alexandra Kiadó
16. Debreczeni József: *Aremás*
Noran Libro Kft.
17. Harris, Charlaïne: *Inni és élni hagyni*
Ulpius-ház Kiadó
18. Showalter, Gena: *Éjsötét vágyak*
Ulpius-ház Kiadó
19. Frost, Jeanine: *Féltón a sírhoz*
Ulpius-ház Kiadó
20. Rácz Zsuzsa: *Nesze neked Terézanyu*
Ulpius-ház Kiadó
21. Coelho, Paulo: *A győztes egyedül van*
Athenaeum Kiadó
22. Benedictus, David: *Micimackó visszatér*
Móra Kiadó
23. Christie, Agatha: *Nem zörög a haraszt*
Európa Kiadó
24. Gerritsen, Tess: *A sebész*
Ulpius-ház Kiadó
25. Csernus Imre dr.: *A nő*
Jaffa Kiadó
26. Niffenger, Audrey: *Az időutazó felesége*
Athenaeum Kiadó
27. Gray, Claudia: *Stargazer – Nézz az égre!*
Könyvmolyképző Kiadó
28. Tvrčko, Vujity: *Menekülés a pokolból*
Alexandra Kiadó
29. Noel, Alyson: *Blue Moon – Kék hold*
Könyvmolyképző Kiadó
30. Cole, Kersley: *Vámpírszerelmem*
Ulpius-ház Kiadó

Technikai okok miatt a Libri Kft. tematikus bontás nélküli harmincas sikerlistát bocsátott rendelkezésünkre.

Édes, fanyar, keserű

Tóth Krisztina tud és szeret mesélni. Kedvesen, lágyan, megnyugtató hangon beszél. Egyfajta isteni harmónia felől írja újra a világunkat. Mondatai barátiak. Míg olvasunk, ő a fülünkbe suttogja történeteit a kedves hajléktalanról (*Foghíj*), a fodrászszületben dolgozó körmös Laliról (*Ilyen egyszerű*), arról, hogy milyen munka örangyálnak lenni (*Térkép*), vagy egy bolgár nőről, aki miatt az elbeszélő nem tudott bejutni a saját lakásába (*Esti Kornél szelleme*). Közben mesél, megmutatja, hol, kik közt és hogyan élünk. Beszél magáról, a világról, és közben rámutat, milyen önzők, felszínesek, rosszindulatúak, buták, kegyetlenek, vagy épp milyen esendők és szánnivalók vagyunk. A szerző szövegeit a magyar irodalom kontextusában értelmezi, ezt mutatja a két novellacím, mely egyértelmű utalás a műfaj korábbi klasszikusaira, Kosztolányira és Örkényre.

A kötet egyik csúcspontja a *Szólánc* c. írás, melynek drámaisága egészen lenyűgöző. A szöveg a hatalom és a terror természetéről szól, csak a legfontosabbakra hagyatkozva. A történet egészen hétköznapi, mindennapos: egy rasszista férfi beleköt, és megalazza a vele egy vonaton utazó anyát és fiát. Az író, ahogy a többi szöveget, úgy ezt is édesíti, ám annak még így sem veszik el valódi fanyar, keserű karaktere.

(Részlet Hományi Péternek a kötetéről írt, decemberi számunkban olvasható recenziójából)

Tóth Krisztina: Hazaviszlek, jó?

Líra sikerlista, szépirodalom, 8.

Líra sikerlista
2008. november 1 – november 26.

1. Leslie L. Lawrence: *A fekete özvegy I-II.*
Stúdium Plusz Kiadó
2. Fejős Éva: *Eper reggelire*
Ulpius-ház Kiadó
3. Robin Cook: *Idegen test*
Alexandra Kiadó
4. Audrey Niffenger: *Az időutazó felesége*
Athenaeum Kiadó
5. Paulo Coelho: *A győztes egyedül van*
Athenaeum Kiadó
6. Vámos Miklós: *Tiszta tűz*
Európa Kiadó
7. Nora Roberts: *Píruett*
Harlequin Kiadó
8. Tóth Krisztina: *Hazaviszlek, jó?*
Magvető Kiadó
9. Caludia Gray: *Stargazer – Nézz az égre!*
Könyvmolyképző Kiadó
10. Anna Gavalda: *Végaszág*
Magvető Kiadó

Ismeretterjesztő

1. Müller Péter: *Gondviselés*
Alexandra Kiadó
2. Vujity Tvrčko: *Menekülés a pokolból*
Alexandra Kiadó
3. Csernus Imre dr.: *A férfi*
Jaffa Kiadó
4. *Szakácskönyv naptárral 2010*
Corvina Kiadó
5. Moldova György: *Érik a vihar I-II.*
Urbis Könyvkiadó
6. Rhonda Byrne: *The Secret – A Titok*
Édesvíz Kiadó
7. *Magyar művészet – A művészet története 16.*
Corvina Kiadó
8. Csernus Imre dr.: *A nő*
Jaffa Kiadó
9. Thürmer Gyula: *Az elsikkasztott ország*
Korona Kiadó
10. *Ablak a végtelenre*
Helikon Kiadó

Gyermek, ifjúsági

1. Stephenie Meyer: *Eclipse – Napfogyatkozás*
– fűzött
Könyvmolyképző Kiadó
2. Stephenie Meyer: *Twilight – Alkonyat*
Könyvmolyképző Kiadó
3. Stephenie Meyer: *New Moon – Újhold*
– fűzött
Könyvmolyképző Kiadó
4. *Magyarország – Puzzle könyv*
Manó Könyvek
5. *Karácsony – Színező és foglalkoztató csomag 1.*
Manó Könyvek
6. Bartos Erika: *Anna, Peti és Gergő – Családi fészkek*
Alexandra Kiadó
7. Bartos Erika: *Százlábú – Versek óvodásoknak*
Alexandra Kiadó
8. *Hull a pelyhes fehér hó ...*
Santos Kiadó
9. Iwona Radtinz – Thomas Röhner: *Izgó-mozgó fogaim*
Manó Könyvek
10. Anne-Marie Frisque: *Négy évszak az öreg tölgyön*
Manó Könyvek

KÖNYVSZAKMAI SIKERKÖNYV

Dr. Bódis Béla
KONTROLLING ELEMELK A KÖNYVKIADÁSBAN

Hogyan szervezzünk hatékony kiadói ügyvitelt

Kapható a könyvesboltokban

Lágy erő és kemény rock

Interjú

Simonyi Andrással

Amerikában úgy tartják, hogy ami nem látható a tévében, az nincs is. Szenzációs, hogy éppen a mi nemrégiben hazatért washingtoni nagykövetségünk, **Simonyi András**t ismerhették meg amerikaiak milliói egy showműsorból. A geggyáros **Stephen Colbert** programjában lépett fel kétszer is. Abban a showban beszélgetett és gitározott, amelyben szerepelt már **Hillary Clinton**, **John Kerry** szenátor, **Madeleine Albright** is. Csúcsrajáratva című könyvében Simonyi András számos epizódot mesél szakmájáról, és a washingtoni diplomácia kulisszatitkairól.

– Ebben a tévéműsorban ön az mondta, hogy Budapest a leg-coolabb város Európában. Miért mondta ezt?

– Nagyon készültem erre a tévés szereplésre és ezt az egyet mindenképpen el akartam mondani. Mégpedig azért, mert ez egy egyedülálló lehetőség volt, hogy egy olyan közönségnek, amelyik az úgynevezett coolságot, az izgalmat, az érdekességet, az újat, az inspirálót, a kreatív keresi, annak azt üzenjem, itt van egy város, amit ti még nem ismertek, nézzétek meg! Nekem ez a véleményem egyébként Budapestről.

– Ön szerint a nem hagyományos diplomáciai eszközök között fontos a lágy erő, a softpower, mert ennek segítségével észhez és szívhez könnyebb eljutni. Ehhez képest kemény rockot játszott abban a bizonyos showban.

– Nagyon jó a hasonlat, igen, a hardrock is lehet lágy, és a lágy erő is lehet kőkemény a hatását tekintve. Ki is derül a könyvből, hogy a rockzenének nagyon nagy szerepe volt abban, hogy fellazította a közép-kelet-európai rezsimet. Gondoljon bele, jobban féltek a rockzenétől Kelet-Európában az ideológusok, mint a katonai erőtől. Igazuk is

volt, mert hány millió ember gondolkodását alakította át a rockzene?! Lágy erő vagy van, vagy nincs, de önmagában a hatalom nem tudja létrehozni, mert azt a kultúra, a társadalom hozza létre. Csínján kell vele bánni, vigyázni kell rá! Miért nem működhetett igazán a szovjet lágy erő? Azért, mert kommunista ideológusok találtak fel az agitációs propaganda osztályokon, és ők mondták meg, hogy mit szabad, és mit nem. Ez a lágy erő halála. Amerikában a softpowert az amerikai társadalom, a szabadságjogok, az embereknek a szabadsága hozza létre. A rock and rollt nem Washingtonban találták ki, szabad emberek szabad akaratából szü-

letett, és ennél nagyobb erő nincs a világban. Fordítsuk le a magunk tájkára: nekünk nagyon sok lágy erő áll a rendelkezésünkre, a tudás, a kreativitás, az értelmes emberek, akik átlagon fölüli új, érdekes dolgokat hoztak létre: például Charles Simonyi, Teller Ede, Szilárd Leó, John Lukacs, Tom Lantos, Tony Curtis, Mickey Hargitay, Milton Friedman, és sorolhatnám; mindegyikük a lágy erőt gazdagítja. Mi ebben lehetünk nagyhatalom. Ezt próbáltam sugározni.

– Azt nyilatkozta, hogy Magyarországon olyan környezetet szeretne látni, ahol Simonyi Károly, aki korábban a Microsoft vezető szakembere volt, nem Amerikában, hanem Magyaror-

szágon alkotja meg az Excellt, és a Wordöt. Bár ön nem szeretett jobban kint élni, de mindenkinek ajánlaná, hogy töltsön egy kis időt a világban, hogy megtapasztalja, micsoda hihetetlen lehetőségeink vannak. Mit tanácsolna azoknak a fiataloknak, akik Amerikában szeretnének szerencsét próbálni?

– Jelen pillanatban szomorúan látom, hogy a legtehetségesebb emberek el akarnak menni innen. Ez nem jó, akkor végünk van. Azt tanácsolom, a legtehetségesebbek menjenek ki, de jöjjenek vissza. Legyen ez olyan, mint régen, amikor a céhmeste-

KÖNYVRŐL

Simonyi András
CSÚCSRAJÁRATVA
Alexandra Kiadó
336 oldal, 3699 Ft

rek elküldték a céhlegényeket, és csak akkor adtak nekik céhlevelet, ha külföldön elvégezték a kötelező egy-két év gyakorlatot. Így látom ezt az egészet: kimenni, magunkba szívni mindent, ötvözni a mi képességeinkkel; de hozzuk vissza az eredményt, és itt érvényesítjük! Nincs ebben semmiféle nacionalizmus. Megértem az egyéni törekvéseket, de azért mégiscsak arról szól az életünk, hogy ennek az országnak a boldogulását segítsük. A minap folytattam egy beszélgetést egy dán politikussal, aki azt mondta, hogy száz évvel ezelőtt nemzetállamban gondolkodtunk, ötven évvel ezelőtt az európai közösségben, és most – főleg az új generációknak – globálisan kell gondolkodnunk. Ma már az egész világ a versenytér; s ez nem gyengíti, hanem erősíti a hazához való kötődést. Menjen ki mindenki, szívja magába azt, ami a legjobb, és jöjjön vissza.

– Véleménye szerint nem feltétlenül kell az embernek könyvet írnia, ha nagykövet. Ön mégis írt. Már beleolvassa is nagyon jó, gördülőkeny a stílusa...

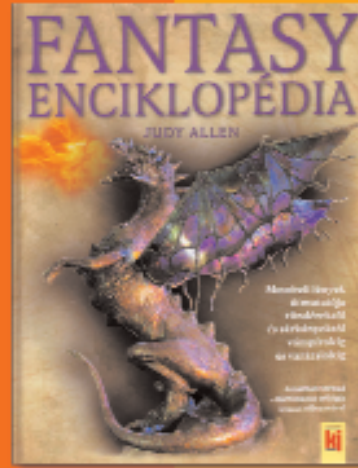
– Az írás hihetetlen kaland és élmény! Fogalmam sem volt arról, hogy ezt a könyvet így meg lehet írni. De amikor az ember egyszer megírja, akkor elengedi, nincs mese, kész, ott állok meztelenül, védtelenül, és mindenki mindent tud rólam. Úgy gondoltam, hogy éppen most, amikor az országban meglehetősen rossz a légkör, nem árt egy optimista könyv. Ráadásul én nem a vajtűfüleknek akartam üzengetni; de olvassa el az elit is! Nekik arról üzenek, hogy mi a felelősségük abban, hogy az ország magához térjen, de főleg az volt a célom, hogy mindenki megértse, a diplomácia ma már mindenkié. Amit én létrehoztam, az nem az én tulajdonom, hanem mindannyiunké. Ha az Amerikai Egyesült Államok elnöke az ország felé pozitív üzenetet küld, az nem az én tulajdonom, akármennyire fényezi a karrieremet, hanem valamennyiünké. A jó szándék, ami ennek kapcsán az egész amerikai társadalomról átvetül, nem

az én tulajdonom, hanem az egész országé. Azt is el akarom magyarázni, hogy ébresztő, emberek, ha nem térünk észhez, lemaradunk! Márpedig én nem hiszem, hogy Magyarország azon országok közé tartozhat, amelyik úgy mond egy „futottak még” ország. A megoldásokhoz kell hozzájárulni, nem a problémák felnagyításához. Magyarországon van ehhez erő, lehetőség, képesség; és ez a könyvem szereplőinek a véleménye. Még valami: mondok egy csomó dolgot Amerikáról, amit Magyarországnak üzenek, és mondok sok mindent arról, hogy mi, magyarok Amerika felépítéséhez hogyan járultunk hozzá. Szándékosan írtam könnyedre. Ez nem egy doktori disszertáció, és tudja mit, az senkit nem érdekelne. Én tényleg azt szeretném, hogy az emberek lássák, hogy nekik szól, és érezzék, hogy én borzasztóan büszke vagyok arra, amit képviselhettem Amerikában – és ezt az egész magyar társadalomnak el akartam mondani.

– Ön zenésznek készült, közlekedés-közgazdász lett, nem is tervezte, hogy diplomata lesz. Megvalósultak a gyerekkori álmai?

– A gyerekkori álmom megvalósult, még ha áttételesen is. Majdnem hogy nem mentem el a közgáz felvételre, mert rockzenész akartam lenni. Nagy-nagy dilemma volt, de jól döntöttem, és boldog vagyok, hogy így döntöttem. Életem ajándéka, hogy én már szelárményekben tudtam foglalkozni a Nyugat felé való nyitással, mert nyugatorientált emberekkel dolgoztam akkor, amikor egyébként a külpolitika ideológiailag kontrollált volt. Végül is nagyon fontos, hogy a zenélés visszatért az életembe, és ez kisüt a könyvből is, hogy ez nem hobby, hanem az életem. Más kérdés, hogy szépen lassan szennvedélyemmé vált Magyarországnak a világba való bevezetése is. Erről szól ez a könyv. Lehet, hogy diplomáciának hívják, de mégiscsak az a lényege, hogy hogyan lehet Magyarországot a világban jól képviselni.

Szepesi Dóra

Judy Allen
Fantasy enciklopédia
144 oldal, 400 színes fotó, kép illusztrációval, 4480 Ft

Tündérek, sárkányok, varázslók, mágia és bűbáj – ismeretterjesztő képekgyűjtemény gyerekek számára az emberiség képzeletében létező lényekről, a fantázia világáról.

Ildelfonso Falcones
A Tenger Katedrálisa
486 oldal, 2990 Ft

A katalán középkor lenyűgöző regénye – életben a mennyet és a poklot egyaránt megjáró barcelonai Arnau Estanyol története.

Julia Navarro
A Szent Lepel titkos szövetsége
464 oldal, 2980 Ft

Gyilkos és öngyilkos küzdelem a torinói lepelért, Jézus halála óta... Mindenkinek a Szent Leplet akarja.

Thomas Gifford
Assassinók
664 oldal, 2990 Ft

Nyolc gyilkosság. Nem tudni, miért... A nyomok az egyházon belüli titkos csoportokhoz, az asszasszinokhoz vezetnek.

Ken Goddard
Máglyatűz
336 oldal, 2490 Ft

Nagyszerű krimi, kiváló olvasmány: Los Angeles az olimpiára készül – a terroristák szintén... Huntington Beachen úrrá lesz a káosz.

Csak keresni kell – a könyvesboltokban

www.konyv7.hu

A Kiss József Könyvkiadó ajánlja

Kicsi Sándor András Magyar könyvlexikon

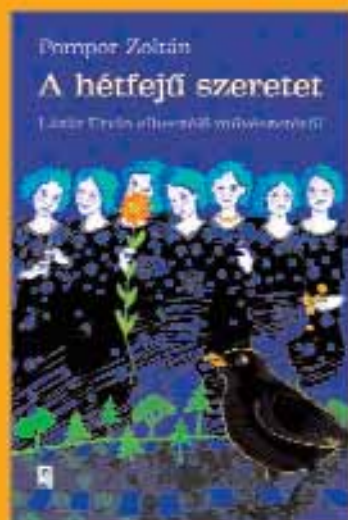
360 oldal, szövegek közti illusztrációval, 4900 Ft

„A magyar könyv” ábécérendben, függelékeként: A könyv filozófiája. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Geréb László A magyar középkor költészete

176 oldal, ill., 2600 Ft

A középkori latin nyelvű magyar líra antológiája Geréb László válogatásában és fordításában, szép, illusztrált kötetben. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Pompör Zoltán A hétfejű szeretet

Haqyomány és újítás
Lázár Ervin elbeszélő
művészetében

232 oldal, 2280 Ft

Az irodalmi tanulmányban a szerző Lázár Ervin meséit és más írásait egységes egészként vizsgálva jut arra az álláspontra, hogy az író életművének központi kategóriája a szeretet. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Kőszeghy Elemér

Magyarországi
ötvösjegyek
a középkortól
1867-ig

Merkzeichen der
Goldschmiede Ungarns
vom Mittelalter bis 1867

Magyar Könyvkiadó

Kőszeghy Elemér Magyarországi ötvös- jegyek a középkortól 1867-ig

Merkzeichen der Goldschmiede Ungarns vom Mittelalter bis 1867

2. reprint kiadás,

464 oldal, 8479 Ft

A kötet a történelmi Magyarországban tartozó városok szemléltető csoportosításban tartalmazza a műkincsek ötvösjegyeit, mestereit, tulajdonosait és egyéb adatait.

Révay Mór János Írók, könyvek, kiadók

Egy magyar könyvkiadó
emlékiratai (1920)

I-II. kötet, reprint kiadás,
408+496 oldal, 8500 Ft

A Révai Testvérek Rt. igazgatójának, a Révai Nagy Lexikona főszerkesztőjének emlékirata 1920-ból – mintha csak ma lenne: a könyvkiadó 100. kezdetei Magyarországon. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

GLANT TIBOR
Emlékezzünk
Magyarországra

1956

Tanulmányok
a magyar forradalom
és szabadságharc
amerikai emlékezetéről

Glant Tibor Emlékezzünk Magyarországra 1956

Tanulmányok a magyar forradalom és szabadságharc amerikai emlékezetéről
320 oldal, 2490 Ft

Glant Tibor kötetében történelmi pontossággal azt mutatja be, hogyan ártózkodott meg, hogyan és mi maradt fenn Amerikában az 1956-os forradalomról a nem magyar származású amerikaiak „közudatában”. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Tarján Tamás
KÖNYVBÖLCSE

Közéleti cikkek 2002-2008

KÖNYV7

Pogány György A magyar könyvgyűjtő kalauza

317 oldal, szövegek közti illusztrációval, 4400 Ft

A bibliofiljáról, a könyvgyűjtés, a bibliofília gyakorlati tudnivalóiról. Megjelent a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával

Csak keresni kell –
a könyvesboltokban

www.konyv7.hu

Fischer Ádám

Goethe a szekrényen

Beszélgetés a Fischer testvérekkel

Két országos és világhírű karmester egy családból: a Magyar Állami Operaház művészeti tanácsadó testületének elnöke, **Fischer Ádám** és öccse, a Budapesti Fesztiválzenekar zeneigazgatója, **Fischer Iván**.

A személyes adottság – nyilván a családi közeg talán észrevétlen közbenjárásával – azonos pályára vezérelte őket, de vajon egyforma emlékeik vannak-e meséről, könyvekről, irodalomról?

Fischer Iván

– Gyerekkorukban, gondolom, folyvást zene vette körül önöket, aztán meg jött a gyakorlás, gyakorlás, gyakorlás. Akadt emellett kedves esti meséjük is?

Fischer Iván: – Nálunk otthon nem minden a zenéről szólt, a muzsika is inkább a műveltség egyik fontos szeleteként volt a nevelés része. Könyvek között nőttünk fel, a könyvszekrény tetején egy hatalmas Goetheszoborral. Esti mese sokféle volt, kedvencekre már nem emlékszem.

Fischer Ádám: – Szeretett mese nekem se jut eszembe, de a Goethe-szoborral kapcsolatban vannak emlékeim. A családi legendárium szerint az egyik nagybátyánk volt Goethe-rajongó, aki 1930-ban halt meg, de minden addig megjelent Goethe-kiadást megvett, és azok nálunk voltak a lakásban. Olvasni persze nem lehetett őket, mert többnyire gótbetűvel nyomtatták őket.

– Később, iskoláskorukban jutott idejük olvasásra? Talán a Ha Mozart naplót írt volna is szerepel az első könyvélményeik között?

Fischer Iván: – Nem, a népszerű zenei könyveket nálunk számúzták. Rengeteget olvastam gyerekkoromban, Vernét, Jókait, Szerb Antalt, mindent, ami a kezem ügyébe került. Mindenevő voltam, de a szülők ezt kicsit irányították: mi

elolvastuk a gyerekek számára ajánlható klasszikus könyveket. Ezekről szóltak a beszélgetések a családban. Előbb Mikszáth, azután Anatole France, és így tovább.

Fischer Ádám: – Első nagyobb regényként Verne A rejtelmes szigete maradt meg bennem, azt apám nagyon pártolta, még fel is olvasott belőle, és emlékszem a mai napig, hogy közben állandóan fanyalgott, mert annak idején gyerekként ő még a régi fordítással találkozott, s szerintem az volt az igazi. Még korábban sokszor verseket meg elbeszélő költeményeket olvasott fel, azt hiszem, a Toldival kezdte, aztán jött csak a János vitéz. De a lírát soha nem szerettem annyira, mint a prózát. Jellemző volt, talán magára az akkori korszakra, vagy gyereknevelési szemléletre is; bár apám sürgette, lássunk neki a Jókai-regényeknek, amikor aztán valamit nem értettem meg a történetben, azt nem magyarázta el. Ha például tudakoltam, hogy milyen viszony is van Tímár Mihály és Dodi között Az arany emberben, vagy hogy A jövő század regényében mit csinál a két főszereplő a repülőgépen, apám ilyenkor ugyanolyan éteri módon hallgatott el mindent, mint maga Jókai. Ennek ellenére például a Szentivánéji álom egyes részeit már kisgyerekkoromban kívülről megtanultam, hogy apámnak tessék.

– Színházi karmesterként szokott-e visszanyúlni a balett-vagy az operaszerzőt hajdan megihlető eredeti műhöz?

Fischer Ádám: – Persze, az irodalmi alapanyag tanulmányozása szerves része a felkészülésnek. Az eltérések kiemelése is fontos. Most épp a Haramiákat olvasom, ebből Verdi írt operát, azt jövőre fogom először vezényelni. De a Nibelung-éneken is részletesen átrágtam magamat már fiatalkoromban, és azóta is újra és újra elő kell venni, csak úgy, mint a Don Carlost, az Othellót (Verdinél Otello), a Machbethet, a Traviatához Dumas-tól A kaméliás hölgyet, és így tovább.

– Amikor mi, átlagemberek zenét hallgatunk, sokszor képek jelennek meg előttünk, hangulatokat érzékelünk, mások színekkel társítják a muzsikát. Fordítva is igaz ez: ha egy zenész olvas, megszólal-e a lelkében valamely zene-mű, felidéződik-e benne legalább egy-egy zenei műfaj?

Fischer Ádám: – Nálam is úgy van, hogy a zenéről asszociálok másra, természeti jelenségekre, színekre, történésekre. Egy olyan gyerekkori emlékem van, hogy Az arany ember balatoniránás-jelenetének olvasásakor a Don Giovannira gondoltam.

Fischer Iván: – Számomra a művészeti ágak kapcsolódása másról szól, a háttér megér-

zéséről. Mondok egy példát: Mozart zenéjéhez és operáihoz nagyon közel vitt, amikor elmerültem a 18. századi kalandorok, Casanova, Trenk, Benyovszky életrajzainak olvasásában, s ehhez kapcsolódóan Lorenzo da Ponte emlékirataiban.

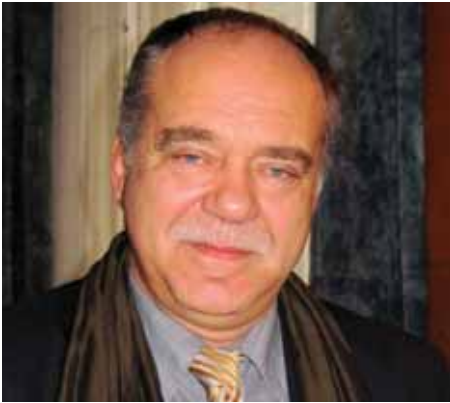
– Lehet, hogy a két említett művészet közül a zene „öröksebb”, mert nem avul el a nyelvezete? S talán kevésbé fenyegetett is, mint az irodalom, amelynek jövője fölött folyamatosan kongatják a vészharangot?

Fischer Ádám: – A zene is fenyegetett műfaj, csak másképp, mint az irodalom. Persze a muzsika elementárisabban tud érzelmeket kifejezni, és képes olyan dimenziókba eljutni, amelyekbe a próza nem. A zene nincs szóhoz kötve, ám annak a nyelvezete is elavulhat. Nézetem szerint a klasszikus zene sokkal inkább vesztette el a kapcsolatát a kortárs világgal, mint az irodalom, és nem tudom, ez végül is hova vezet. Bár az talán megnyugtató, hogy a művészetek közvetítette alapérzelmek egészen komikusan semmilyen korhoz nincsenek hozzárendelve, hanem változatlanok maradnak. Fischer Iván: – Engem nem foglalkoztat az irodalom sorsa, csak az irodalom. A zenével ugyanígy vagyok.

Mátraházi Zsuzsa

Húspogácsa a hamburgerben

Beszélgetés Kocsis András Sándorral

Ma még dúl a gazdasági válság, ám a könyvszakmában célszerű hosszabb időszakra előre tervezni, hiszen például egy vastagabb regénynek csak a lefordítása hónapokat, akár fél évet is igénybe vehet, és előtte, utána is van időigényes tennivaló... Ha elhihetjük a közgazdászok jóslatait, a válságon előbb-utóbb túl leszünk. Kocsis András Sándort, a Kossuth Kiadó vezérigazgatóját, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének elnökhelyettesét kérdeztem meg, mi várható a könyvszakmában a válság után?

– A válsággal kezdem. A könyvszakmában ez egy elhúzó folyamat volt, amelynek idén nyáron, ősszel már erősen lehetett érezni a hatását. Az első fázisa a Frankfurti Könyvvásár volt, tavaly javában zajlott a pénzügyi válság, de Frankfurtban a következményei még nem jelentek meg a kiállítók körében: idén viszont már nagyon keményen hatott a résztvevőkre. A nemzetközi piacon megváltozott a tárgyalások hangulata, a metodológia, a megközelítés módja. Bizonyos szempontból ez pozitívum, érezhetően megkopott az erőből való tárgyalási stratégia, nagyon sok neves külföldi kiadónak is rá kellett döbennie, hogy a piacért irgalmatlanul meg kell küzdenie. Az Egyesült Államokban egyes könyvpiaci szegmensek nagyon nagyot zuhantak, Németországban többé-kevésbé tartja magát a könyvpiac, a pénzügyi válság nem egyformán hat a tankönyvre, szakkönyvre, szépirodalomra, lektúrra, ez országonként változó.

Magyarországon kettős hatás érvényesül: a pénzügyi gazdasági válság következményeit felerősítette az, hogy a magyar könyvpiacra a tíz-tizenöt évenként visszatérően megjelenő belső túltermelési válság is most érte el cikli-

kus csúcst. Ebből adódik, hogy rendkívül feszült a pénzügyi helyzet, nagyon sok esetben tapasztalhatók fizetési csúszások. Éppen a Könyvhétben olvastam egy interjút, aminek az volt a kicsengése, hogy „a mi kiadói csoportunk tisztességes, és csakis mások felelősek a kialakult helyzetért”. Nem tartható az a megközelítés, hogy csak a környezet a hibás. Mindenki felelős a döntéseiért.

A túltermelés miatt természetesen sok kiadó úgy reagált, hogy visszafogta a termelést, és a készleteit csökkentett áron dobta piacra. Ez középtávon sok veszélyt jelent. Itt térek át arra, hogy mi várható ezután.

Két okból veszélyes ez a reakció. Az egyik, hogy azok, akik – sok szempontból jogosan – visszafogták a termelést, rossz helyzetbe kerülhetnek, mert amikor jön a konszolidáltabb időszak, nem rendelkeznek majd olyan termékkel, készlettel, amellyel újra komoly szereplőként jelenhetnek meg a könyvpiacra. A másik: a túltermelésből következően ma elképesztő leárazások vannak a könyvszakmában. Ez gazdaságilag ugyan indokolt, racionális, számomra mégis nehezen elfogadható a mértéke, formája. Ez újra kialakít egy olyan vásárlói attitűdöt, amit megéltünk már a kilencvenes évek elején, derekán, vagyis „csak ki kell várni, a kiadók úgyis engedni fognak az árból, és olcsóbban hozzájutunk a könyvhöz”.

Ezenkívül is látok gondokat a jövőnkét illetően. Nagyon rossz, hogy rendkívül feszült helyzet alakult ki a kiadók és a kereskedők között. Korábban is veszélyesnek láttam azt a fejlődési ívet, hogy a magyar könyvszakma teljesen átstrukturálódott, és mára már alighanem a Guinness rekordok könyvébe kerülhetnének a bevásárlóközpontokban található könyvesbolt-négyzetmétereink számával. Ez kereskedői oldalról hatalmas befektetést igényel, és az állandó költségek kitermelése is kényszerű, folyamatos küzdelem részéről. De nem elfogadható, hogy több cég válságreakcióként, a költségnövekedést elsősorban a kiadók rovására, árrésemeléssel akarja kompenzálni.

Ez a kiadók tönkretételét jelentheti, hiszen az árrés már amúgy is magas, vagyis árrésemeléssel még kevesebb marad a kiadónak. A kiadók terhe az is, hogy önköltségi áron 8–9 milliárd forint van kihelyezve a kereskedőkhöz forgóeszközként könyv formájában. Ez nagyjából állandó érték, ahogyan a könyv

fogy, a kiadók úgy töltik fel a készletet. Ezt az összeget úgy kell elképzelni, mint amit a magyar könyvkiadók összeadtak, és átadtak a kereskedőknek. Természetesen pontosan tisztában vagyok a kereskedők helyzetével, szerepével a magyar könyvpiacra, csak rendkívül fontosnak gondolom, hogy mindig mindenki lássa a dolognak mind a két oldalát. Látom a kiadók felelősségét is, nem kívánom egyoldalúan megfogalmazni ezeket a problémákat, azt viszont határozottan elutasítom, hogy több kereskedő csak azt a megoldást tudja elképzelni, hogy vagy az árrés mértékében próbálja nehéz helyzetbe hozni, megszarolni a kiadókat, vagy pedig olyan késedelmesen fizet, hogy az önmagában felér másfél-két százalékos árrésemeléssel a mai kamatszint mellett.

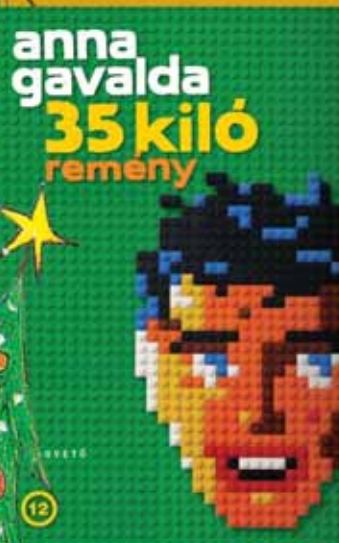
A gondokat csakis egy jóval partneribb, harmonikusabb, nem erőből történő együttműködés oldhatja meg. A könyvszakma egy szorosan összekapcsolódó ötelemű lánc, a papírral kezdődik, majd következik a nyomda, középen van a kiadó, ezután jön a kereskedő, és a végén ott a vásárló. A kiadó szendvicseffektust él át, ott középen, őt harapják két oldalról: a nyomda leszállítja a könyvet, és várja a pénzt, a kereskedő átveszi bizományos értékesítésre a könyvet, majd ha eladja, vagy kifizeti határidőre a kiadónak, vagy késve fizet... Nem a kiadói és a kereskedői szakmát akarom szembeállítani, ez igen távol áll tőlem, csak mint tényt fogalmazom meg, hogy a szakmai struktúrából adódóan ez a helyzet alakult ki.

A kiadóknak is van feladatuk a jövőt illetően: sokkal moderáltabban kell a kiadói filozófiát kialakítani, sokkal piacérzékenyebben, felelősen, tekintettel kell lenni a gazdaságossági szempontokra, de ezzel együtt igenis meg kell fogalmazni azokat a szempontokat és érdekeket, amelyek a kereskedelemmel való korszerű kapcsolatukat jelenti.

Megváltozik a világ, már változásban van, és a kiadóknak figyelembe kell ezt venni, megjelent az e-világ, megjelennek olyan publikációs formák, amelyek a hagyományos könyvszakmától eltávolodnak. Ahol a kiadói szakma ezt nem tudja megakadályozni, ott tessék az élére állni. A kiadóknak nagyon innovatívnak kell lenniük, ma már nagyon sok mindenre nem reagálhatunk a hagyományos módszerekkel, hagyományos módon.

K. J.

Karácsonyi újdonságok a Magvető Kiadótól

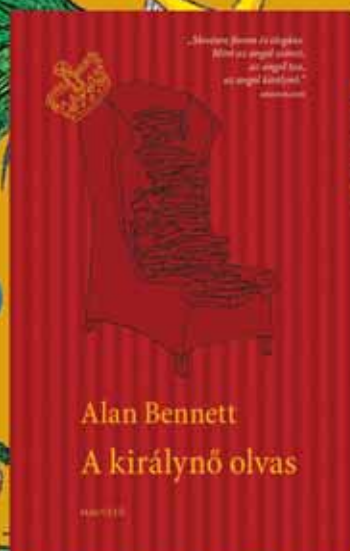
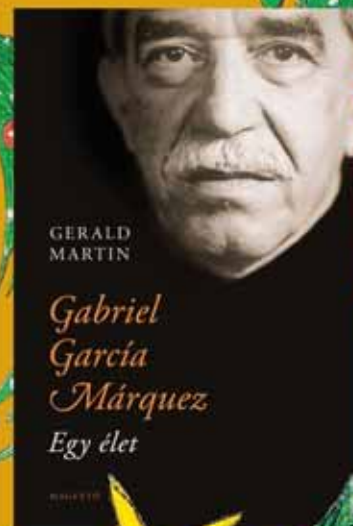
„Utálok suliba járni.”
Anna Gavalda
35 kiló remény
Fordította: N. Kiss Zsuzsa

Gyerekeknek és felnőtteknek
Ljudmila Ulickaja
Történetek állatokról és emberekről
Lakatos István illusztrációival
Fordította: Kisball Anna

„Kötelező olvasmány a morbid és abszurd humor kedvelőinek.”
Tim Burton
Karácsonyi lidércnyomás
A szerző rajzaival
Fordította: Stern Gábor

Lebilincselő mese az irodalomról változott életről.
Gerold Martin
Gabriel García Márquez
– Egy élet
Fordította: Bölcskei Erzsébet és Ureczky Eszter

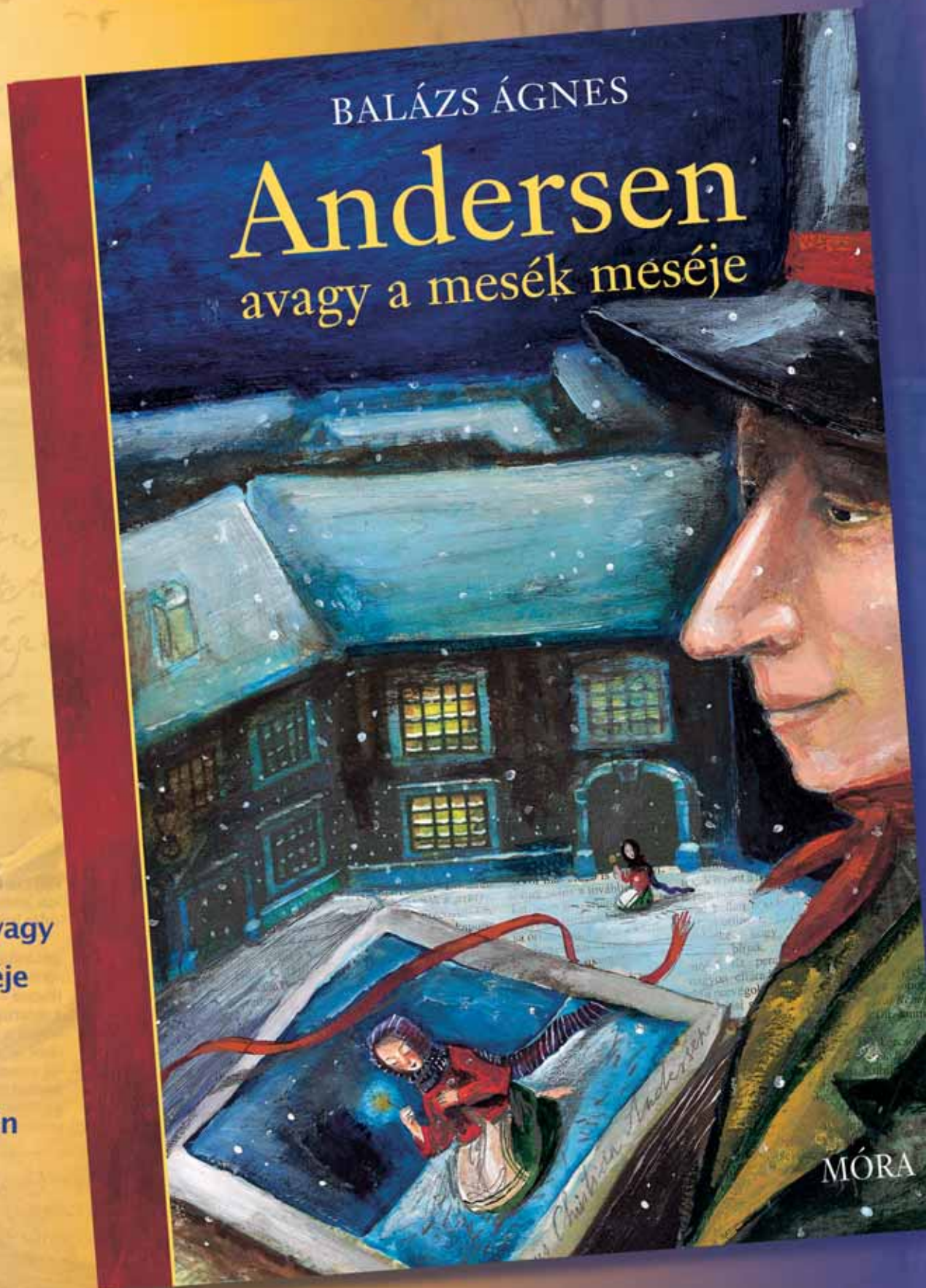

„Őfelsége mágikus utazása a Könyvek Köztársaságába”
Allan Bennett
A királynő olvas
Fordította: Rakovszky Zsuzsa

„A legősibb és legerősebb érzés a félelem.”
„Düledék palota”
– Klasszikus rémtörténetek

Mese a legendás meseíróról

Balázs Ágnes
ANDERSEN, avagy
a mesék meséje

Illusztrálta:
Szegedi Katalin

MÓRA
Könyvkiadó

A KÖTET MEGRENDELHETŐ
A MÓRA KÖNYVKIADÓ WEBÁRUHÁZÁBAN:

www.mora.hu